

**WYŻSZA SZKOŁA GOSPODARKI
EUROREGIONALNEJ**
im. ALCIDE De GASPERI w JÓZEFOWIE
Wydział Nauk Społecznych

**WSPÓLDZIAŁANIE WYSPECJALIZOWANYCH INSTYTUCJI
I SŁUŻB PUBLICZNYCH W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA
BEZPIECZEŃSTWA WEWNĘTRZNEGO NA PRZYKŁADZIE
WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO**

RAPORT Z BADAŃ

Kierownik projektu: prof. ndzw. dr hab. inż. Jerzy Zawisza
Sekretarz projektu: Magdalena Błażejczyk
WSPÓLAUTORZY: Agnieszka Brzezińska
Dorota Głowacka
Agnieszka Jaroń
Sebastian Kanka
Beata Lupa
Marzena Oszast
Katarzyna Parzyszek
Krzysztof Pazera
Aneta Sieńska
Grzegorz Skwierczyński

Józefów 2013

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	4
1. STRUKTURA PROCESU BADAWCZEGO	6
2. WYNIKI BADAŃ PILOTAŻOWYCH.....	10
3. WYNIKI BADAŃ WŁAŚCIWYCH.....	15
3.1 Zadania Straży Granicznej w zwalczaniu nielegalnej migracji na przykładzie Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej (Agnieszka Brzezińska).....	15
3.2 Rola Policji w kształtowaniu bezpieczeństwa publicznego na przykładzie województwa mazowieckiego (Dorota Głowacka).....	28
3.3 Zadania Państwowej Straży Pożarnej i Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego w kształtowaniu bezpieczeństwa publicznego na przykładzie województwa mazowieckiego (Agnieszka Jaroń).....	38
3.4 Wojewoda jako zwierzchnik wojewódzkich służb, inspekcji i straży (Sebastian Kanka)...	53
3.5 Zagrożenia powodzią a bezpieczeństwo województwa mazowieckiego (Beata Lupa).....	68
3.6 Zagrożenia twarde i miękkie bezpieczeństwa w województwie mazowieckim (Marzena i Oszast).....	80
3.7 Przemoc i jej wpływ na poczucie bezpieczeństwa młodzieży gimnazjalnej w powiecie otwockim (Katarzyna Parzyszek).....	90
3.8 Bezpieczeństwo kulturowe na obszarze województwa mazowieckiego i jego aspekty (Krzysztof Pazera).....	105
3.9 Bezpieczeństwo ekologiczne województwa mazowieckiego (Aneta Sieńska).....	116

3.10 Rola mediów w kształtowaniu bezpieczeństwa publicznego na obszarze województwa mazowieckiego w wybranej kategorii (Grzegorz Skwierzyński).....	129
ZAKOŃCZENIE	141
REFERENCES	144
ZAŁĄCZNIKI (Kwestionariusze ankiet).....	148

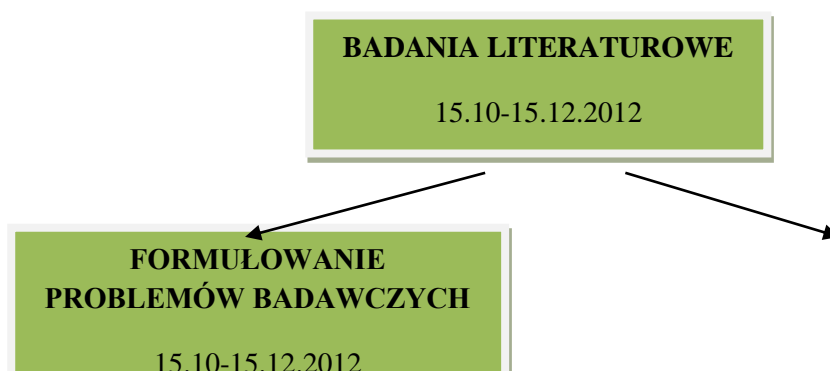
WSTĘP

Bezpieczeństwo jest podstawową potrzebą człowieka, państw i narodów, wynika to z tego, iż swobodny rozwój oraz przetrwanie nie może istnieć bez odpowiedniego zabezpieczenia ludzkiej egzystencji. Współcześnie pojęcie te rozumie się w szerszym znaczeniu niż w czasach

zimnej wojny, gdzie patrzono na nie wówczas przez pryzmat militarny. Obecnie jednak mimo odsunięcia się groźby wybuchu konfliktu globalnego to ciągle musimy stawiać czoło wielu innym wyzwaniom. Podstawowym elementem bezpieczeństwa są jego zagrożenia, które badane oraz opracowywane metody zapobiegawcze są obecnie wyzwaniem dla osób odpowiadających za prawidłowe funkcjonowanie państwa i innych organizacji. Bezpieczeństwo jest fundamentalnym i najważniejszym celem polityki każdego państwa. Instytucje państwa w całej swojej rozciągłości i państwowe podmioty bezpieczeństwa starają się zapewnić społeczeństwu odpowiednie poczucie bezpieczeństwa, poprzez ochronę przed zagrożeniami obiektywnymi i subiektywnymi poprzez wykorzystywanie według kompetencji będących w dyspozycji sił i środków. Istota, ocena i typologia bezpieczeństwa jest zagadnieniem niezwykle złożonym, zarówno w kontekście bezpieczeństwa narodowego jak i międzynarodowego. Dotychczas termin bezpieczeństwo niesłusznie zawężano do aspektów politycznych i militarnych. Według tego poglądu, zapewnienie bezpieczeństwa nierozdzielnie wiązało się ze wzmacnianiem potencjału militarnego jak i politycznego. Współcześnie pojęcie bezpieczeństwa trwale wyewoluowało do szerokiego procesu znaczeniowego, do kwestii polityczno-militarnych dołączyły, między innymi wykładniki ekonomiczne, społeczne, kulturowe, ideologiczne czy ekologiczne, wskutek czego zmianie uległa też percepcja znaczeniowa, bezpieczeństwa jako takiego. Kluczowe stało się poczucie bezpieczeństwa obywateli w codziennym postrzeganiu ich samych oraz otoczenia. Poczucie to stanowi jeden z pierwszoplanowych wyznaczników jakości życia danej społeczności w obecności lub wystąpienia ryzyka różnorodnych zagrożeń bezpieczeństwa egzystencjalnych wartości człowieka. Sprawne funkcjonowanie i działanie organów państwowych jak i samorządowych winno zabezpieczyć bezpieczeństwo przed skutkami zagrożeń. Bezpieczeństwo jest pojęciem najczęściej używanym. Jego złożoność i wieloznaczność wymaga określonego obszaru do jakiego się odnosi, dlatego też są określenia precyzujące jego zakres: społeczne, narodowe, wewnętrzne, zewnętrzne, ekonomiczne, militarne itd. Współczesna definicja określa bezpieczeństwo jako stan spokoju, pewności, zabezpieczenia jego poczucia i wskazuje na brak zagrożeń oraz ochronę przed niebezpieczeństwami. Zapewnienie bezpieczeństwa narodowego jest głównym zadaniem polityki państwa. W chronionych przez bezpieczeństwo narodowe wartościach można wyróżnić cztery podstawowe, a mianowicie: przetrwanie, integralność terytorialną, niezależność polityczną, jakość życia. (Pokruszyński, W. 2009, s. 12). Bezpieczeństwo jest stanem dynamicznym i procesem działania na rzecz jego tworzenia i utrzymania. Jest to sytuacja odnosząca się do braku ryzyka czy utraty czegoś co człowiek ceni w szczególności: praca, zdrowie, szacunek, dobra materialne czy uczucia. W coraz większym znaczeniu bezpieczeństwo obejmuje także zdolności ochrony i ratownictwa ludności, a także środowiska przed zagrożeniami niemilitarnymi (Wolejszo, J.,

Jakubczak, R. 2013. s. 76). Dlatego, że niebezpieczeństwa takie jak awarie techniczne i katastrofy, terroryzm, klęski żywiołowe czy skażenia środowiska są równe skutą wojny. Obecna rzeczywistość przynosi człowiekowi wiele realnych zagrożeń, które oraz częściej dotyczą nie tylko burzliwych sytuacji politycznych, gospodarczych czy ekonomicznych, ale ludzkość wciąż zмага się z zagrożeniami wywołanymi przez siły nieprzewidywalnej natury. Częstszymi zjawiskami w naszym kraju stają się powodzie, silne wiatry a i odnotowujemy huragany powodujące ogrom zniszczeń, którym przeciętny człowiek nie jest w stanie sam sobie poradzić. Dlatego też istnieje konieczność przygotowania odpowiednich działań, które mogą w szybki sposób reagować na zaistniałe zdarzenia, a tym samym są w stanie zminimalizować ich skutki, stąd wybór obszaru badań w celu zgłębienia wiedzy w pojmowaniu bezpieczeństwa oraz działania wyspecjalizowanych służb publicznych i instytucji odpowiedzialnych za kształtowanie bezpieczeństwa wewnętrznego jak i przeciwdziałania skutkom jego zagrożeń na obszarze województwa mazowieckiego a co jest nierozłącznym także na obszarze Polski.

1. STRUKTURA PROCESU BADAWCZEGO

Rys. 1 Struktura procesu badawczego

Źródło: Opracowanie własne

PRZEDMIOT BADAŃ

Przedmiotem badań są służby i instytucje publiczne województwa mazowieckiego.

CEL BADAWCZY

Celem badań jest analiza i ocena jakości współdziałania instytucji i służb publicznych województwa mazowieckiego w kształtowaniu bezpieczeństwa wewnętrznego.

PROBLEM BADAWCZY GŁÓWNY

W jaki sposób współdziałają wyspecjalizowane instytucje i służby publiczne w województwie mazowieckim w kształtowaniu bezpieczeństwa wewnętrznego wobec zagrożeń XXI wieku?

Problemy badawcze pomocnicze:

- Jakie są zadania Straży Granicznej w zwalczaniu nielegalnej migracji na obszarze odpowiedzialności Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej?
- Jaka jest rola Policji w kształtowaniu bezpieczeństwa publicznego na obszarze województwa mazowieckiego?
- Jakie są zadania Państwowej Straży Pożarnej i KSRG w kształtowaniu bezpieczeństwa publicznego w województwie mazowieckim?
- W jaki sposób Wojewoda jako zwierzchnik służb, inspekcji i straży realizuje swoje zdania?
- Czy województwo mazowieckie jest zagrożone powodzią?
- Czy na obszarze województwa mazowieckiego występują zagrożenia twarde i miękkie?
- Jak jest poczucie bezpieczeństwa młodzieży gimnazjalnej w powiecie otwockim?
- Jak postrzegane jest bezpieczeństwo kulturowe na obszarze województwa mazowieckiego?
- Czy na obszarze województwa mazowieckiego bezpieczeństwo ekologiczne jest w sposób poprawny postrzegane?
- Czy w województwie mazowieckim media spełniają odpowiednią rolę w kształtowaniu bezpieczeństwa publicznego?

HIPOTEZA NAUKOWA GŁÓWNA

System bezpieczeństwa wewnętrznego województwa mazowieckiego spełnia ważną rolę w ogólnym bezpieczeństwie narodowym, a ciągle doskonalenie działania wojewódzkich

wyspecjalizowanych instytucji i służb publicznych przyczynia się do poprawy efektywności bezpieczeństwa wewnętrznego na obszarze województwa.

Hipotezy pomocnicze:

- Straż Graniczna wypełnia istotne postanowienia związane w przeciwdziałaniu nielegalnej migracji a jej skuteczne przeciwdziałanie temu zjawisku przyczynia się do poprawy bezpieczeństwa wewnętrznego RP.
- Policja wypełnia istotną rolę w kształtowaniu bezpieczeństwa publicznego Państwa a doskonalenie jej działalności może przyczynić się do bezpiecznego życia społeczeństwa.
- Bezpieczeństwo publiczne zajmuje istotne miejsce w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, a doskonalenie się działania Państwowej Straży Pożarnej i Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego przyczynia się do wzrostu bezpiecznego życia społeczeństwa.
- Wojewoda, jako zwierzchnik wojewódzkich służb, inspekcji oraz straży, spełnia istotną rolę w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego państwa. Doskonalenie działania zespolonej administracji rządowej wpływa na poprawę bezpieczeństwa ludności województwa mazowieckiego.
- Zagrożenia powodziowe wpływają w istotny sposób na bezpieczeństwo ludności, a doskonalenie form przeciwdziałania temu zjawisku wydatnie wpłynie na poprawę życia obywateli.
- Zagrożenia miękkie i twarde w istotny sposób wpływają na bezpieczeństwo wewnętrzne regionu a przeciwdziałanie im przyczyni się w istotny sposób do poprawy bezpiecznego bytu społeczności województwa mazowieckiego i nie tylko.
- Zjawisko przemocy wśród młodzieży gimnazjalnej ma istotny wpływ na ich bezpieczeństwo a przeciwdziałanie temu zjawisku wpłynie znacząco na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa na terenie szkoły.
- Bezpieczeństwo kulturowe zajmuje istotne miejsce w bezpieczeństwie narodowym a jego doskonalenie wpłynie na ochronę dóbr kultury i przyczyni się do ochrony wartości kulturowych tak na Mazowszu jak i w całym kraju.

- Bezpieczeństwo ekologiczne zajmuje istotne miejsce w bezpieczeństwie wewnętrznym województwa mazowieckiego a jego doskonalenie przyczyni się do wzrostu bezpieczeństwa jego obywateli.
- Media odgrywają istotną rolę w informowaniu społeczeństwa o zaistniałej sytuacji kryzysowej, a doskonalenie współpracy mediów i administracji rządowej przyczynia się do sprawnego opanowania sytuacji.

METODY BADAWCZE:

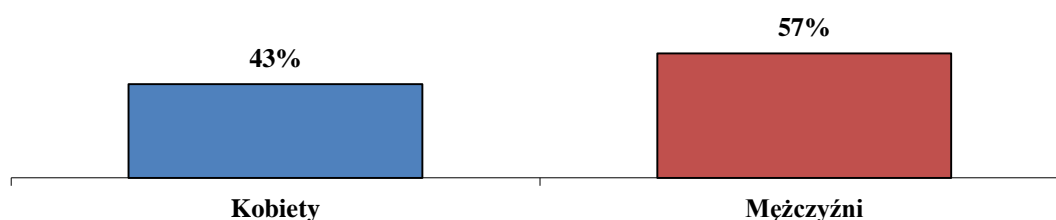
- analizy systemowej,
- burzy mózgów,
- analizy i syntezy,
- badanie opinii,
- obserwacji naukowej,
- intuicyjno-logiczna.

2. WYNIKI BADAŃ PILOTAŻOWYCH

Poniżej zaprezentowane wykresy, obrazują wyniki badań pilotażowych.

Badania te przeprowadzono według ustalonego algorytmu a mianowicie. Badania przeprowadzono w okresie od 31 stycznia do 15 lutego 2013 roku. Badania przeprowadzono wśród 50 osób spotkanych przypadkowo przez ankieterów tzn. studentów biorących udział w projekcie. Narzędziem badawczym był kwestionariusz ankiety. Respondentom zadano dziesięć pytań dotyczących istoty badania, tzn. płeć respondentów, wiek respondentów, ich wykształcenie, miejsce zamieszkania i sposób postrzegania bezpieczeństwa przez respondentów, wiedzy na temat nielegalnej imigracji, instytucjach państwowych odpowiedzialnych za kształtowanie bezpieczeństwa publicznego, ochrony przed powodzią, dziedzictwa kulturowego i w końcu o roli mediów w sytuacjach kryzysowych. Celem badań pilotażowych było uzyskania minimalnej wiedzy wśród ankietowanych z badanego obszaru

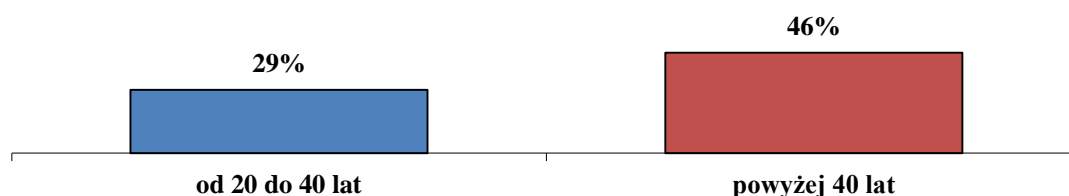
Pytanie 1. Płeć?

Źródło: Opracowanie własne

Faktem jest, iż 43% ogółu badanych stanowią kobiety, co dla badań nad współdziałaniem instytucji i służb w zakresie kształtowania bezpieczeństwa wewnętrznego jest ważnym zauważenia spostrzeżeniem.

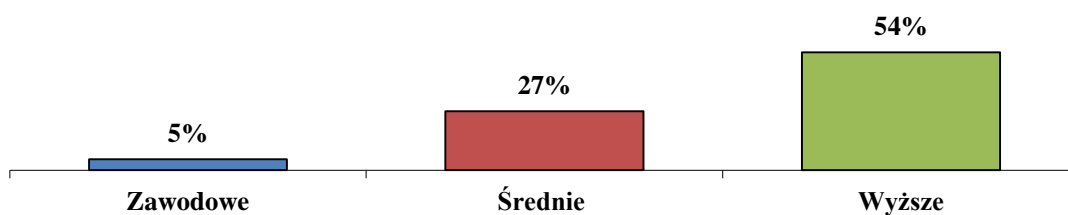
Pytanie 2. Wiek?

Źródło: Opracowanie własne

Wiek respondentów zaświadcza o tym iż dojrzałe społeczeństwo tzn. powyżej 40 roku życia chętniej bierze udział w badaniach nad bezpieczeństwem ze względu na swoje doświadczenia i przejścia życiowe z obszaru zagrożeń bezpiecznego bytowania. Wyniki nie dyskwalifikują innych grup wiekowych, dla których bezpieczeństwo życia, zdrowia i mienia ma inny wymiar (patrz wykres poniżej).

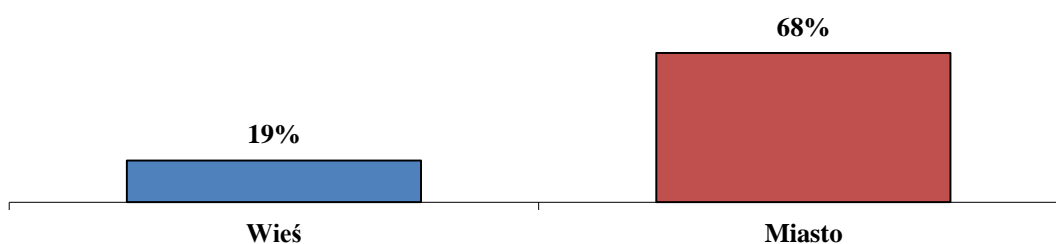
Pytanie 3. Wykształcenie?

Źródło: Opracowanie własne

Wykształcenie respondentów zaświadcza o tym, że dla respondentów z wyższym wykształceniem bezpieczeństwo stanowi wyzwanie, dla których jest ono nie do przecenienia, co obrazuje poniższy wykres.

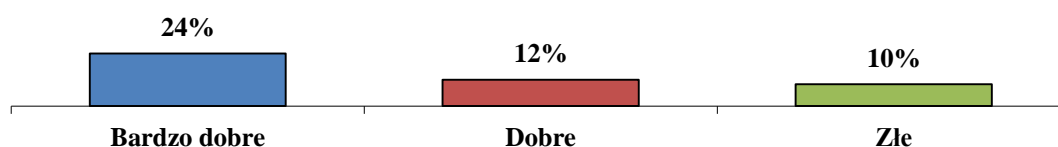
Pytanie 4. Miejsce zamieszkania?

Źródło: Opracowanie własne

Aż 68% respondentów to mieszkańcy miast, bez względu na liczbę mieszkańców to sprawy bezpieczeństwa, jego postrzegania mają szerszy wymiar ze względu na złożoność zagrożeń bezpieczeństwa obszarów miejskich. Wieś ma ograniczony zakres zagrożeń ze względu na swoje położenie, które niekiedy można postrzegać jako wolne od zagrożeń. Tak w obu przypadkach nie możemy wykluczać zagrożeń naturalnych, gdyż są one nieprzewidywalne. Natomiast brak współdziałania instytucji w kształtowaniu bezpieczeństwa wewnętrznego dotyka jednakowo wieś czy miasto w skutkach.

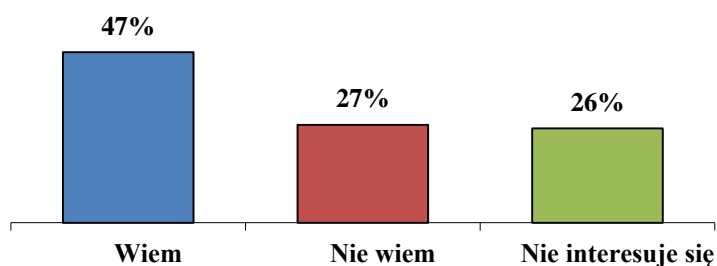
Pytania 5. Jak postrzegany jest poziom bezpieczeństwa?

Źródło: Opracowanie własne

Odpowiedzi respondentów nasuwają pewne wątpliwości, gdyż tylko 24% respondentów bardzo dobrze ocenia poziom bezpieczeństwa, 12% dobrze a 10% źle. Jeżeli poddamy ocenie poniższy wykres to można wyciągnąć niepokojący wniosek, taki iż pozostała część społeczności lokalnej nie chce wiedzieć o stawianym problemie lub nie ma wiedzy w badanym obszarze.

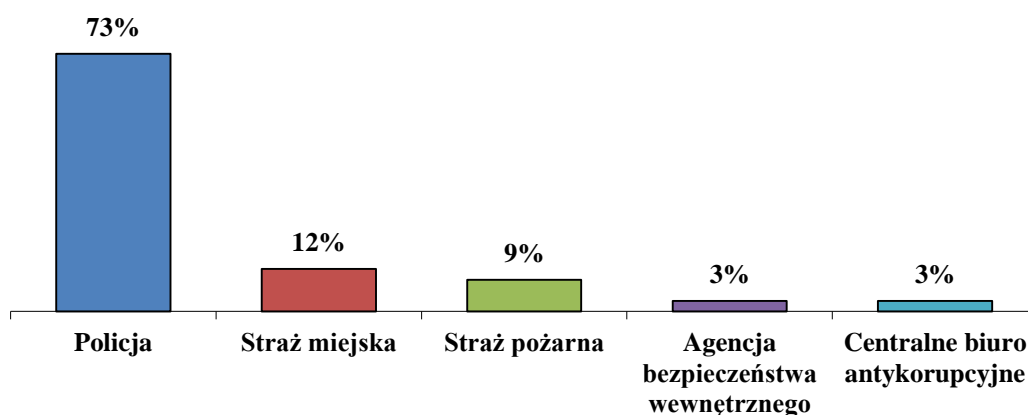
Pytanie 6. Czy Pani/Pan wie co robią nielegalni imigranci w Polsce?

Źródło: Opracowanie własne

Wykres ten potwierdza poprawność wiedzy wśród ankietowanych, co bardzo dobrze rokuje monitorowaniu i obniżaniu poziomu nielegalnej migracji. Natomiast wśród reszty ankietowanych przeważał raczej brak wiedzy w temacie zajęć nielegalnych migrantów, lub całkowity brak zainteresowania.

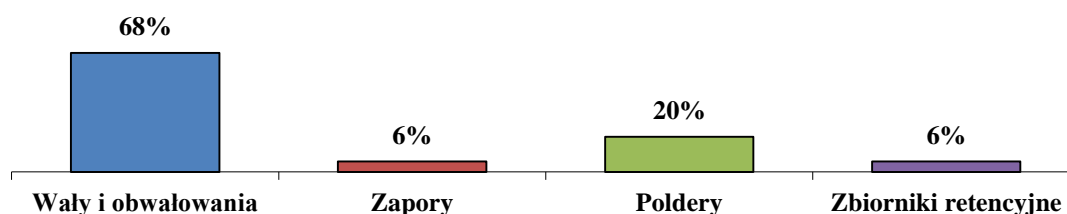
Pytanie 7. Jaka według Pani/Pana instytucja państwowa bierze udział w bezpieczeństwie publicznym?

Źródło: Opracowanie własne

W pytaniu 7 należało wskazać instytucje, która według opinii ankietowanych posiada największy udział w bezpieczeństwie publicznym i tak: 73% uznało pracę Policji, 12% oceniło pracę Straży Miejskiej, 9% oceniło pracę P.S.P., 3% oceniono pracę ABW i CBA.

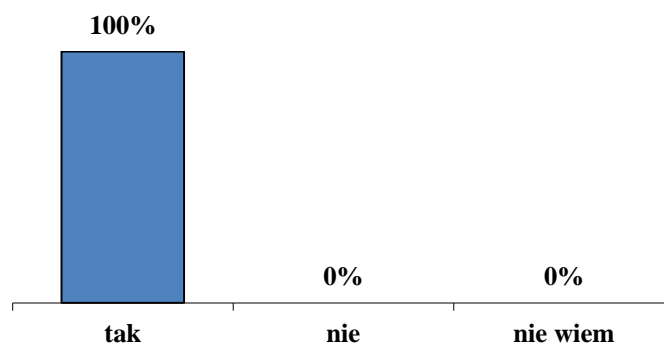
Pytanie 8. Które hasło z niżej wymienionych najbardziej kojarzy się Pani/Panu z ochroną przeciwpowodziową?

Źródło: Opracowanie własne

Duży odsetek respondentów (ok. 2/3 ogółu) z ochroną przeciwpowodziową kojarzy przede wszystkim wały przeciwpowodziowe, czyli formę ochrony przeciwpowodziowej najczęściej spotykaną w województwie mazowieckim. 20% respondentów kojarzy z tą ochroną poldery zalewowe – których skuteczność ochronna jest podawana w wątpliwość z racji powiązanych z nimi obiektów inżynierskich bez permanentnego nadzoru, a więc podatnych na awarie i dewastacje.

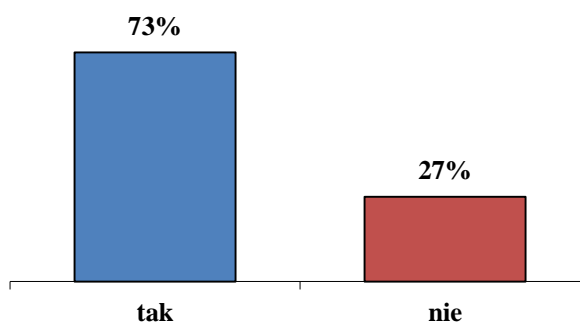
Pytanie 9. Czy Pani/Pana zdaniem dziedzictwo kulturowe powinno podlegać ochronie

Źródło: Opracowanie własne

Na pytanie o to, czy dziedzictwo kulturowe powinno podlegać ochronie wszyscy badani odpowiedzieli twierdząco. Ani płeć, ani wiek, ani wykształcenie, ani zajmowane stanowisko, ani nawet praca w instytucji związanej z kulturą nie miały wpływu na przekonanie, iż dziedzictwo kulturowe powinno podlegać ochronie prawnej.

Pytanie 10. Czy Pani/Pana zdaniem media odpowiednio informują o sytuacjach kryzysowych

Źródło: Opracowanie własne

Zdecydowana większość badanych 73%, przyznała, że media właściwie informują opinię publiczną o sytuacjach kryzysowych. Właściwie informowane społeczeństwo czuje się bezpieczne, może liczyć na zaspokojenie swoich potrzeb w zakresie wiedzy o zagrożeniach. Jest to istotna informacja dla sztabów kryzysowych administracji publicznej, które w razie konieczności z pomocą dziennikarzy mogą liczyć na olbrzymie wsparcie w generowaniu odpowiednich zachowań społecznych, unikaniu chaosu organizacyjnego i paniki.

3. WYNIKI BADAŃ WŁAŚCIWYCH

Badania przeprowadzono zgodnie z obowiązującym harmonogramem zawartym w schemacie pt. Struktura procesu badawczego., tj. od 15 lutego do 15 marca 2013 roku. Poniżej przedstawiono wyniki badań, badanych problemów. Zaznaczenia wymaga fakt, iż numery wykresów odpowiadają numerom pytań zawartych w narzędziach badawczych jakimi były kwestionariusze ankiet.

3.1 ZADANIA STRAŻY GRANICZNEJ W ZWALCZANIU NIELEGALNEJ MIGRACJI NA PRZYKŁADZIE NADWIŚLAŃSKIEGO ODDZIAŁU STRAŻY GRANICZNEJ (Agnieszka Brzezińska)

Bezpieczeństwo państwa i jego obywateli jest jedną z tych wartości, które w każdym kraju powinny podlegać szczególnej ochronie. Podstawowymi czynnikami decydującymi o jego stanie są: sprawne funkcjonowanie służb porządku publicznego, działający wymiar sprawiedliwości a także zdolność do efektywnego prognozowania zagrożeń przestępczością i innymi zjawiskami patologicznymi. Polska stała się atrakcyjnym krajem z punktu widzenia migrantów. Systematyczny wzrost liczby zagranicznych pracowników lub pracowników nie mających obywatelstwa polskiego, udzielonych zezwoleń na pobyt oraz rozwijająca się gospodarka, w warunkach procesów globalizacji wywołują konieczność dokładnego określania zakresu i charakteru przepływów migracyjnych w naszym kraju, zapotrzebowania na zewnętrzną siłę roboczą, skuteczności programów integracyjnych, skali nielegalnej migracji, struktury demograficznej cudzoziemców, czy też stosunku polskiego społeczeństwa do społeczności migrantów. Przepływem nielegalnych migrantów zajmuje się w szczególności Straż Graniczna. Od momentu powstania Straży Granicznej zakres jej zadań był systematycznie rozszerzany uprawnieniami o charakterze policyjnym, związanymi ze zwalczaniem szeroko rozumianej przestępczości granicznej. Problematyka ochrony granic państwowych oraz kontroli ruchu granicznego jest współcześnie szeroko poruszana w środkach masowego przekazu i opracowaniach naukowych, potwierdzając jej ogromną rolę w systemie bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej, stąd wybór tematu pracy w celu zgłębienia wiedzy w tym obszarze. Bezpieczeństwo można określić jako stan, dający poczucie pewności, możliwości istnienia i w pewnym sensie gwarancje przetrwania a także szanse na doskonalenie w przyszłości. Dlatego określa się ją jako jedną z podstawowych potrzeb człowieka. Nawet wg modelu piramidy Abrahama Masłowa, potrzeby związane z bezpieczeństwem takie jak: zależność, opieka, protekcja, wolność od strachu, są drugimi w hierarchii ważności zaraz po potrzebach fizjologicznych. Bezpieczeństwo możemy krótko scharakteryzować jako brak ryzyka utraty czegoś dla człowieka szczególnie cennego, np. życia, zdrowia, pracy, szacunku, uczuć, dóbr materialnych itp. Bezpieczeństwo jest naczelną potrzebą nie tylko pojedynczego

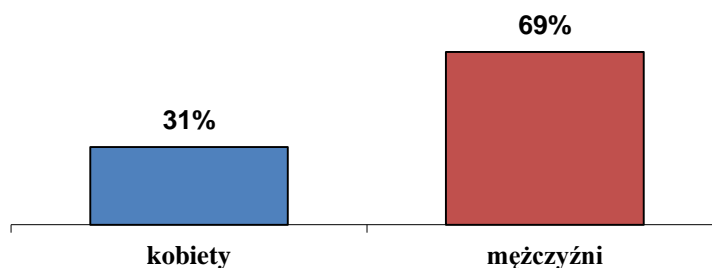
człowieka ale i większych grup społecznych, jest także podstawową potrzebą państw i systemów międzynarodowych. Czy to człowiek, czy państwo, czy cała grupa społeczna, a także wszelkie organizacje międzynarodowe, starają się w taki sposób wpływać na swoje otoczenie oraz sferę wewnętrzną, by usuwać a przynajmniej oddalać zagrożenia. Dlatego też, bezpieczeństwo powinniśmy postrzegać nie tylko jako stan, ale także jako proces, w którym stan bezpieczeństwa i jego organizacja podlegają dynamicznym zmianom, stosowanie do naturalnych oddziaływań i uwarunkowań. Rzeczpospolita Polska dysponuje wieloma instytucjami zabezpieczające bezpieczeństwo narodowe wśród których wyróżniamy: Siły Zbrojne, formacje podległe Ministrowi Spraw Wewnętrznych (Policja, Państwowa Straż Pożarna, Straż Graniczna i Obrona Cywilna Kraju) oraz Straże miejskie i gminne (Pokruszyński, W. 2009, s. 8).

OPIS DOBORU PRÓBY

Reprezentatywność badań, a zatem poprawność wyników badanie, warunkuje sposób doboru próby. Próba ma w mini skali odzwierciedlać cechy badanej populacji. Cechy te identyfikowane są w procesie badań wtórnych oraz muszą dawać się zidentyfikować w procesie doboru jednostek (respondentów) (Pokruszyński, W. 2009, s. 91) Aby uzyskać potrzebne informacje, przeprowadzono badania ilościowe. W badaniach wykorzystano narzędzie badawcze kwestionariusz ankiety w formie papierowej. Ankieta została przeprowadzona wśród grupy 100 respondentów. Częściowo przeprowadzona wśród pracowników Straży Granicznej, pozostałą część miały stanowiły osoby przypadkowe, najczęściej pracownicy biurowi, inżynierjno-techniczni, itp., dzięki czemu była możliwość porównania uzyskanych wyników wśród ankietowanych związanych i niezwiązanych ze Strażą Graniczną. W badanej próbie 40% badanych reprezentowało osoby pracujące w SG.

ANALIZA I OCENA WYNIKÓW BADAŃ WŁASNYCH

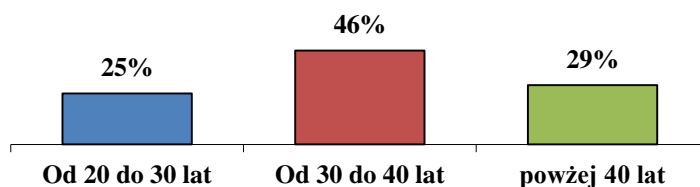
Wykres 1. Płeć?

Źródło: Opracowanie własne

Większość ankietowanych, stanowili mężczyźni, a kobiety biorące udział w badaniu to zaledwie jedna trzecia respondentów.

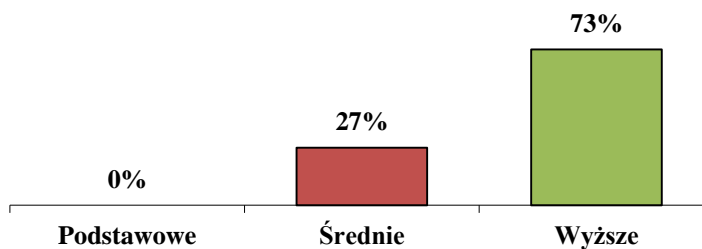
Wykres 2. Wiek?

Źródło: Opracowanie własne

Wiek ankietowanych podzielony był na trzy przedziały, z badań wynika że ponad 75% ankietowanych przekroczyło 30 rok życia

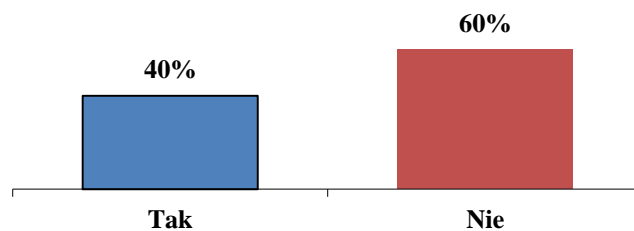
Wykres 3. Wykształcenie?

Źródło: Opracowanie własne

Nie było przypadku aby ktokolwiek z ankietowanych posiadał tylko wykształcenie podstawowe, natomiast wyraźna większość miała wykształcenie wyższe.

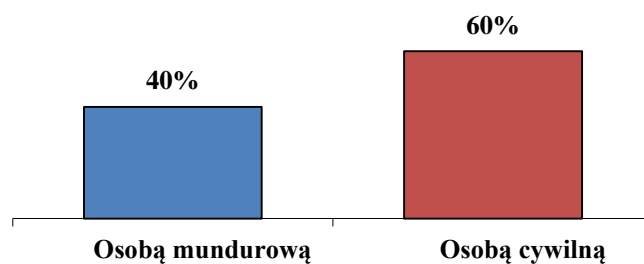
Wykres 4. Czy Pani/Pan jest pracownikiem Straży Granicznej?

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z wykresu 4 to 40% respondentów to pracownicy Straży Granicznej.

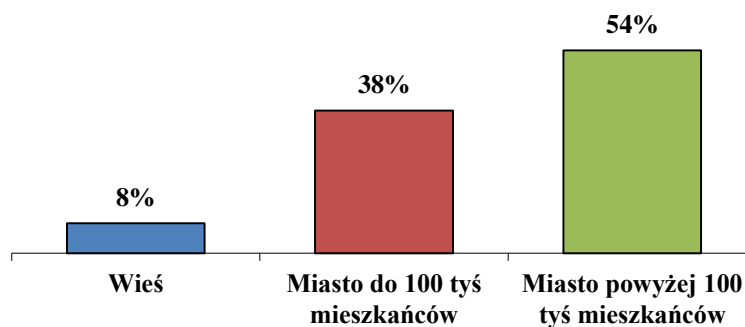
Wykres 5. Czy jest Pani /Pan osobą mundurową czy osobą cywilną?

Źródło: Opracowanie własne

Z wykresu 5 wynika, że większość ankietowanych to osoby cywilne. Stanowią one 60% wszystkich respondentów. 40% to osoby mundurowe.

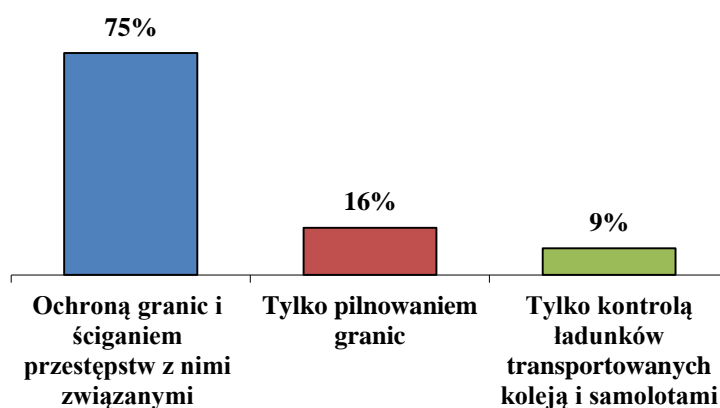
Wykres 6. Miejsce zamieszkania?

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z wykresu 6 praktycznie wszyscy ankietowani mieszkają w średnich lub dużych miastach, a tylko 8% to mieszkańcy wsi.

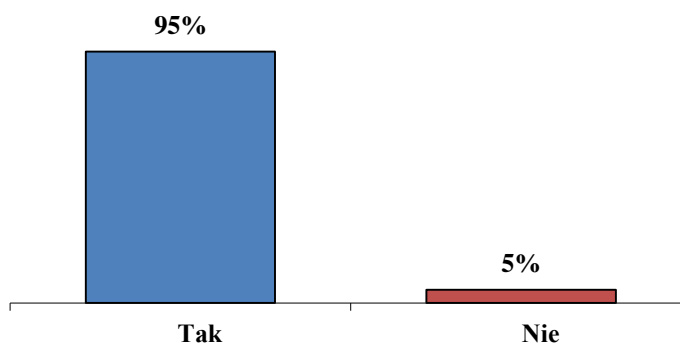
Wykres 7. Proszę zaznaczyć czym zajmuje się Straż Graniczna?

Źródło: Opracowanie własne

Pytanie 7 dotyczy zakresu działań SG, jak widać z wykresu 75% badanych zna zadania realizowane przez Straż Graniczną.

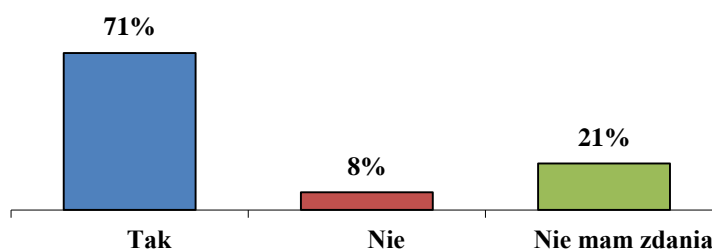
Wykres 8. Czy uważa Pani/Pan że Straż Graniczna jest potrzebna w Polsce?

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 8 pokazuje iż 95% respondentów wykazuje potrzebę istnienia takiej formacji jak SG, tylko mała liczba respondentów bo tylko 5% nie wykazuje potrzeby istnienia Straży Granicznej.

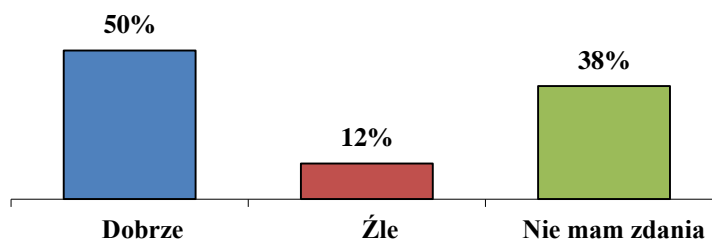
Wykres 9. Czy jest Pani/ Pan zadowolona/ny z realizacji zadań wykonywanych przez Straż Graniczną w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa publicznego?

Źródło: Opracowanie własne

Większość ankietowanych jest zadowolona z realizacji zadań wykonywanych przez Straż Graniczną w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa publicznego.

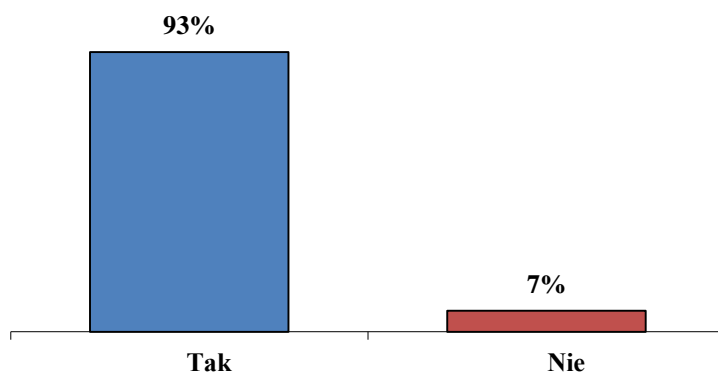
Wykres 10. Jak oceniają państwo współpracę SG z innymi służbami (Policja, Wojsko, PSP)?

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 10 pokazuje, iż 50% respondentów poprawnie postrzega współpracę SG ze służbami mundurowymi, a tylko 12% ocenia współpracę źle, natomiast wysoki odsetek 38% osób nie ma zdania odnośnie współpracy SG z innymi służbami.

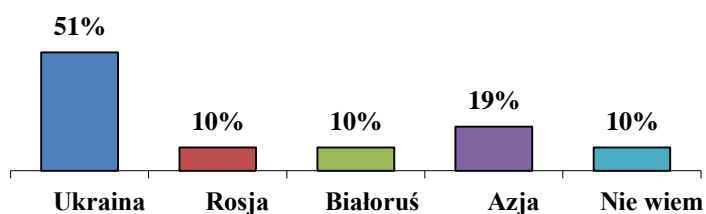
Wykres 11. Czy znane jest Pani/Panu pojęcie nielegalnej migracji?

Źródło: Opracowanie własne

Pojęcie to jak widać na wykresie 11 jest znane praktycznie każdemu ankietowanemu.

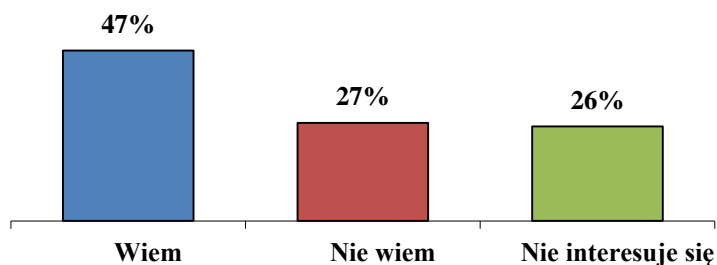
Wykres 12. Obywatele którego z poniższych obszarów wg Pani/Pana najczęściej przekraczają nielegalnie granicę RP.?

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 12 pokazuje istotne kierunki imigracji najwięcej to Ukraina i państwa Azji. Natomiast zastanawiającym jest brak zdania u respondentów.

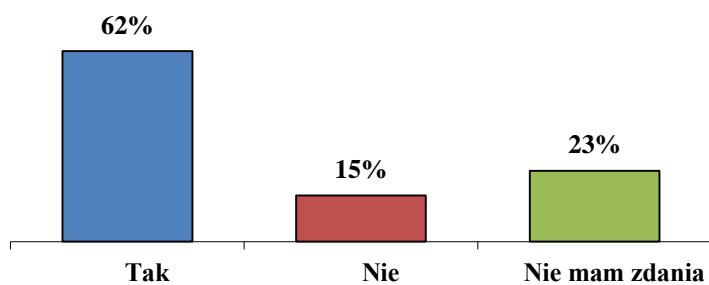
Wykres 13. Czy Pani/Pan wie co robią nielegalni imigranci w Polsce?

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 13 potwierdza poprawność wiedzy wśród ankietowanych, co bardzo dobrze rokuje monitorowaniu i obniżaniu poziomu nielegalnej migracji. Natomiast wśród reszty ankietowanych przeważał raczej brak wiedzy w temacie zajęć nielegalnych migrantów, lub całkowity brak zainteresowania.

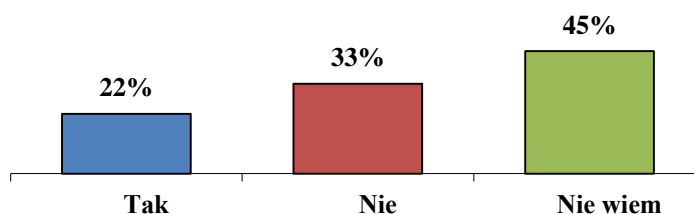
Wykres 14. Czy uważa Pani/Pan że nielegalna migracja może być zagrożeniem dla bezpieczeństwa państwa?

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 14 pokazuje iż respondenci dostrzegają takie zagrożenie, natomiast wśród pozostałych respondentów widać różnice zdań w zakresie postrzegania tego zjawiska.

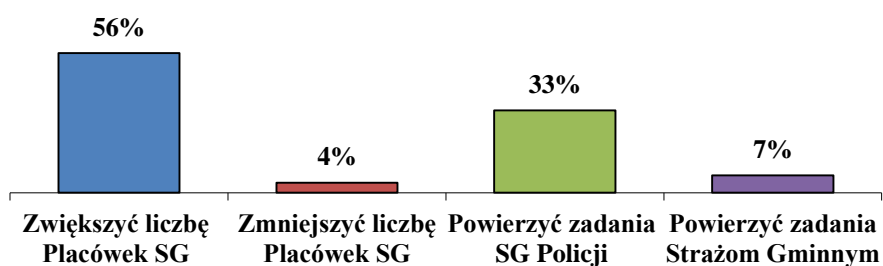
Wykres 15. Czy zdecydowała/l by się Pani/Pan na opuszczenie kraju w celach migracji np. zarobkowej?

Źródło: Opracowanie własne

Paradoksalnie wyniki kolejnego pytania (wykres 15) świadczą o tym, iż generalnie widzimy zagrożenie w imigrantach, i mogąc wywnioskować iż tak samo będziemy postrzegani w innym kraju, 22% ankietowanych stanowczo sugeruje że wyjechałoby (gdyby zaistniała taka możliwość/konieczność), kolejne 45%, zastanawia się nad takim rozwiązaniem.

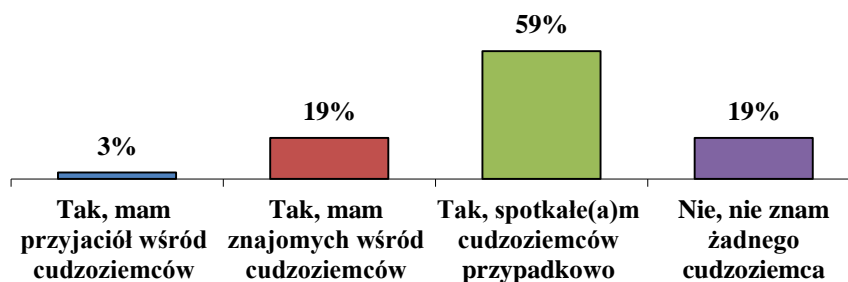
Wykres 16. Co należałoby zrobić aby ograniczyć/ zlikwidować nielegalną migrację w Polsce?

Źródło: Opracowanie własne

Większość ankietowanych opowiedziała się za zwiększeniem ilości placówek SG w kraju, natomiast na drugim miejscu wskazano przekazanie części obowiązków Policji.

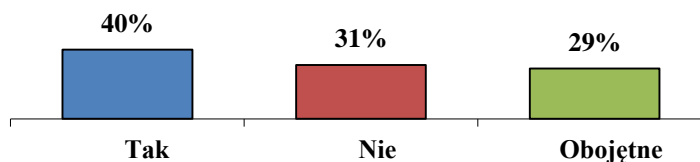
Wykres 17. Czy zna Pani/Pan osobiście jakiegoś cudzoziemca mieszkającego w Polsce?

Źródło: Opracowanie własne

Większość respondentów zadeklarowała iż miała styczność z cudzoziemcami, lecz niewielka liczba jest w stanie nawiązać z nimi bliższe kontakty.

Wykres 18. Czy byłaby/byłby Pani/Pan przeciwny/przeciwna wybudowaniu ośrodka strzeżonego dla cudzoziemców w swojej okolicy?

Źródło: Opracowanie własne

Pytanie 18 dotyczyło budowy ośrodka dla imigrantów. Prawie 70 % respondentów wyraziłoby zgodę na wybudowanie takiego ośrodka w swojej okolicy, co oznacza zaufanie do Straży Granicznej w badanym obszarze.

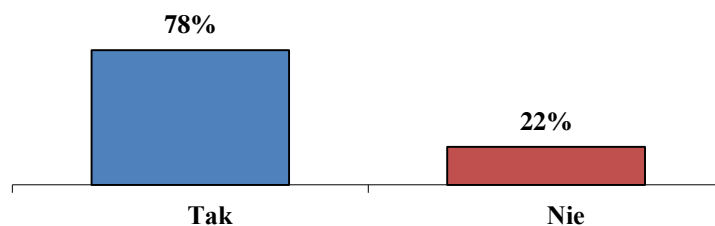
Wykres 19. Czy jesteśmy krajem otwartym dla obcokrajowców?

Źródło: Opracowanie własne

Pytania daje odpowiedź iż nasze społeczeństwo nie jest do końca przychylnie nastawione do cudzoziemców.

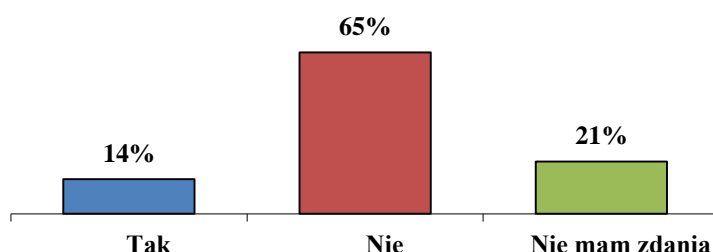
Wykres 20. Czy wie Pani/Pan na czym polega idea porozumienia z Schengen?

Źródło: Opracowanie własne

Zdecydowana większość respondentów aż 78% procent wie na czym polega idea porozumienia z Schengen.

Wykres 21. Czy w związku ze wstąpieniem Polski do strefy Schengen dostrzega Pani/Pan jakieś zagrożenia?

Źródło: Opracowanie własne

Wykres pokazuje iż 65% respondentów nie dostrzega zagrożeń z powodu wstąpienia Polski do strefy Schengen. Pozostali wykazują niewielką wiedzę w tym zakresie.

PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADAŃ WŁASNYCH

Przeprowadzone badania jak już wcześniej zostało wspomniane wskazują, że osoby związane ze SG posiadają szeroką wiedzę nt. formacji z którą są związani jak również zadań im powierzonych a także zdają sobie sprawę z roli instytucji w Unii Europejskiej powołanych do pełnienia podobnych zadań jak SG. Pozostałe ankietowane osoby, mające reprezentować społeczeństwo wykazały iż postrzegają Straż Graniczną jako jednostkę stojącą na straży bezpieczeństwa wewnętrznego. Co prawda wiele osób nie związanych ze SG, nie ma wiedzy ani w temacie zadań wypełnianych przez SG, ani nawet z zakresu traktatów czy porozumień które nas obowiązują – a dokładnie chodzi o porozumienie Schengen. Zastanawiające jest także bardzo duży odsetek osób, które nie są całkowicie zainteresowane zagadnieniami bezpośrednio związanymi z bezpieczeństwem narodowym. Na pewno wiadomym jest iż społeczeństwo zdaje sobie sprawę z zagrożenia płynącego ze zjawiska nielegalnej migracji i aby poprawić tą sytuację opowiedziałoby się za zwiększeniem ilości placówek, lub ilości personelu SG. W niektórych wypadkach postawiono także na współpracę SG i Policji – rozszerzenie zadań pełnionych przez Policję. Badania wykazały dużą powszechność zjawiska migracji w Polsce oraz dużą rozbieżność pomiędzy postrzeganiem cudzoziemców przez pracowników SG a przez osoby cywilne. I w końcowym wyniku Polska nie wydaje się do końca państwem tolerancyjnym i otwartym na obcokrajowców. Uważam że przy takim nastawieniu społeczeństwa, powinno ono

mieć bardziej rozległą wiedzę w temacie powstawiania i zapobiegania zagrożeń związanych z nielegalną migracją. Będzie to może owocowało mniejszą obojętnością na te zagadnienia.

WNIOSKI I PROGNOZY:

- Założona hipoteza w badaniach potwierdziła się. Straż Graniczna prowadzi działania w związane z przeciwdziałaniem nielegalnej migracji co znajduje uznanie nie tylko u jej pracowników ale i w oczach społeczeństwa.
- Ankietowani pracujący w Straży Granicznej mają dużą wiedzę nt. tej formacji, jej roli oraz zadań, nieco mniejszym zasobem wiedzy w tej kwestii charakteryzowały się osoby cywilne.
- Respondenci będący pracownikami SG poprawnie odpowiedzieli na pytania dotyczące Strefy Schengen i Systemu Informacyjnego Schengen, okrojona wiedzę w tym zakresie miały osoby niezwiązane z tą formacją.
- Większość ankietowani deklarowała znajomość pojęcia nielegalnej migracji.
- Badani popierali zasadność istnienia SG, a nawet byli skłonni popierać rozbudowę struktury istniejących placówek SG.
- Osoby związane z SG uważały, że Polska jest krajem tolerancyjnym w stosunku do cudzoziemców, nieco odmienne zdanie w tym temacie mają cywile.

3. 2 ROLA POLICJI W KSZTAŁTOWANIU BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO NA PRZYKŁADZIE WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO (Dorota Głowacka)

Bezpieczeństwo jest podstawowym elementem polityki funkcjonowania każdego kraju, które wiąże się ze wzrastającym tempem życia społecznego, gospodarczego, postępowaniem naukowo-technicznym, a także komplikowaniem się stosunków społecznych, które sprzyjają powstaniu zjawisk i sytuacji, będących zagrożeniem państwu jak i wszystkim obywatelom. Bezpieczeństwo jest określoną wartością społeczną, kulturową, cywilizacyjną, ekonomiczną, polityczną, i ekologiczną a także egzystencjalną moralną i duchową. Państwo powinno

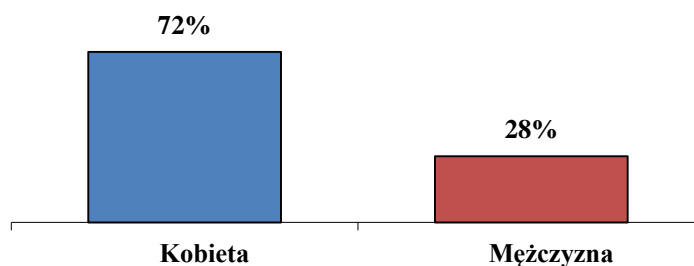
zapewnić bezpieczeństwo oraz stworzyć warunki gwarantujące ochronę życia i zdrowia obywatelom przed brutalnością, przemocą oraz wszystkim zachowaniami, które naruszają dobro chronione prawem. Prawo to wynika z ustawy zasadniczej, którą jest Konstytucja RP (Dz. U z 1997r., nr 78, poz. 483), zapewnienie tego bezpieczeństwa spoczywa głównie na Policji, z racji powierzenia jej najważniejszych zadań w tym obszarze, ale jest wiele organów zarówno formacje uzbrojone i umundurowane jak i organy cywilne administracji publicznej wyspecjalizowane w kształtowaniu bezpieczeństwa publicznego. Policja pełni funkcję szczególną, ponosząc tym samym największą odpowiedzialność za swoją utrzymywanie porządku ładu i publicznego.

OPIS DOBORU PRÓBY

Narzędzie badawcze, które zastało zastosowane to kwestionariusz ankiety zawierający 16 pytań, a także obserwacja działań Policji. Ankieta posłużyła poznaniu wiedzy przez obywateli na temat bezpieczeństwa oraz określić jakie służby mundurowe mają znaczący wpływ na kształtowanie bezpieczeństwa publicznego. Pytania, które były skierowane do badanych miały określić na jakim poziomie jest bezpieczeństwo publiczne na obszarze województwa mazowieckiego i w jaki sposób przekłada się na poziom bezpieczeństwa w naszym kraju, ponadto pomogły zdiagnozować zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo publiczne w badanym obszarze. Badania przeprowadzono na przełomie miesiąca maj i czerwca 2013 roku. W badaniach udział wzięły osoby w różnych grupach wiekowych. Badanie miało charakter anonimowy poprzez wypełnienie kwestionariusza ankiety. Liczba wypełnionych ankiet wyniosła 100 co stanowiło podstawę do analizy wyników i określenie wniosków z przeprowadzonych badań.

ANALIZA I OCENA WYNIKÓW BADAŃ WŁASNYCH

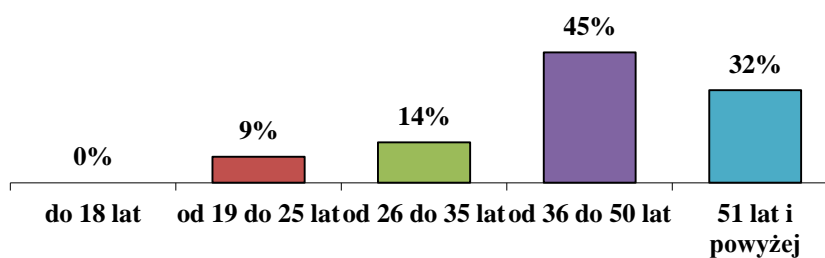
Wykres 1. Płeć?

Źródło: Opracowanie własne

Pierwsze dotyczyło rodzaju płci biorących udział w badaniu. Z wyniku danych wynika iż wzięło w nim udział 72 % kobiet i 28 % mężczyzn.

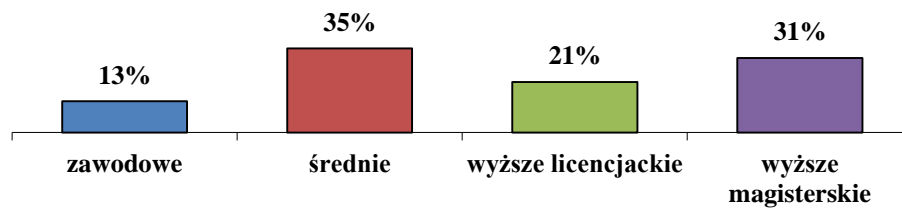
Wykres 2. Wiek?

Źródło: Opracowanie własne

Drugie pytanie dotyczyło wieku osób biorących udział w badaniu. Pytanie miało na celu poznanie przedziału wiekowego ankietowanych, które wynosiło: do 18 lat – 0 %, od 19 do 25 – 9%, od 26 do 35 – 14 %, od 36 do 50 – 45 %, powyżej 51 lat – 32 %.

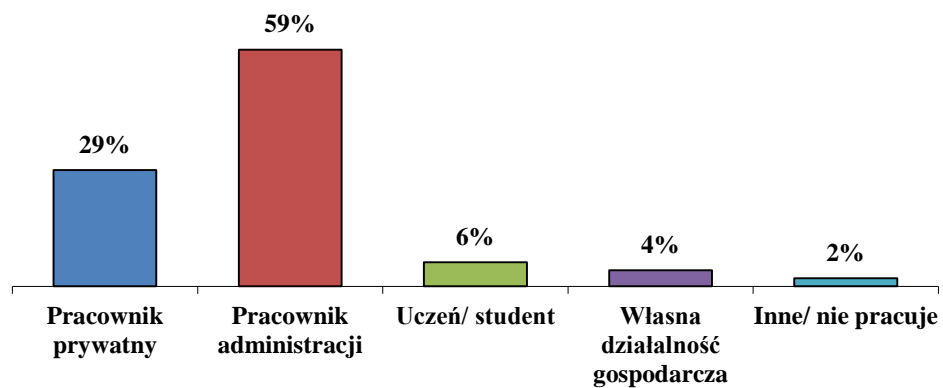
Wykres 3. Wykształcenie?

Źródło: Opracowanie własne

Pytanie dotyczyło wykształcenia respondentów, które kształtowało się następująco: 35 % - największą grupę ankietowanych stanowią osoby ze średnim wykształceniem, 31 % - stanowią osoby z wyższym wykształceniem magisterskim, 21 % - osoby z wyższym licencjackim, 13% ankietowanych to osoby z wykształceniem zawodowym.

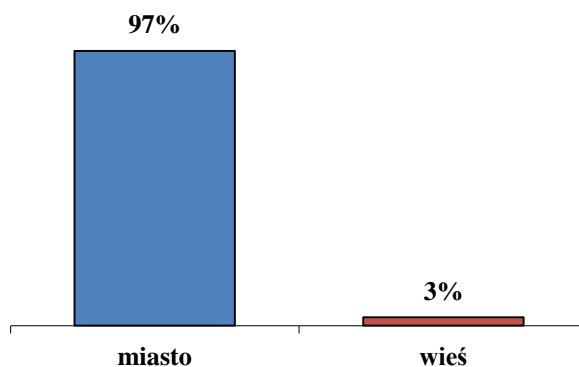
Wykres 4. Zaznacz proszę swoje stanowisko służbowe?

Źródło: Opracowanie własne

Pytanie dotyczyło zajmowanego stanowiska służbowego: największą grupę 59 % stanowią pracownicy administracji, 29 % stanowią pracownicy prywatni, 6 % to studenci, 4 % to osoby prowadzące własną działalność gospodarczą, 2 % to inne osoby (emeryci i bezrobotni).

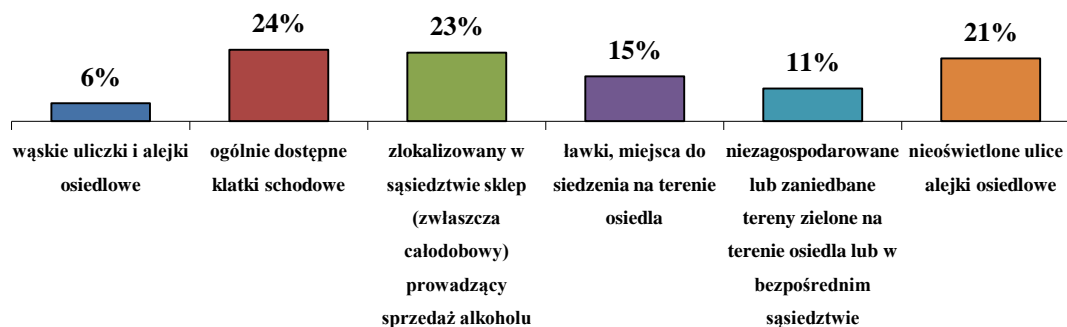
Wykres 5. Zaznacz swoje miejsce zamieszkania?

Źródło: Opracowanie własne

Pytanie dotyczyło miejsca zamieszkania i wyglądało następująco: 97 % osób mieszka w mieście, natomiast 3% ankietowanych mieszka w miejscowościach wiejskich.

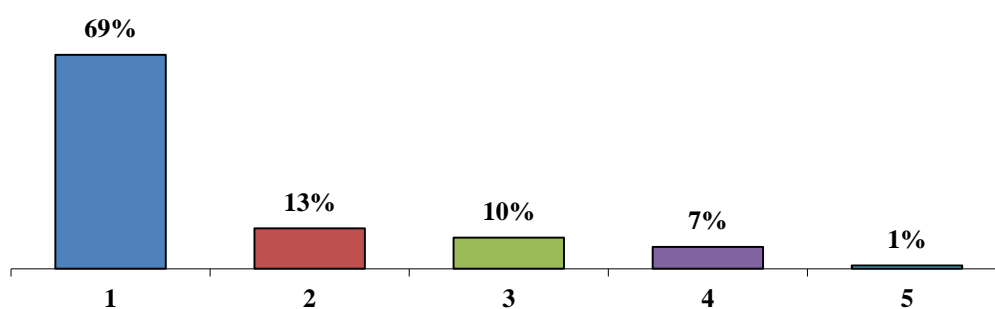
Wykres 6. Jakie według Pani/Pana są miejsca sprzyjające zagrożeniom?

Źródło: Opracowanie własne

Pytanie 6 dotyczyło miejsc sprzyjających zagrożeniom i tak: 24% dotyczy głównie dostępnych klatek schodowych, 23 % sklep prowadzący sprzedaż alkoholu, 21 % niedoświetlone ulice gdzie zwiększa się prawdopodobieństwo napadu, 15 % ławki na osiedlu, 11% niezagospodarowane tereny zielone, 6 % wąskie uliczki i alejki gdzie brak możliwości wjazdu samochodu patrolowego.

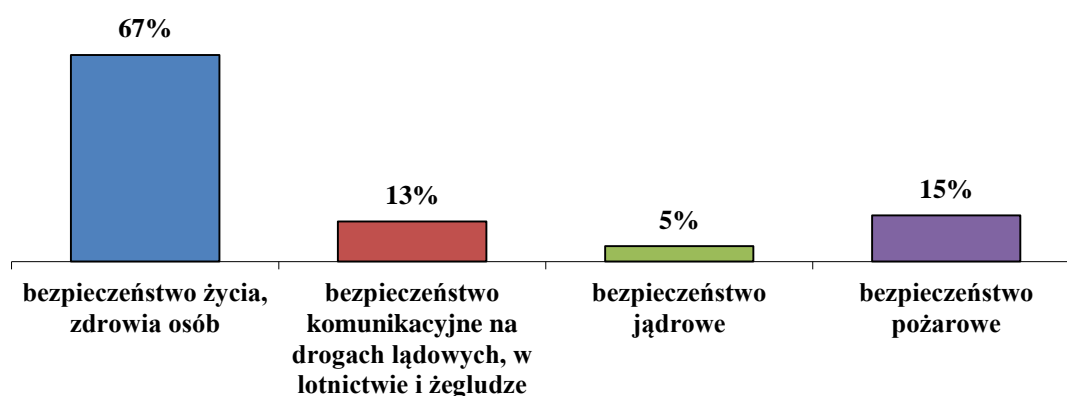
Wykres 7. Jaki według Pani/Pana w skali od 1 do 5 jest poziom bezpieczeństwa publicznego w miejscu Pani/Pana pracy?

Źródło: Opracowanie własne

Według respondentów 69% ankietowanych uważa swoje miejsce pracy za bezpieczne.

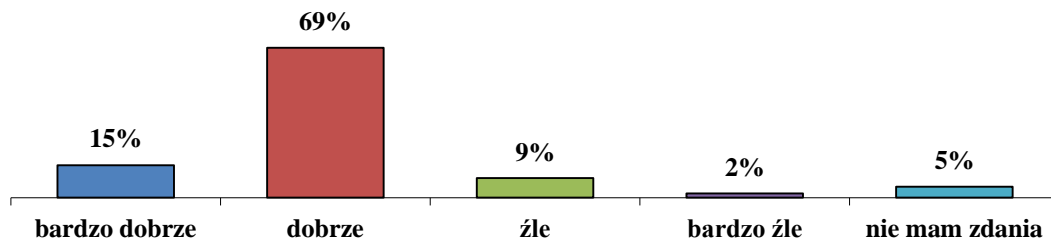
Wykres 8. Jakże według Pani/Pana występują rodzaje zagrożeń bezpieczeństwa publicznego według ważności?

Źródło: Opracowanie własne

Ankietowani wytypowali następujące zagrożenia bezpieczeństwa publicznego: 67% uznało za najważniejsze bezpieczeństwo życia i zdrowia, 15% oceniło za bezpieczeństwo pożarowe, 13% bezpieczeństwo komunikacyjne, 5% bezpieczeństwo jądrowe.

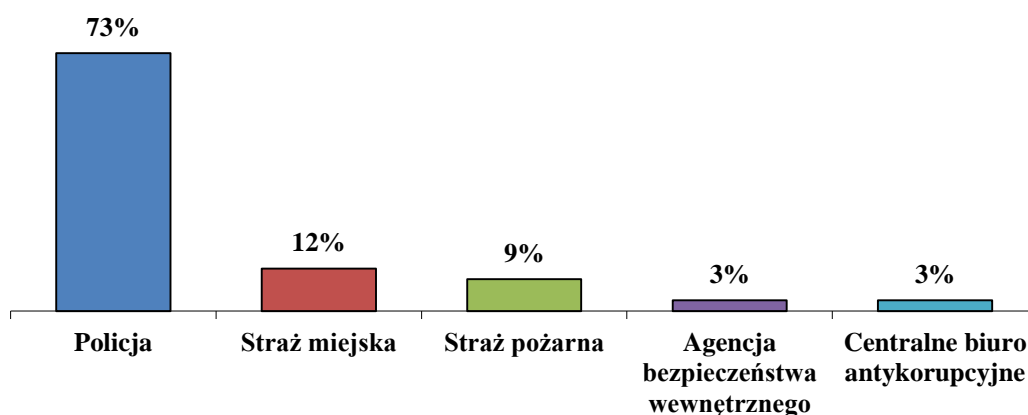
Wykres 9. Jak ocenia Pani/Pan bezpieczeństwo w miejscowości w której państwo zamieszkują?

Źródło: Opracowanie własne

Większość bo 69% mieszkańców oceniła miejsce zamieszkania za bezpieczne, 15% za bardzo bezpieczne, 9% oceniła poziom bezpieczeństwa za niezadowalający, 5% badanych nie potrafiło określić poziomu bezpieczeństwa, natomiast 2% ankietowanych bardzo źle oceniło poziom bezpieczeństwa.

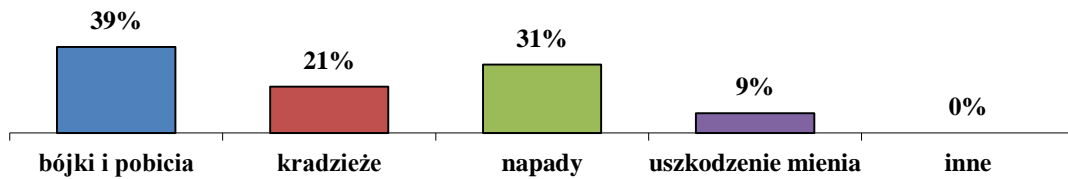
Wykres 10. Jaka według Pani/Pana instytucja państwowa bierze udział w bezpieczeństwie publicznym?

Źródło: Opracowanie własne

W pytaniu 10 należało wskazać instytucje, która według opinii ankietowanych posiada największy udział w kształtowaniu bezpieczeństwa publicznego i tak: 73% uznało pracę Policji, 12% oceniło pracę Straży Miejskiej, 9% oceniło pracę P.S.P., 3% oceniono pracę ABW i CBA.

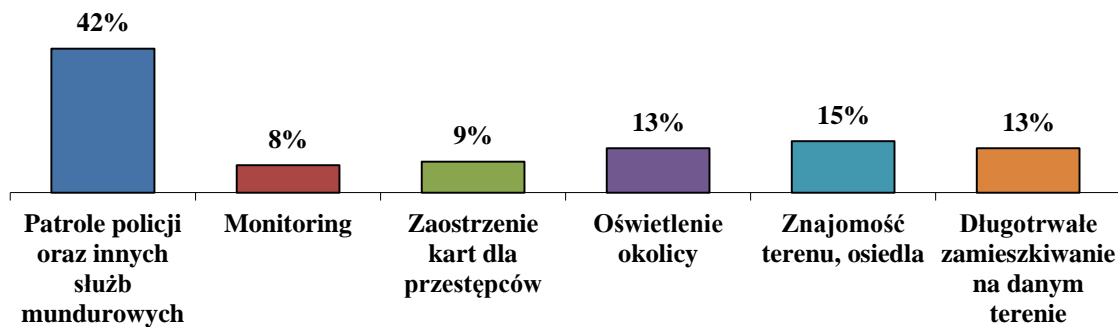
Wykres 11. Jakie według Pani/Pana największe zagrożenie występuje w bezpieczeństwie publicznym?

Źródło: Opracowanie własne

Ankietowani uznali iż największym zagrożeniem bo aż 39 % uznało za bójki i pobicia, 31% uznało napad, 21% kradzież, 9% uszkodzenie mienia.

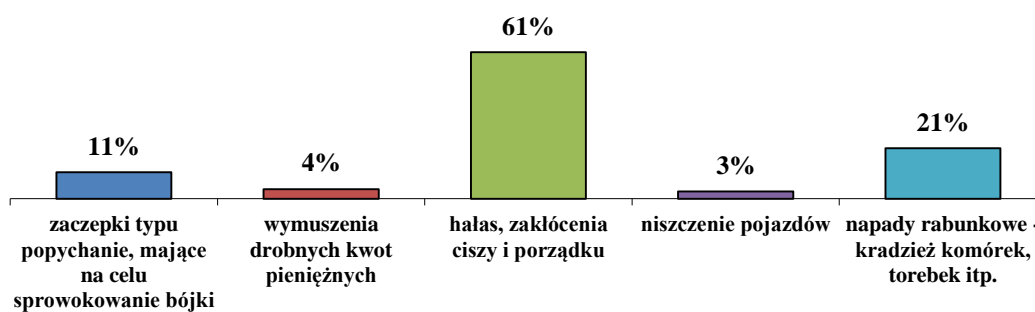
Wykres 12. Jakie według Pani/Pana czynniki wpływają na poziom poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania?

Źródło: Opracowanie własne

W pytaniu 12 zapytano się ankietowanych jakie czynniki wpływają na poziom bezpieczeństwa w ich miejscu zamieszkania. 42% oceniło widoczną obecność patroli policji oraz innych służb mundurowych, 15% znajomość terenu oraz osiedla, która daje możliwość unikania niebezpiecznych miejsc, 13% oświetlenie okolicy, 13% długotrwałe zamieszkiwanie na danym terenie, 9% zaostrenie kart dla przestępców, 8% monitoring.

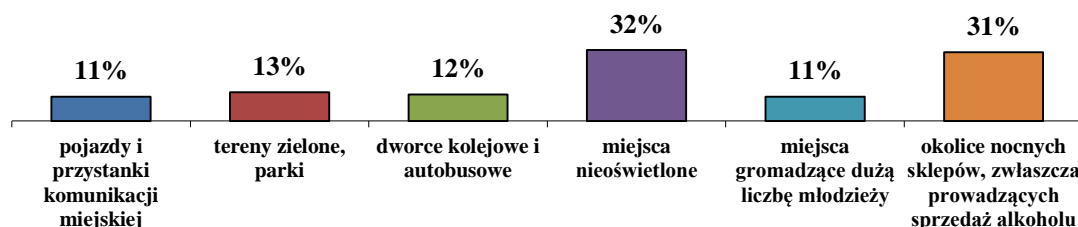
Wykres 13. Jakie według Pani/Pana występują zagrożenia w miejscu zamieszkania?

Źródło: Opracowanie własne

Według ankietowanych do najczęściej występujących zagrożeń w miejscu zamieszkania należą: 61 % hałas oraz zakłócenie porządku, 21 % napadów rabunkowych, 11 % zaczepki, 4 % wymuszenie pieniędzy; 3 % niszczenie pojazdów i mienia.

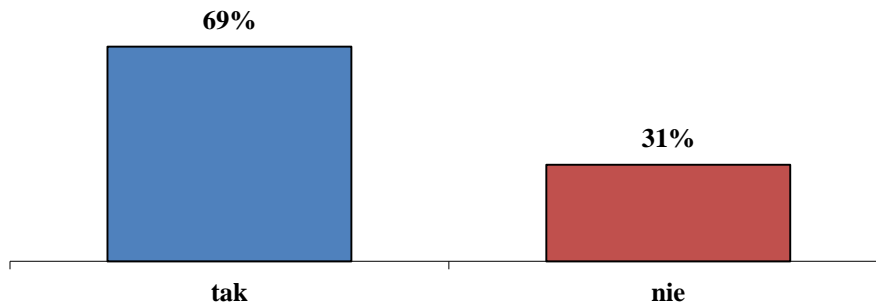
Wykres 14. Które według Pani/Pana miejsca publiczne sprzyjają zagrożeniom?

Źródło: Opracowanie własne

Według ankietowanych najbardziej sprzyjające miejsca zagrożeniom: 32 % uznało miejsca nieoświetlone, 31 % okolice sklepów gdzie sprzedawany jest alkohol, 13 % niezagospodarowane tereny zielone oraz parki, 12 % dworce kolejowe i autobusowe, 11 % wskazało miejsca gromadzące dużą liczbę młodzieży oraz przystanki komunikacji miejskiej.

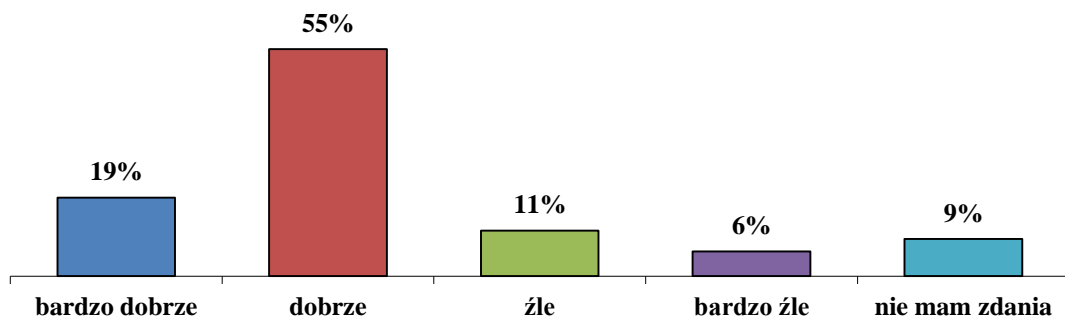
Wykres 15. Czy w ciągu ostatniego roku korzystała Pani/Pan z pomocy Policji w jakimkolwiek przypadku?

Źródło: Opracowanie własne

Z przeprowadzonych badań wynika iż spośród ankietowanych z pomocy Policji skorzystało 69 % ankietowanych.

Wykres 16. Jak ocenia Pan(i) pracę Policji?

Źródło: Opracowanie własne

Ankietowani ocenili pracę Policji następująco: 55 % oceniło pracę Policji jako dobrze, 19 oceniło pracę jako bardzo dobrze, 11 % oceniło jako źle, 9 % nie potrafiło określić odpowiedzi na to pytanie, 6 % oceniło pracę Policji bardzo źle.

PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADAŃ WŁASNYCH

Bezpieczeństwo i porządek publiczny jest jednym z podstawowych zadań Policji. Zakres jak i działanie Policji jest najbardziej znany społeczności. Źródła wiedzy oraz opinii o Policji a także wykonywanych zadaniach w przeciwieństwie do innych służb mundurowych wykazały zaufanie obywateli do tej instytucji. Obawa przed codziennymi zagrożeniami przestępczością oraz zjawiskami patologicznymi wskazuje iż funkcjonowanie Policji, utożsamiane jest z zapewnieniem bezpieczeństwa obywateli oraz to iż Policja jest formacją, na której w głównej mierze spoczywa kształtowanie bezpieczeństwa publicznego w Polsce nie wyłączając województwa mazowieckiego.

WNIOSKI I PROGNOZY:

- Cel pracy został osiągnięty postawiona hipoteza potwierdziła się, bezpieczeństwo publiczne jest kategorią godną zauważania gdyż zapewnia bezpieczny żywot obywateli.
- Najbardziej zagrożone są aglomeracje miejskie.
- Wyzwaniem dla odpowiednich instytucji państwowych winno być doskonalenie bezpieczeństwa publicznego tak od strony prawa jak i struktur.

3.3 ZADANIA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ I KRAJOWEGO SYSTEMU RATOWNICZO-GAŚNICZEGO W KSZTAŁTOWANIU BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO NA PRZYKŁADZIE WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO (Agnieszka Jaroń)

Kształtowanie bezpieczeństwa opiera się na działaniach wyspecjalizowanych jednostek systemów ratowniczych, organizacji państwowych i samorządowych, m. in. Państwowej Straży Pożarnej i Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Organy te poprzez zadania mające na celu ochronę życia, zdrowia, mienia i środowiska przed pożarem, klęskami żywiołowymi oraz innymi zagrożeniami biorą bezpośredni udział w tworzeniu bezpieczeństwa. Poziom ochrony przeciwpożarowej, którego dzisiaj jesteśmy świadkami, osiągnięty został w drodze długotrwałego rozwoju. Obecnie niezwykle istotnym ich działaniem jest kształtowanie postaw społeczności lokalnych. Ciągłe uświadamianie społeczeństwa o skutkach wszelakich zagrożeń, mających wpływ na życie każdego człowieka jak i wiedzy o tych zagrożeniach, sposobach ich rozpoznawania, reagowania i postępowaniu w przypadku ich wystąpienia - podjęciu umiejętnego zachowania się. Owszem zapewnienie bezpieczeństwa leży w gestii organów administracji rządowej, ale obowiązek jego ochrony ma każdy z nas - każdy obywatel i organ społeczny.

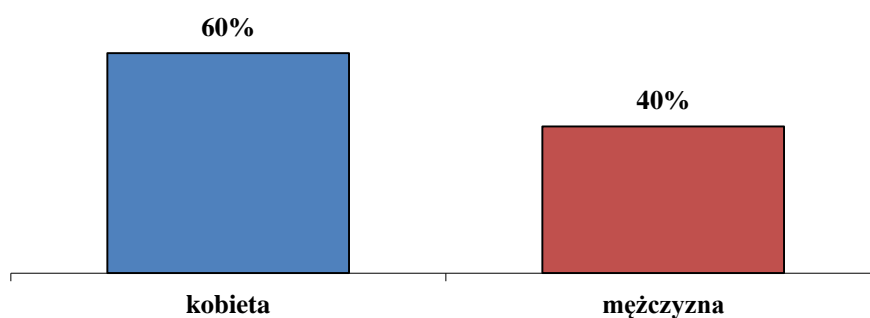
Zadania Państwowej Straży Pożarnej i Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego w kształtowaniu bezpieczeństwa publicznego uzasadniono tym, iż w dzisiejszym świecie, który jest pełen realnych zagrożeń wynikających z różnych sfer naszego życia, temat ten jest niezwykle istotny dla sprawnego funkcjonowania człowieka w społeczeństwie. Niebezpieczeństwa zagrażające współczesnemu człowiekowi są nie uniknione i trudne w powstrzymaniu. Jedynie odpowiednie przygotowanie i szybkie reagowanie na zaistniałe zdarzenia są w stanie zminimalizować w stopniu najwyższym ich skutki. Stan bezpieczeństwa ulega przecież ciągłemu kształtowaniu w wyniku nieprzerwanych zmian zachodzących na świecie i dlatego tak istotne jest kształtowanie kultury bezpieczeństwa społeczeństwa. A niewątpliwie Państwowa Straż Pożarna razem z Krajowym Systemem Ratowniczo-Gaśniczym biorą czynny udział w kreowaniu owej kultury. Swoją działalnością przyczyniają się do wzrostu poziomu bezpieczeństwa publicznego stale doskonaląc posiadane siły i środki oraz dbając o to by społeczeństwo jak najlepiej doinformowane budując tym samym zaufanie obywateli. Dzisiaj, kiedy świat jest pełen przeróżnych zagrożeń bezpieczeństwo jest najwyższą wartością w życiu każdego człowieka. Państwowa Straż Pożarna wykonując powierzone jej zadania staje się częścią tej jakże istotnej sfery mającej na celu ochronę bezpieczeństwa i porządku publicznego, stąd wybór tematu pracy w celu zgłębienia wiedzy w badanym obszarze.

OPIS DOBORU PRÓBY

W badaniu wzięło udział 100 respondentów będących mieszkańcami województwa mazowieckiego w wieku pomiędzy 18 a 70 rokiem życia. Większość badanych stanowili mieszkańcy miast. W badaniach udział wzięły osoby wykonujące pracę zarobkową w instytucjach publicznych jak i niepublicznych a także pochodzący ze wsi. W badaniu zastosowano prostą próbę losową, która umożliwiła praktycznie każdemu ankietowanemu znalezienie się w gronie badanych.

ANALIZA I OCENA WYNIKÓW BADAŃ WŁASNYCH

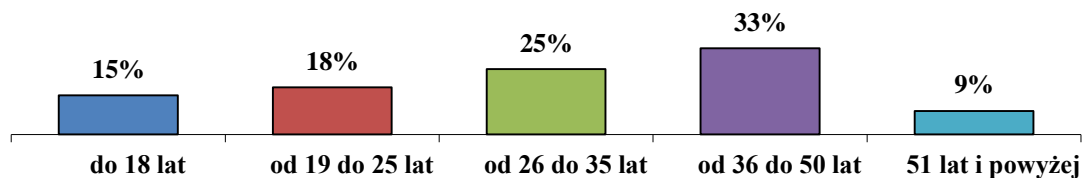
Wykres 1. Płeć?

Źródło: Opracowanie własne

Z przeprowadzonego badania wynika, że liczniejszą grupą biorącą udział w badaniu były kobiety, które stanowiły 60% ankietowanych. Pozostałe 40% stanowili mężczyźni. Oznacza to, że chętniej udział w badaniu brały kobiety. Uczestniczyło ich o 20% więcej niż mężczyzn.

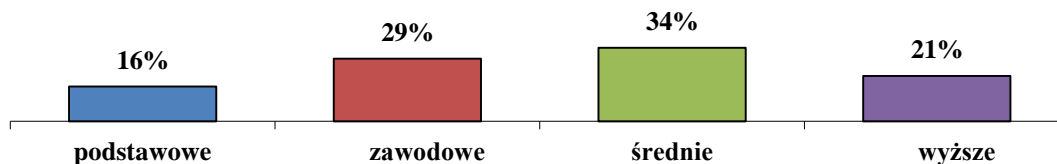
Wykres 2. Wiek?

Źródło: Opracowanie własne

Wśród ankietowanych największą liczbę osób stanowili respondenci pomiędzy 36 a 50 rokiem życia 33%. Drugą najliczniejszą grupą wiekową były osoby w przedziale wiekowym pomiędzy 26 a 35 rokiem życia 25%. Trzecią grupę stanowili ankietowani pomiędzy 19 a 25 rokiem życia 18%. Czwartą grupą były osoby do 18 roku życia 15%. Najmniej liczną grupę stanowili ankietowani mający wiek 50 i więcej 9%.

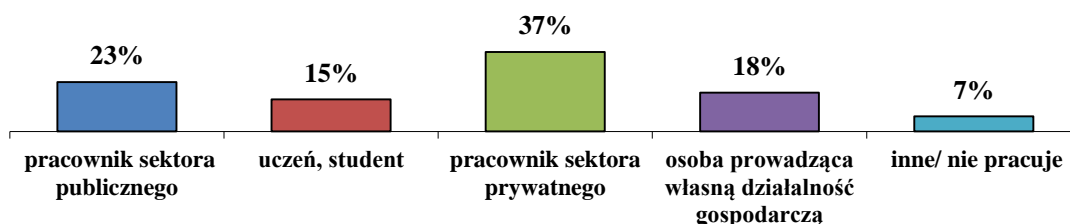
Wykres 3. Wykształcenie?

Źródło: Opracowanie własne

Ankietowani to w większości osoby posiadające wykształcenie średnie stanowiące 34% ogółu badanych. Następnie to osoby posiadające wykształcenie zawodowe 29%. Kolejną grupą to osoby posiadające wykształcenie wyższe 21%. Najmniej liczebną grupę stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym, bo zaledwie 16% ogółu badanych.

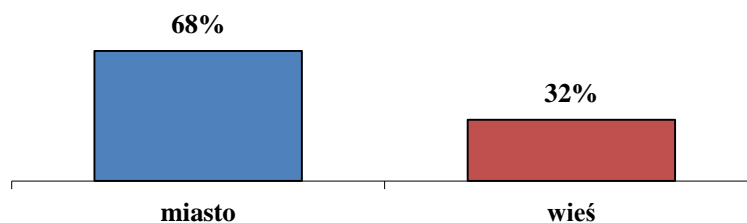
Wykres 4. Zaznacz proszę swoje stanowisko służbowe?

Źródło: Opracowanie własne

W tym pytaniu okazało się, że najliczniejszą grupę stanowili ankietowani zatrudnieni w sektorze prywatnym 37% badanych. Drugą liczną grupę stanowiły osoby zatrudnione w sektorze publicznym 23% ankietowanych. Kolejną grupę reprezentowali respondenci prowadzący własną działalność gospodarczą 18 % badanych. Następną grupą to studenci i uczniowie stanowiący 15% ankietowanych. Najmniej liczną grupą stanowiły osoby zajmujące inne stanowiska służbowe i osoby bez zatrudnienia 7% ogółu badanych.

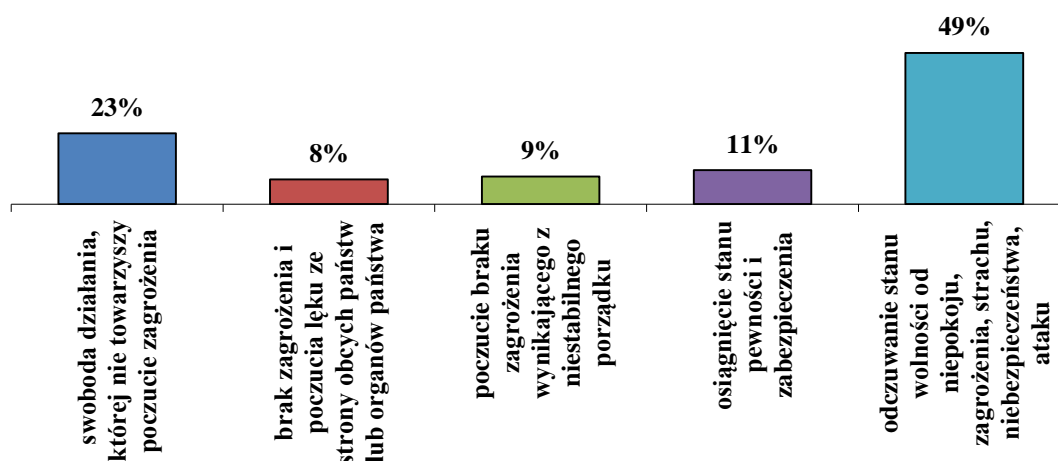
Wykres 5. Podaj swoje miejsce zamieszkania?

Źródło: Opracowanie własne

Pytanie piąte wymagało określenia przez ankietowanych miejsca zamieszkania, mając do wyboru opcje miasta lub wsi. Większość ankietowanych, bo aż 68% pochodziło z miasta. Pozostałe 32% stanowili mieszkańcy wsi. Z tego pytania można wywnioskować, że osoby zamieszkałe w miastach chętniej poddają się różnego typu badaniom.

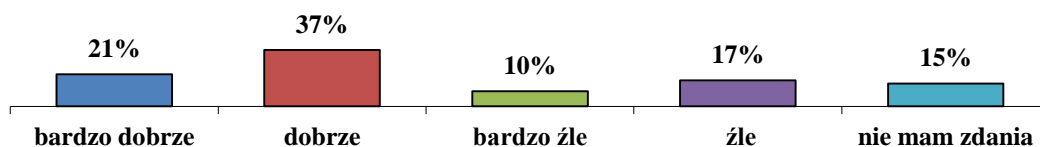
Wykres 6. Proszę zaznaczyć, które określenie według Pani / Pana oznacza stan bezpieczeństwa ogólnego?

Źródło: Opracowanie własne

W pytaniu nr 6 należało wybrać jedno określenie, które zdaniem respondenta oddawało znaczenie terminu bezpieczeństwa ogólnego. Najwięcej ankietowanych, bo aż 49% wybrało ostatnie określenie. Dla nich bezpieczeństwo ogólne jest stanem wolności od niepokoju, zagrożenia, strachu, niebezpieczeństwa, ataku. Kolejną grupę stanowiły osoby, dla których bezpieczeństwo ogólne oznacza swobodę działania, której nie towarzyszy stan zagrożenia 23% ankietowanych. Następną grupę reprezentowało 11% ankietowanych, dla których bezpieczeństwo ogólne to osiągnięcie stanu pewności i zabezpieczenia. Grupę, w ilości 9% badanych, dla których zagrożenia bezpieczeństwa wynika z niestabilnego porządku. Ostatnią i najmniej liczną grupę, bo tylko w 8% stanowiły osoby, dla których bezpieczeństwo jest brakiem zagrożenia i poczucia lęku ze strony obcych państw lub organów państwa.

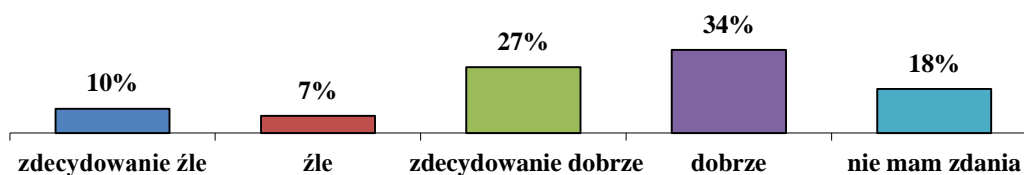
Wykres 7. Jak ocenia Pani/Pani stan poczucia bezpieczeństwa związanego z ochroną przeciwpożarową w najbliższym otoczeniu?

Źródło: Opracowanie własne

Zadane pytanie wymagało od respondentów oceny poczucia bezpieczeństwa związanego z ochroną przeciwpożarową w jego otoczeniu. Najwięcej ankietowanych, bo 37% ogółu wyraziło ocenę dobrą. Za bardzo dobrą oceną opowiedziało się 21% respondentów, za bardzo złą – 10% badanych, natomiast za oceną złą 17% badanych. Pozostałe 15% ankietowanych nie ma zdania na ten temat. Pytanie to wykazało, że większe poczucie bezpieczeństwa związanego z ochroną przeciwpożarową odczuwają mieszkańcy miast.

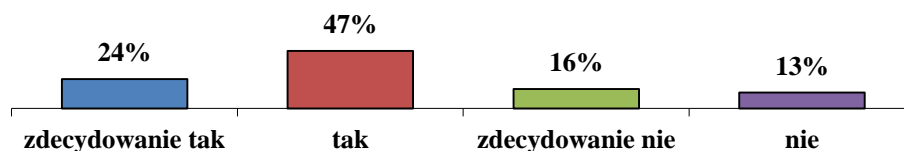
Wykres 8. Jak ocenia Pani/Pan stan bezpieczeństwa związanego z ochroną w sytuacjach zagrożeń miejscowych (np. wypadków w transporcie drogowym, powodzi, silnych wiatrów itp.) w Pani/Pana miejscowości?

Źródło: Opracowanie własne

Pytanie to dotyczyło oceny bezpieczeństwa tylko, że związanego z zagrożeniami mogącymi wystąpić miejscowo tj. np. wypadki w transporcie drogowym, możliwość wystąpienia powodzi czy silnych wiatrów. Wyniki w tym pytaniu były podobne do wyników z pytania nr 7. Najwięcej ankietowanych wybrało ocenę dobrą 34%, ocenę bardzo dobrą 27%, ocenę bardzo złą 10% i ocenę złą 7%. Pozostałe 18% respondentów nie ma zdania. Powyższe odpowiedzi po raz kolejny potwierdziły to, iż większość ankietowanych wybierających ocenę dobrą pochodzi z miast i to ta grupa osób czuje się bezpieczniej.

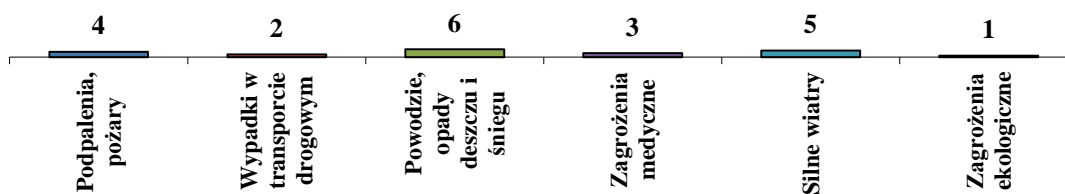
Wykres 9. Czy Pani/Pana miejsce pracy lub pobierania nauki jest miejscem bezpiecznym? (dotyczy ochrony przeciwpożarowej, ochrony życia, zdrowia i środowiska w sytuacjach zagrożeń miejscowych)?

Źródło: Opracowanie własne

Pytanie dziewiąte wymagało od respondentów oceny bezpieczeństwa w miejscu pracy lub pobierania nauki. Bezpieczeństwo to dotyczyło ochrony przeciwpożarowej i ochrony życia, zdrowia i środowiska w sytuacjach wystąpienia zagrożenia miejscowego. Prawie 69% badanych uważa swoje miejsce pracy lub pobierania nauki za bezpieczne. Bezpiecznie czuje się 47% badanych natomiast bardzo bezpieczne pozostałe 24% osób. Zdecydowany brak bezpieczeństwa we wskazanych miejscach wyraża 13% respondentów a źle ocenia go pozostałe 16%. Analizując wyżej wymienione wyniki stwierdzić należy, że większość ankietowanych biorących udział w badaniu czuje się bezpiecznie w miejscu wykonywania swojej pracy czy też pobierania nauki.

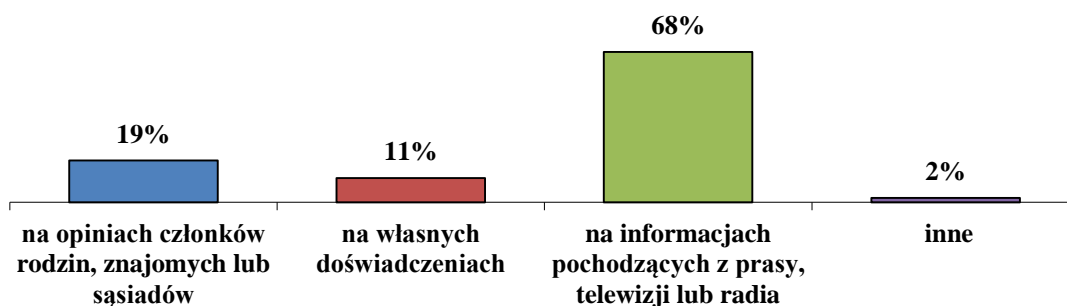
Wykres 10. Uszereguj zjawiska, które według Pani / Pana stwarzają zagrożenie bezpieczeństwa publicznego w województwie mazowieckim?

Źródło: Opracowanie własne

Ankietowani wskazali, że według nich największym zagrożeniem dla bezpieczeństwa publicznego na terenie województwa mazowieckiego są: (1) powodzie, silne opady deszczu i śniegu; (2) silne wiatry, które ostatnio z każdym rokiem rosną w siłę niosąc ze sobą coraz to większe zniszczenia; (3) podpalenia, wady urządzeń elektrycznych i instalacji oraz pożary; (4) zagrożenia medyczne; (5) wypadki w transporcie drogowym; (6) zagrożenia ekologiczne.

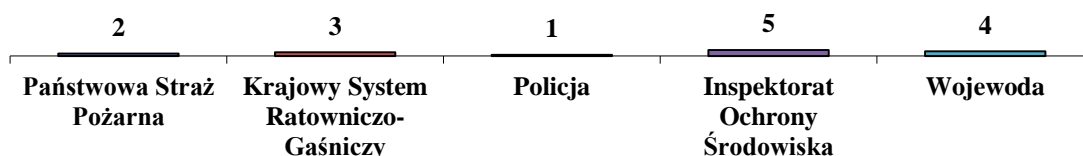
Wykres 11. Na czym głównie opiera się Pani/Pana ocena stanu bezpieczeństwa województwa mazowieckiego?

Źródło: Opracowanie własne

Pytanie wymagało od osób badanych określenia źródła ich oceny, która dotyczyła stanu bezpieczeństwa w województwie mazowieckim. Najwięcej ankietowanych, 68% ogółu wymieniło, jako główne źródło swojej oceny informacje pochodzące z prasy, telewizji i radia. Źródłem oceny drugiej grupy dla 19% badanych była opinia rodzin, znajomych i sąsiadów. Dopiero na trzecim miejscu uplasowało się źródło pochodzące z własnych doświadczeń i wybrało je 11% badanych. Pozostałe 2% respondentów wybrało inne źródła oceny, jakim jest ich udział, jako świadka zdarzenia niosącego zagrożenie dla bezpieczeństwa publicznego.

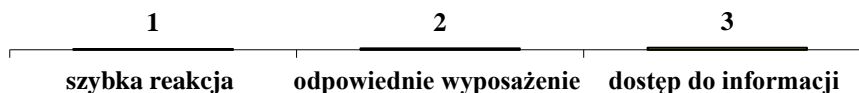
Wykres 12. Proszę zaznaczyć instytucję, która Pani/Pana zdaniem, ma największy udział w kształtowaniu bezpieczeństwa publicznego na poziomie województwa?

Źródło: Opracowanie własne

Najczęściej wybieraną instytucją, która otrzymała najwyższe oceny była Policja. Wyboru tego dokonało 37% ankietowanych. Na drugim miejscu ulokowała się PSP, na trzecim KSRG, na czwartym wojewoda. Instytucją najmniej zauważaną według ankietowanych był Inspektorat ochrony Środowiska.

Wykres 13. Proszę wskazać trzy czynniki wpływające na Pani/Pana poczucie bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania, które mogą zapewnić takie jednostki jak Państwowa Straż Pożarna i Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy?

Źródło: Opracowanie własne

W pytaniu 13 poproszono respondentów o wskazanie trzech czynników, które według nich wpływają na poczucie bezpieczeństwa w ich miejscu zamieszkania, a nad którym to bezpieczeństwem czuwa Państwowa Straż Pożarna i Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy. Najczęściej wymienianymi czynnikami była szybka reakcja tych jednostek w sytuacji zagrożenia, ich odpowiednie wyposażenie i lepszy dostęp do informacji zarówno tych dotyczących wszelkiego rodzaju zagrożeń, ale i tych dotyczących samej działalności Państwowej Straży Pożarnej i Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

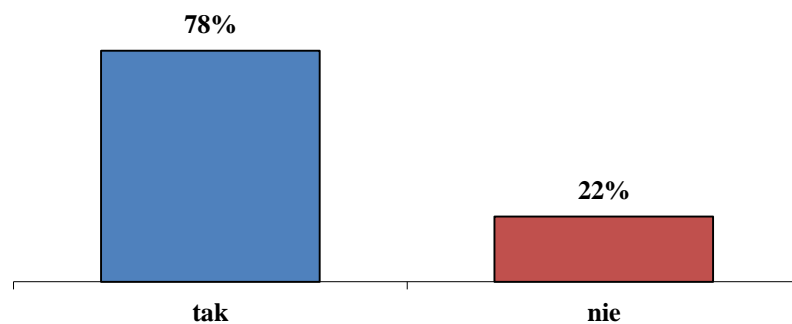
Wykres 14. Proszę wskazać konkretne zagrożenia, które budzą u Pani/Pana największy niepokój, a nad którymi bezpośrednio czuwa Państwowa Straż Pożarna i Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy?

Źródło: Opracowanie własne

W pytaniu tym należało wskazać trzy zagrożenia, których najbardziej obawiają się ankietowani, a nad którymi czuwa Państwowa Straż Pożarna i Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy. W większości odpowiedzi najczęściej wymienianym zagrożeniem były silne opady deszczu a co za tym idzie obawy przed powodzią. Drugim zagrożeniem, przy którym respondenci mają największe obawy to wichury, które ostatnio coraz częściej pojawiają się w naszym kraju. Często wymieniano również różnego typu skażenia środowiska i wypadki w transporcie drogowym.

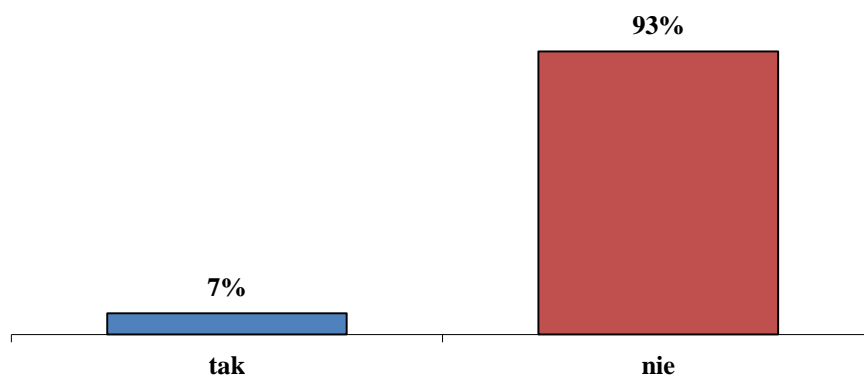
Wykres 15. Czy wie Pani/Pan, czym jest Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy?

Źródło: Opracowanie własne

W pytaniu piętnastym poddano sprawdzeniu stanu wiedzy na temat Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Z odpowiedzi wynika, iż około 78% wszystkich badanych wie, czym jest owy system.

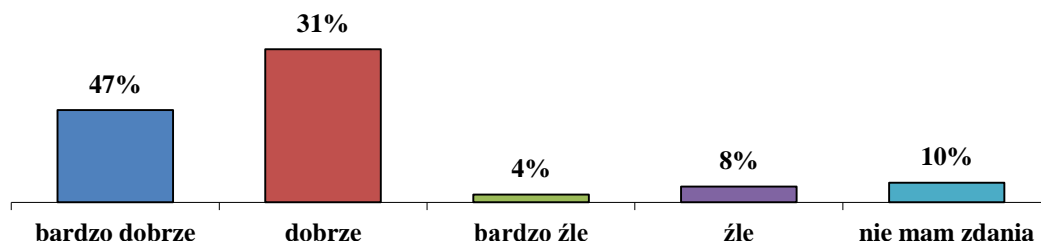
Wykres 16. Czy kiedykolwiek w swoim życiu miała/miał Pani/Pan styczność z Krajowym Systemem Ratowniczo Gaśniczym?

Źródło: Opracowanie własne

Prawie wszyscy badani odpowiedzieli, że takiej styczności osobiście z systemem nigdy nie mieli.

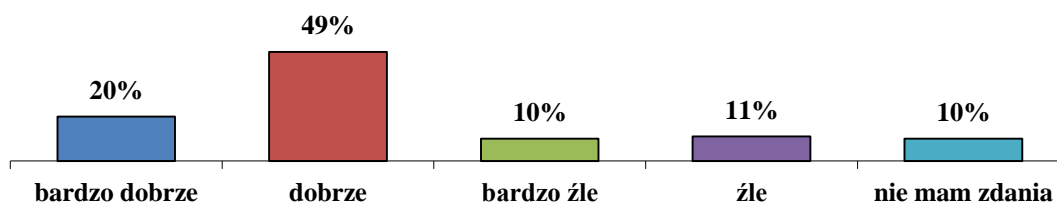
Wykres 17. Jak według Pani/ Pana opinii swoje zadania wypełnia Państwowa Straż Pożarna?

Źródło: Opracowanie własne

Pytanie stawiało przed badanymi możliwość oceny działania Państwowej Straży Pożarnej. Wszyscy ankietowani uważają, że wykonuje ona swoje zadania bardzo dobrze 47%, dobrze 31%, źle 8%, bardzo źle 4%, pozostałe 10% nie ma.

Wykres 18. Czy Pani/Pana zdaniem w sytuacji zagrożenia miejscowego lub pożaru Państwowa Straż Pożarna i Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy są odpowiednio przygotowane do właściwego i skutecznego działania?

Źródło: Opracowanie własne

W pytaniu osiemnastym należało wskazać czy według ankietowanych Państwowa Straż Pożarna i Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy w sytuacji zagrożenia są odpowiednio przygotowane do właściwego i skutecznego działania. I tak 49% ankietowanych opowiedziało się za dobrym przygotowaniem, 20% za bardzo dobrym a za złym 11% i bardzo złym (10%), pozostałe 10% ankietowanych nie ma zdania.

Wykres 19. Który według Pani/Pana model współpracy obywatela z Państwową Strażą Pożarną i Krajowym Systemem Ratowniczo-Gaśniczym jest właściwy?

Źródło: Opracowanie własne

Pytanie 19 wymagało wyboru modelu współpracy obywatela z Państwową Strażą Pożarną i Krajowym Systemem Ratowniczo-Gaśniczym. Według 85% badanych w interesie każdego obywatela jest pomoc Państwowej Straży Pożarnej i Krajowemu Systemowi Ratowniczo-Gaśniczemu w zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego, na tyle, ile jest to możliwe, bez narażania własnego życia i zdrowia. Dla 13% społeczeństwo nie powinno angażować się w zapewnienie bezpieczeństwa publicznego, natomiast pozostałe 2% nie miało zdania na ten temat.

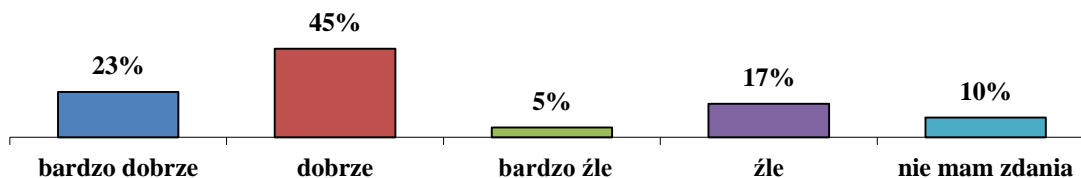
Wykres 20. Czy ma Pani/Pan zaufanie do jednostek Państwowej Straży Pożarnej i Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego?

Źródło: Opracowanie własne

Pytanie 20 dotyczyło zaufania badanych do jednostek Państwowej Straży Pożarnej i Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Większość ankietowanych, bo aż 74% wyraża zdecydowane zaufanie. 5% badanych nie ma zdania a pozostałe 21% nie ma takiego zaufania.

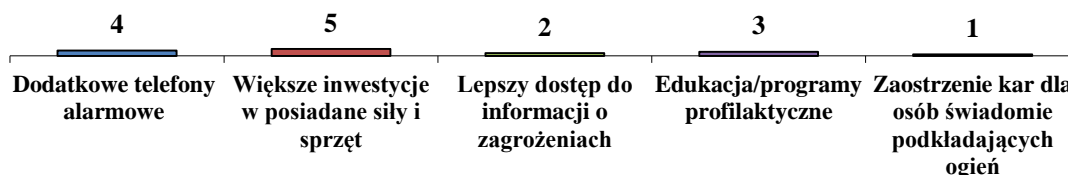
Wykres 21. Jak Państwo oceniacie poziom ochrony przeciwpożarowej na terenie województwa mazowieckiego?

Źródło: Opracowanie własne

W pytaniu należało ocenić poziom ochrony przeciwpożarowej na terenie województwa mazowieckiego. W większość respondenci oceniają go dobrze 45%, bardzo dobrze 23%, źle 17%, i bardzo źle 5%, pozostałe 10% nie ma zdania.

Wykres 22. Co według Pani/Pana mogłoby poprawić stan bezpieczeństwa publicznego w województwie mazowieckim, a nad którym bezpośrednio czuwa Państwowa Straż Pożarna i Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy?

Źródło: Opracowanie własne

Dla większości ankietowanych najważniejszym czynnikiem, który mógłby znacząco poprawić stan bezpieczeństwa w województwie mazowieckim są większe inwestycje w sprzęt Państwowej Straży Pożarnej i Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Kolejnym są dodatkowe telefony alarmowe, edukacja i programy profilaktyczne dla sił tych jednostek oraz lepszy dostęp do informacji. Inne propozycje kategorii w badaniu nie padły.

PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADAŃ WŁASNYCH

Przeprowadzając analizę anonimowo prowadzonej ankiety stwierdzono, że większość ankietowanych czuje się bezpiecznie pod względem ochrony przeciwpożarowej w miejscu swojego zamieszkania. Poczucie to związane jest zarówno z ochroną przeciwpożarową, jak i z bezpieczeństwem dotyczącym zagrożeń występujących miejscowo. Dla ankietowanych czynnikiem zapewniającym owe bezpieczeństwo jest szybka reakcja na zagrożenie, lepsze wyposażenie jednostek ratowniczych oraz łatwiejszy dostęp do informacji o zagrożeniach i działalności jednostek ratowniczych. Według nich obecnie największym zagrożeniem dla województwa mazowieckiego są powodzie silne opady deszczu i śniegu oraz silne wiatry. Jako drugą instytucję mogącą zapewnić bezpieczeństwo publiczne na terenie województwa wybierają Państwową Straż Pożarną a następnie Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy.

Zadania wykonywane przez Państwową Straż Pożarną oceniane są przez większość respondentów bardzo dobrze a jednostka ta cieszy się dużym zaufaniem. Jej właściwe i skuteczne działanie w sytuacji zagrożenia również oceniane są dobrze. Większość ankietowanych uważa także, że w interesie każdego obywatela jest pomoc Państwowej Straży Pożarnej i Krajowemu Systemowi Ratowniczo-Gaśniczemu w zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego, na tyle, ile jest to możliwe, bez narażania własnego życia i zdrowia.

Znacząca większość ankietowanych wie, czym jest Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy jednak nigdy prywatnie nie miała z nim skuteczności. Dlatego tak ważny jest stały dostęp obywatela do bieżącej informacji na temat różnego rodzaju systemów ratowniczych. Zdecydowana większość badanych poziom ochrony przeciwpożarowej w województwie mazowieckim ocenia dobrze i bardzo dobrze. Są to głównie ankietowani pochodzący z miast. Według nich czynnikami mogącymi znacząco poprawić stan bezpieczeństwa, nad którym czuwa Państwowa Straż Pożarna i Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy w ich województwie są większe inwestycje w posiadane siły i sprzęt tych jednostek. Większy nacisk na ich edukację i wszelkiego rodzaju programy profilaktyczne. Duże znaczenie ma dla nich również opcja stworzenia dodatkowych numerów alarmowych oraz lepszy dostęp do informacji.

Wyniki przeprowadzonych badań wskazują na to, że coraz więcej osób wyraża zaufanie do jednostek ratowniczych i ma o nich dobre zdanie. Respondenci ankiety mają nadzieję, że jednostki te poczynią większe inwestycje i nakłady finansowe tak, aby sprostać każdej sytuacji zagrożenia ich życia, zdrowia i mienia.

Państwowa Straż Pożarna i Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy dzięki ich stałemu rozwojowi, szybkiemu działaniu i sprostaniu każdemu wyzwaniu ze strony wszelkiego rodzaju zagrożenia mają szansę na 100% zaufania obywateli. Co prawda przed nimi duże wyzwania, które na podstawie obserwacji współczesnych wydarzeń będą zapewne stale rosnąć i dotyczyć

skuteczności i efektywności prowadzonych przez ich siły działań. Niewątpliwie sprawnie przeprowadzone działania będą wynikiem dobrego wyposażenia, wyszkolenia ratowników i współpracy dowódców zarówno z lokalnymi władzami, instytucjami i podwładnymi, a tego właśnie będzie się do tych sił wymagało. Do tego, aby temu podołać niezbędne będzie więc stałe doskonalenie kadr i wykorzystywanego przez nie sprzętu. Niezbędne w tym celu będą również ciągle szkolenia i programy profilaktyczne, które na pewno zaowocują na przyszłość.

Dzisiejsza rzeczywistość dostarcza człowiekowi wielu realnych zagrożeń. Coraz częściej zagrożenia te dotyczą nie tylko napiętych sytuacji politycznych, gospodarczych czy ekonomicznych, ale również zagrożeń związanych z siłami wciąż niepokonanej natury. Coraz częstszymi zjawiskami w naszym kraju stają się powodzie i silne wichury, niosąc ze sobą ogrom zniszczeń, którym przeciętny obywatel nie zawsze jest w stanie sam sobie poradzić. Jedynie odpowiednie przygotowanie i szybkie reagowanie na zaistniałe zdarzenia są w stanie zminimalizować w stopniu najwyższym ich skutki. Stan bezpieczeństwa ulega przecież ciąglemu kształtowaniu w wyniku nieprzerwanych zmian zachodzących na świecie. Dlatego też, każde państwo ma wręcz obowiązek zapewnić bezpieczeństwo swoim obywatelom. Chcąc sprostać temu zadaniu powołuje liczne jednostki i instytucje służące pomocą społeczeństwu i chroniące ich życie i zdrowie. Jednostkami takimi są właśnie m.in. Państwowa Straż Pożarna i Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy.

Wyspecjalizowane jednostki Państwowej Straży Pożarnej i Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego stoją na straży ochrony życia, zdrowia, mienia i środowiska. Poprzez działania w ramach ochrony przed pożarami, klęskami żywiołowymi oraz zagrożeniami występującymi miejscowo kreują one bezpieczeństwo publiczne, tak istotne dla każdego człowieka i będące tematem stale aktualnym.

Wykonywane przez siły Państwowej Straży Pożarnej i Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego zadania ukazują różnorodność ich działań i sprawność w ich wykonywaniu. Efektywność ich działania jest podstawą budującą zaufanie społeczne. W sytuacjach zagrożenia to właśnie ten czynnik jest najbliższy obywatelowi.

WNIOSKI I PROGNOZY:

- Postawiona hipoteza potwierdziła się, Państwowa Straż Pożarna wraz z Krajowym Systemem Ratowniczo-Gaśniczym skutecznie wpływają na bezpieczeństwo publiczne obywateli.
- Bezpieczeństwo publiczne jest jedną z najważniejszych kategorii bezpieczeństwa wewnętrznego.

- Społeczeństwo doskonale zdaje sobie sprawę, z zadań, jakie wypełnia Państwowa Straż Pożarna w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego, a w większości czerpie taką wiedzę z telewizji oraz prasy.

3.4 WOJEWODA JAKO ZWIERZCHNIK WOJEWÓDZKICH SŁUŻB, INSPEKCJI I STRAŻY (Sebastian Kanka)

Reforma administracji państwowej po 1989 roku wymusiła wdrożenie zapisów zawartych w Ustawie z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie terytorialnym, trwało kilka lat. W ich wyniku rozbudowano poszczególne struktury samorządowe oraz dokonano decentralizacji zadań i kompetencji na rzecz samorządu terytorialnego. Skutkiem zmian było przekazanie na jego rzecz znacznej części zadań publicznych, realizowanych wcześniej przez administrację rządową na terenie gmin i powiatów.

Niemniej jednak, odpowiedzialność za wyniki działania całości administracji na terenie województwa, czyli najwyższej jednostki organizacyjnej podziału administracyjnego kraju, wciąż spoczywa na wojewodzie, gdyż zgodnie z Ustawą z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, jest on zwierzchnikiem rządowej administracji zespolonej w województwie oraz organem nadzoru nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego i ich związków pod względem legalności, gospodarności i rzetelności wykonywanych przez organy samorządu terytorialnego zadań z zakresu administracji rządowej.

W myśl wyżej wymienionej Ustawy, nie kto inny a Wojewoda, zapewnia współdziałanie wszystkich organów administracji rządowej i samorządowej działających w województwie i kieruje ich działalnością w zakresie zapobiegania zagrożeniu życia, zdrowia lub mienia oraz zagrożeniom środowiska, bezpieczeństwa państwa i utrzymania porządku publicznego, ochrony praw obywatelskich, a także zapobiegania klęskom żywiołowym i innym nadzwyczajnym zagrożeniom oraz zwalczania i usuwania ich skutków, na zasadach określonych w odrębnych ustawach (Art.22 pkt.2 Ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U z 2009r., nr 31, poz. 206).

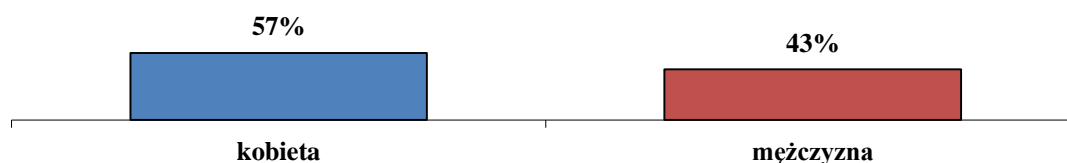
OPIS DOBORU PRÓBY

Ankiety wypełniło 100 osób. Ankieta skierowana była do przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej w województwie mazowieckim, zespolonych służb, inspekcji i straży na poziomie województwa, powiatu i gmin.. Z danych wynika, iż w badaniu wzięło udział 57 % kobiet i 43 % mężczyzn, co może, ale nie musi, wskazywać, iż w administracji

rządowej oraz samorządowej zatrudnionych jest więcej kobiet.

ANALIZA I OCENA WYNIKÓW BADAŃ WŁASNYCH

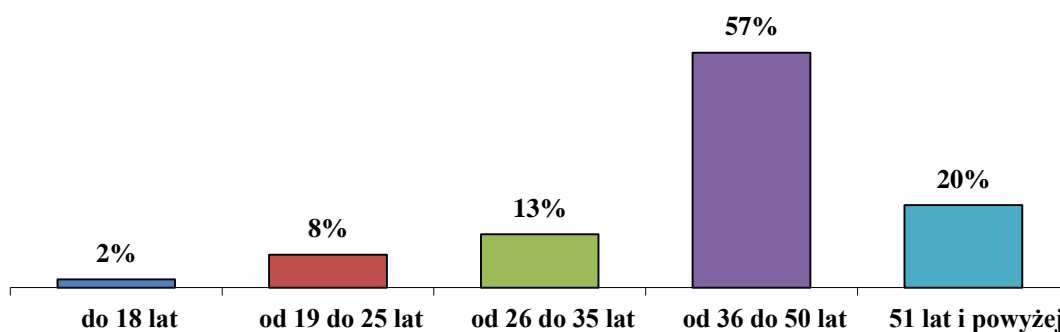
Wykres 1. Płeć?

Źródło: Opracowanie własne

Z danych wynika, iż w badaniu wzięło udział 57 kobiet i 43 mężczyzn.

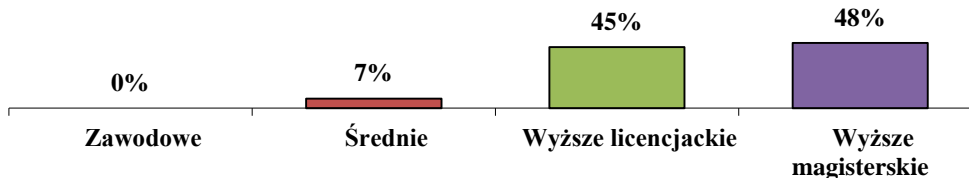
Wykres 2. Wiek?

Źródło: Opracowanie własne

Ponad 57% to osoby w wieku 36-50 lat. Ogółem, osoby liczące sobie ponad 36 lat stanowiły 77% wszystkich badanych. Wynik ten pozostaje w zgodzie z oczekiwaniami wobec pracowników administracji publicznej. Trudno oczekiwać, by osoby młode i bardzo młode (18-35 lat) stanowiły o jakości pracy w tak ważnej dziedzinie życia państwa, choć jak widać na wykresie, jest to możliwe.

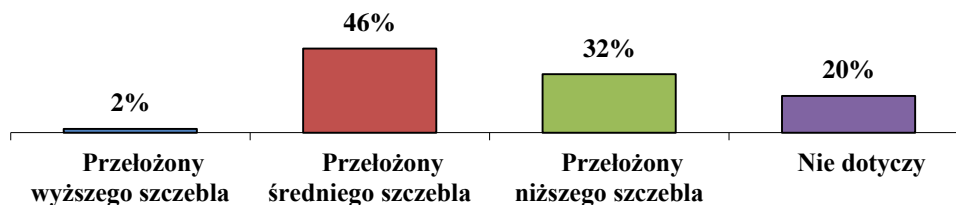
Wykres 3. Wykształcenie?

Źródło: Opracowanie własne

Biorąc pod uwagę zajmowane stanowiska osób badanych nie zaskakuje poziom wykształcenia. Należy się spodziewać i oczekiwać, że kadra kierownicza urzędów państwowych, bez względu na to, czy dotyczy urzędów centralnych, wojewódzkich, powiatowych czy też gminnych posiada odpowiednie kwalifikacje i przygotowanie merytoryczne do piastowania tak odpowiedzialnych funkcji. Osoby, które nie piastowały stanowiska kierowniczego, należy domniemywać, udzielały odpowiedzi posiadając niezbędną, chociażby minimalną wiedzę w przedmiotowym temacie.

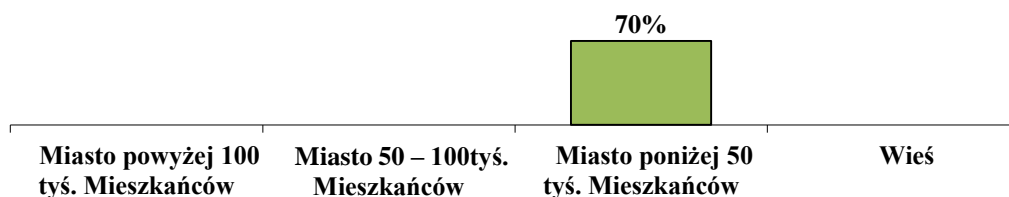
Wykres 4. Zaznacz proszę swoje stanowisko służbowe?

Źródło: Opracowanie własne

46% ankietowanych to przełożeni średniego szczebla, 32% to przełożeni niższego szczebla, 2% to przełożeni wyższego szczebla, 20% ankietowanych to pytanie nie dotyczy.

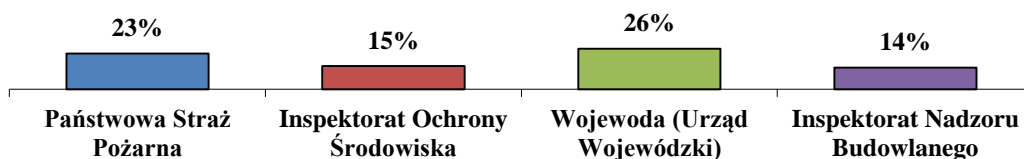
Wykres 5. Zaznacz swoje miejsce zamieszkania?

Źródło: Opracowanie własne

W zdecydowanej większości 70% ankietowanych to osoby zamieszkiwały miasta do 50 tyś. mieszkańców.

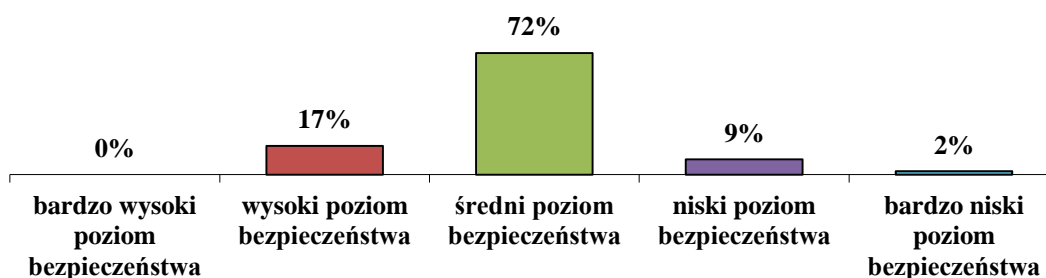
Wykres 6. Proszę zaznaczyć instytucję, która Pani/Pana zdaniem, ma największy udział w kształtowaniu bezpieczeństwa publicznego na poziomie wojewódzkim?

Źródło: Opracowanie własne

Udzielając odpowiedzi na pytanie dotyczące instytucji mającej największy udział w kształtowaniu bezpieczeństwa publicznego na poziomie województwa, respondenci wysoko ocenili udział służb zespolonych tj. Policji oraz Państwowej Straży Pożarnej. Natomiast należy zwrócić uwagę na wysoki poziom świadomości i wiedzy na temat wojewody, który został określony jako organ najważniejszy i mający największy wpływ na poziom bezpieczeństwa województwa mazowieckiego.

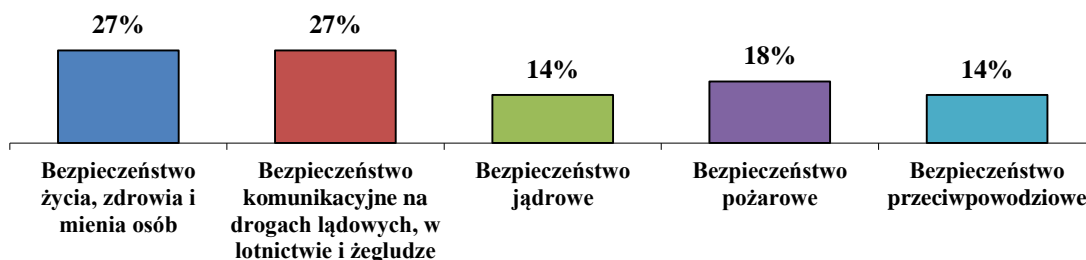
Wykres 7. Oceń w skali od 1 do 5 poziom bezpieczeństwa powszechnego na terenie województwa mazowieckiego wiedząc że 1 to poziom najwyższy a 5 to poziom najniższy bezpieczeństwa?

Źródło: Opracowanie własne

Mieszkańcy województwa mazowieckiego nie czują się w sposób nadzwyczajny zaniepokojeni stanem bezpieczeństwa, czy to osobistego, czy w ujęciu globalnym, niemniej jednak wciąż uważają, że jest wiele do zrobienia (Wykres 5). Wskazanie poczucia bezpieczeństwa na poziomie średnim przez 72% osób i wyższym przez 17 % osób, wskazuje, że działania podejmowane przez wojewodę mazowieckiego i podległe mu służby, inspekcje oraz straże zespolone, na każdym poziomie administracyjnym, przynoszą pożądane skutki ale nie są pozbawione wad i należy je permanentnie rozwijać, w celu poprawy ich odbioru przez społeczeństwo.

Wykres 8. Proszę uszeregować wymienione rodzaje zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego według ważności?

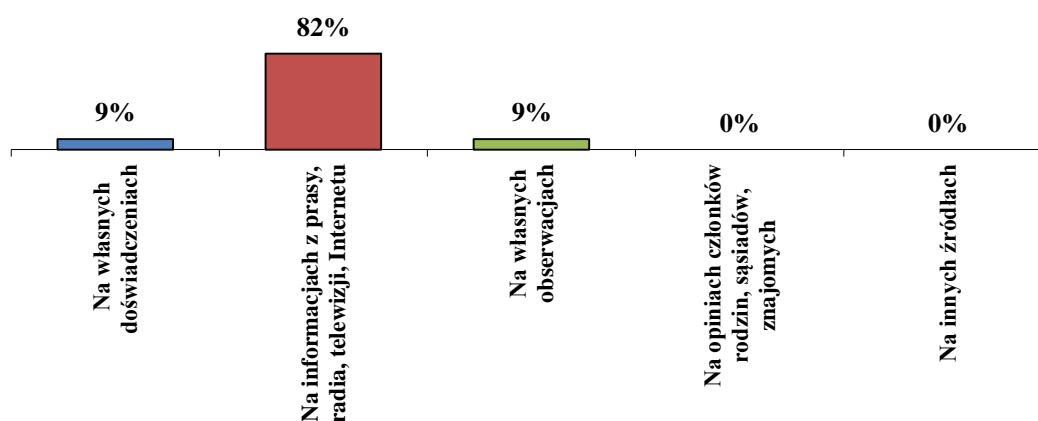

Źródło: Opracowanie własne

W pytaniu dotyczącym rodzaju zagrożeń ocenianych jako najbardziej istotne dla respondentów, na pierwszym miejscu wskazano równocześnie te dot. życia, zdrowia i mienia

osób, jak i zagrożenia komunikacyjne. Nie powinno to nikogo dziwić, wszak naturalnym jest, że nasze własne bezpieczeństwo i naszych najbliższych jest dla nas najważniejsze. Ilość wypadków drogowych, w tym śmiertelnych, rośnie każdego roku a liczba kradzieży, czy włamań, też nie maleje. Jak widać poziom zagrożenia przeciwpowodziowego na terenie województwa mazowieckiego nie jest priorytetem, co może wskazywać, na skuteczność podejmowanych działań przez administrację publiczną doświadczoną powodziami lat poprzednich oraz przekonanie obywateli o skuteczności działań służb odpowiedzialnych za ten wycinek bezpieczeństwa powszechnego. Niski poziom poczucia zagrożenia jądrowego, należy domniemywać, jest skutkiem braku zapowiedzi budowy elektrowni atomowych na Mazowszu.

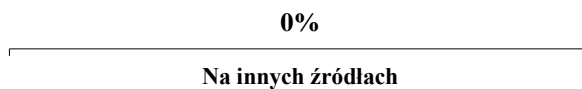
Wykres 9. Na czym głównie opiera się Pani/Pana ocena stanu bezpieczeństwa województwa mazowieckiego?

Źródło: Opracowanie własne

W kolejnych pytaniach respondenci zostali poproszeni o wskazanie źródła swojej wiedzy, czy też poczucia na temat bezpieczeństwa na terenie województwa mazowieckiego. Co nie dziwi, zdecydowana większość, gdyż 82% wskazała, jako główne źródło wiedzy prasę, radio, telewizję i Internet. W XXI wieku rola mass mediów jest nie do przecenienia. Media mają wpływ na kształtowanie opinii publicznej i dostarczają wiedzy na dane tematy. Abstrahując od faktu, iż nie zawsze przekazywane wiadomości mają się ku prawdzie lub są manipulowane, to i tak, bez mediów, nikt nie wyobraża sobie aktualnie życia. W pozostałych przypadkach, jako źródło wiedzy wskazywano doświadczenia osobiste i własne obserwacje, które przecież dotyczą wszystkich osób, zwłaszcza pracowników, bez względu czy to kierowników, przełożonych czy urzędników państwowych lub samorządowych.

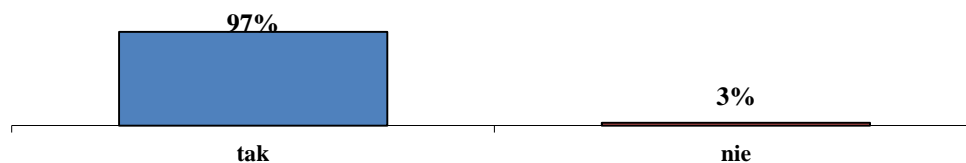
Wykres 10. Jeśli „innych” to jakich?

Źródło: Opracowanie własne

Żaden z respondentów nie wskazał innych źródeł.

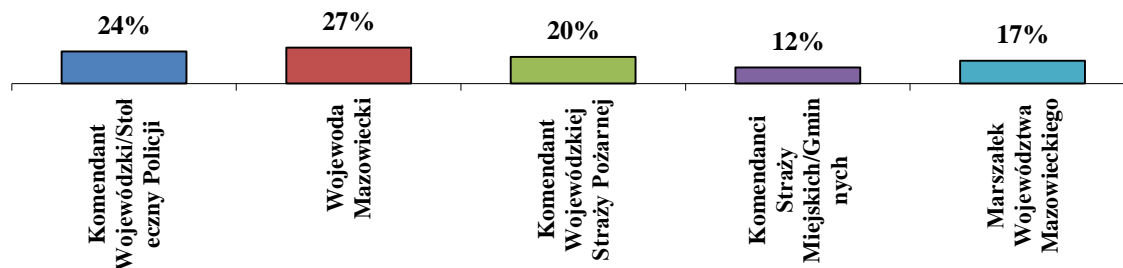
Wykres 11. Czy zna Pani/Pan rolę poszczególnych organów i instytucji państwowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo powszechne na terenie województwa mazowieckiego?

Źródło: Opracowanie własne

Na pytanie dotyczące znajomości roli poszczególnych organów i instytucji państwowych, jedynie 3% wykazało się brakiem takiej wiedzy. Należy zatem założyć, iż wiedza w tym temacie jest na wysokim poziomie, zarówno wśród przysłowiowego „Kowalskiego” jak i urzędnika państwowego.

Wykres 12. Proszę uszeregować poszczególne podmioty odpowiedzialne za bezpieczeństwo powszechne na terenie województwa mazowieckiego, na skali od 1 do 5 wiedząc, że liczba 1 określa rodzaj wg Pani/Pana najważniejsze a 5 najmniej ważne

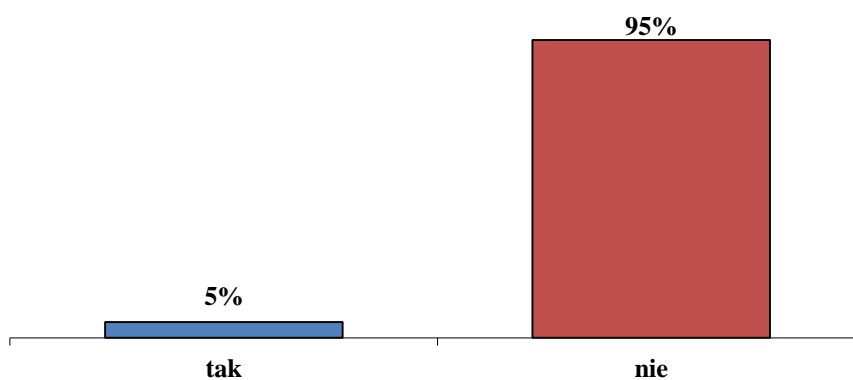

Źródło: Opracowanie własne

Pozycja służb zespolonych tj. Policji (24%) oraz Państwowej Straży Pożarnej (20%), w projekcji wizji bezpieczeństwa świadomości społecznej pozostaje niezachwiana i znajduje się niezmiennie na wysokim poziomie. Pozytywnie zaskakuje wysoka świadomość mieszkańców województwa mazowieckiego, roli wojewody, co wskazuje na właściwy kierunek podejmowanych przez Wojewodę Mazowieckiego oraz podległy mu urząd, działań mających przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa obywateli.

Zaskakująco niski poziom poczucia wpływu na bezpieczeństwo przez Komendantów Straży Miejskich/Gminnych tj. na poziomie 12% wskazuje na jednoznaczny odbiór społeczeństwa tych straży jako służących na rzecz i potrzeby wójta, burmistrza czy prezydenta miasta a nie obywateli. Należy jednak podkreślić, iż nie wszystkie działania administracji zespolonej i Wojewody Mazowieckiego są powszechnie znane.

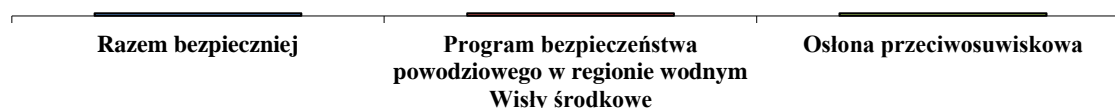
Wykres 13. Czy znasz programy ukierunkowane na bezpieczeństwo powszechne województwa mazowieckiego?

Źródło: Opracowanie własne

Na pytanie o programy ukierunkowane na bezpieczeństwo powszechne województwa mazowieckiego, jedynie 5% respondentów odpowiedziało pozytywnie.

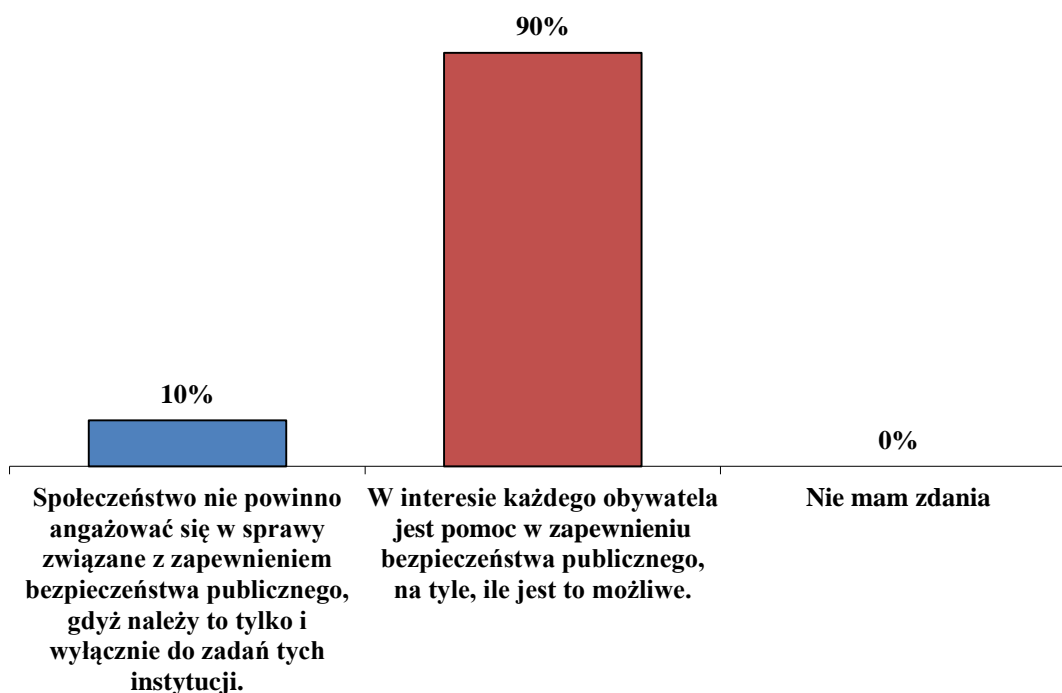
Wykres 14. Jeśli „Tak” to jakie?

Źródło: Opracowanie własne

5 respondentów wskazało na programy: „Razem bezpieczniej”, „Program bezpieczeństwa powodziowego w regionie wodnym Wisły środkowej” oraz „Osłona przeciwosuwiskowa”. Wnioski można wyciągnąć różne i nie muszą one być akuratnie właściwe. Można domniemywać, iż większość respondentów zamieszkuje tereny niezalewowe lub nigdy nie dotknęła ich tragedia powodzi lub też nie zostali objęci działaniem żadnego programu albo też działalność medialna i informacyjna odpowiedzialnych organów nie jest właściwa. Jest to niewątpliwie temat do dalszych badań.

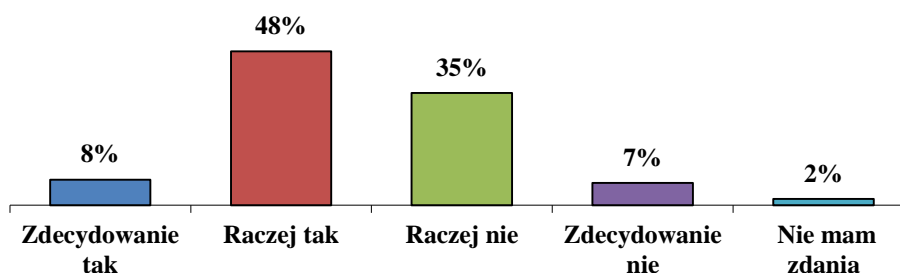
Wykres 15. Który według Pani/Pana model współpracy obywatela z podmiotami odpowiedzialne za bezpieczeństwo powszechne na terenie województwa mazowieckiego jest właściwy?

Źródło: Opracowanie własne

Cieszyć może świadomość społeczna o konieczności i ważności udziału każdego obywatela w tworzeniu pozytywnego środowiska dla działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa. Ponad 90% badanych stwierdziło, iż w interesie każdego obywatela jest pomoc w zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego na tyle, na ile to możliwe. Wąska grupa stwierdziła że społeczeństwo nie powinno angażować się w sprawy związane z zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego gdyż należy to tylko i wyłącznie do zadań powołanych w tym celu instytucji.

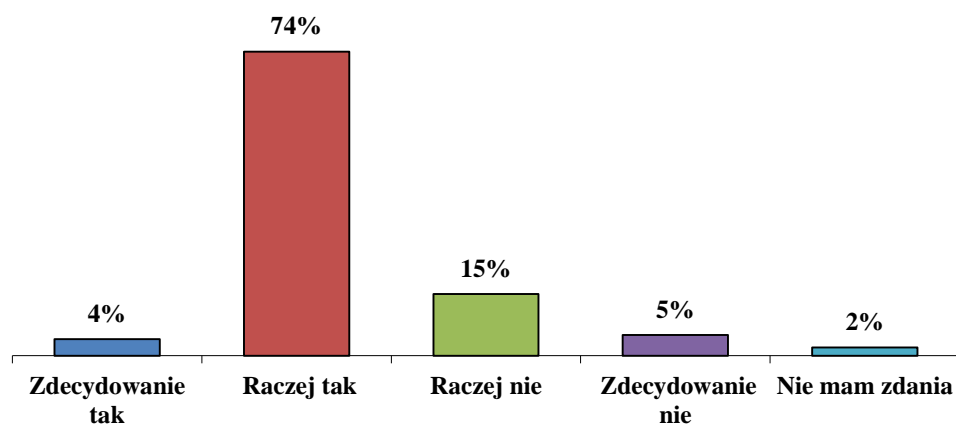
Wykres 16. Czy Pani/Pana zdaniem władze/instytucje państwowe prowadzą spójną politykę informacyjną na temat zagrożenia katastrofami naturalnymi na terenie województwa mazowieckiego?

Źródło: Opracowanie własne

Jak wcześniej wskazano, wiedza na temat programów bezpieczeństwa województwa nie jest zadowalająca. Jak wskazali respondenci przy okazji pytania o spójność polityki informacyjnej na temat zagrożeń katastrofami naturalnymi konieczne jest dalsze działanie mające na celu rozwinięcie stałego zabezpieczenia informacyjno – propagandowego, które spowoduje docenienie wysiłków podejmowanych przez zespolenie służb, inspekcji i straży podległych wojewodzie. Pozytywna ocena polityki informacyjnej przez zaledwie 56% osób wskazuje na wyraźne braki w tej materii. Aktywizacja właściwych zespołów medialnych na każdym szczeblu, rozszerzenie zakresu dystrybucji wiedzy i materiałów w przedmiotowej sprawie może przynieść oczekiwane skutki. Należy pamiętać, iż działania wyprzedzające mają na celu zminimalizowanie ewentualnych szkód spowodowanych działaniami sił natury. Do tego wymagane jest odpowiednie przygotowanie i doświadczenie. Brak zaufania lub też przekonanie, iż odpowiednie organy i instytucje państwowe nie przekazują wiedzy niezbędnej do podjęcia odpowiednio wczesnej reakcji na zagrożenie, nie buduje właściwych relacji ma linii obywatel – urząd administracji państwowej.

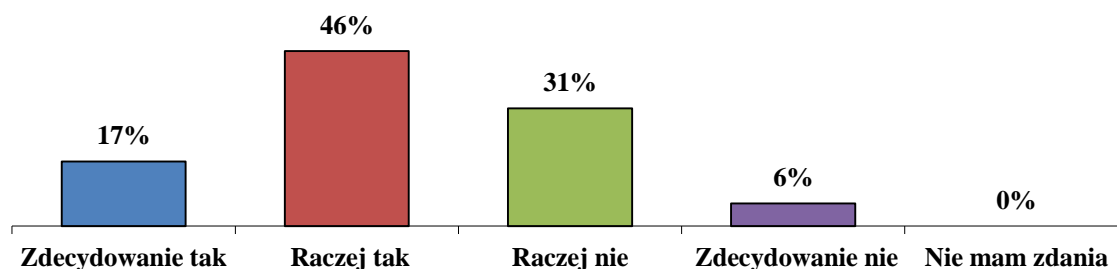
Wykres 17. Czy Pani/Pana zdaniem, w sytuacji zaistnienia zagrożenia katastrofą naturalną (np. powódź), władze województwa mazowieckiego są przygotowane do właściwego i skutecznego informowania społeczeństwa na ten temat?

Źródło: Opracowanie własne

Cieszy zatem fakt, iż pomimo niskiej oceny spójności polityki informacyjnej na temat zagrożeń katastrofami naturalnymi, przekonanie, iż w przypadku zagrożenia jej wystąpienia, społeczeństwo zostanie należycie o tym poinformowane. Aż 78% uważa, że taką informację otrzyma. Niewątpliwy wpływ na takie przekonanie mają media, które w obecnych czasach są wszędzie i niejednokrotnie wyprzedzają wypadki, czy to z powodu pogoni za sensacją, czy z powodu dobrej współpracy z odpowiednimi instytucjami państwowymi. Ciężko na tym etapie badań wskazać procentowo rolę samych mediów i ich sposobu działania, a świadomą politykę informacyjną administracji państwowej.

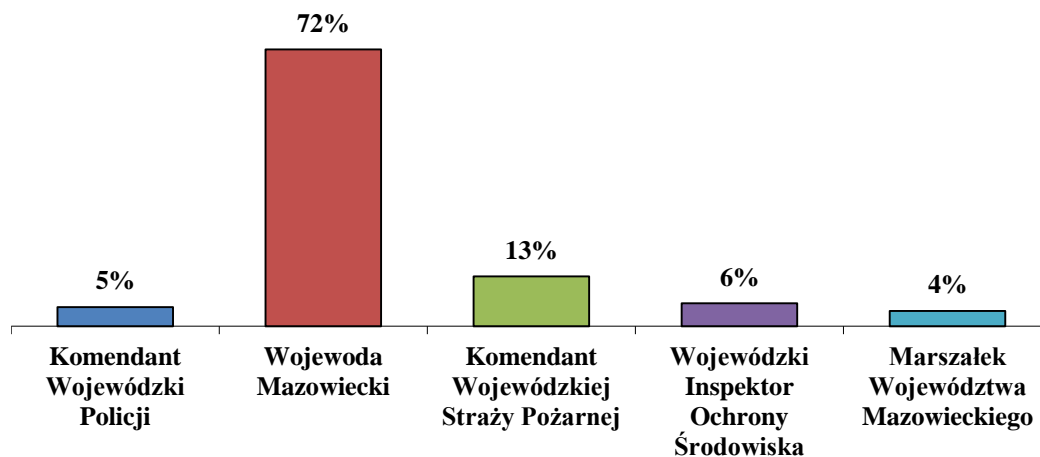
Wykres 18. Czy Pani/Pana zdaniem, w sytuacji wystąpienia katastrofy naturalnej (np. powódź, zawalenie budynku) władze województwa mazowieckiego są przygotowane do właściwego i skutecznego zwalczania jej skutków oraz przywrócenia stanu pierwotnego?

Źródło: Opracowanie własne

Różnorakie doświadczenia, wyniesione z poprzednich lat, mają widocznie negatywny wpływ na ocenę przygotowania władz województwa mazowieckiego do właściwego i skutecznego zwalczania skutków katastrof naturalnych (Wykres 10). Aż 37% respondentów negatywnie ocenia przygotowanie zespolonych służb, inspekcji oraz straży do szeroko rozumianej walki z żywiołami natury. Przekonanie 63% mieszkańców województwa o właściwym lub raczej właściwym przygotowaniu do przeciwdziałania skutkom nie może przesłonić wrażenia, iż Wojewoda Mazowiecki nie jest w stanie samodzielnie zapewnić bezpieczeństwa na administrowanym terenie bez właściwego przygotowania samorządów lokalnych, w szczególności starosty i powiatowych służb, inspekcji i straży. Niemniej jednak to Wojewoda Mazowiecki odpowiedzialny jest za monitorowanie, planowanie, reagowanie i usuwanie skutków zagrożeń na terenie województwa mazowieckiego

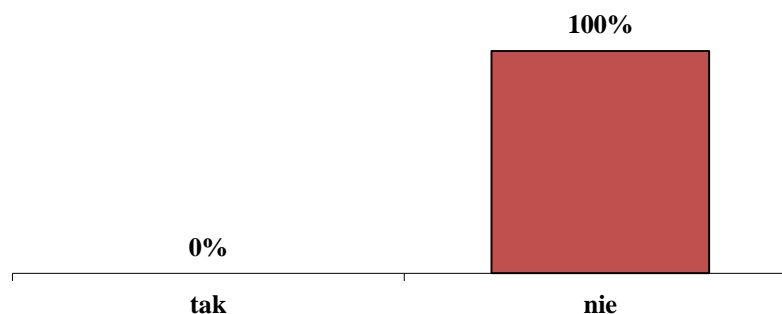
Wykres 19. Który, Pani/Pana zdaniem, podmiot odpowiedzialny jest za monitorowanie, planowanie, reagowanie i usuwanie skutków zagrożeń na terenie województwa mazowieckiego?

Źródło: Opracowanie własne

Wynika to zarówno z aktów normatywnych powszechnie obowiązujących jak i praktyki życia codziennego. To 72% respondentów wskazuje Wojewodę Mazowieckiego, jako organ odpowiedzialny za całokształt działań zmierzających do utrzymania na właściwym poziomie a następnie poprawy stanu bezpieczeństwa na terenie województwa.

Wykres 20. Czy w ciągu ostatniego roku korzystała (ł) Pani/Pan z pomocy instytucji wymienionych w pkt. 19, w jakimkolwiek przypadku?

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z wykresu żaden z ankietowanych nie korzystał z pomocy wyżej wymienionych instytucji.

PODSUMOWANIE I OCENA WYNIKÓW BADAŃ WŁASNYCH

W dzisiejszym świecie bezpieczeństwo jest celem absolutnie nadrzędnym, wręcz egzystencjalnym. Stanowi jedną z najwyżej cenionych wartości zarówno przez pojedynczego człowieka, grupy społeczne jak i narody. Obowiązkiem państwa jest dbanie o dobro swoich obywateli, spośród wszystkich organów i instytucji administracji publicznej odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, Wojewoda stanowi kluczowe ogniwo.

Po przeprowadzonym badaniu nasuwają się następujące wnioski, iż zarówno zapisy obowiązujących aktów normatywnych jak przesłanki historyczne, ugruntowały pozycję Wojewody jako organu odpowiedzialnego za pełne spektrum funkcjonowania jednostki administracyjnej jaką jest województwo oraz niższego szczebla tj. powiatów i gmin. To właśnie Wojewoda organizując sprawnie działający mechanizm zapewnia bezpieczeństwo ludności i mienia. Jak udało się potwierdzić na terenie województwa mazowieckiego Wojewoda odgrywa kluczową rolę. Sprawnie i skutecznie nadzoruje zespolone służby, inspekcje i straże mianując ich kierowników lub opiniując kandydatów na kierowników a także odwołując ich w przypadku zaistnienia takiej potrzeby.

Realizacja powierzonych zadań i obowiązków nie jest pozbawiona wad w trakcie badań ustalono, iż największym problemem jest realizacja programu bezpieczeństwa województwa mazowieckiego na czas wystąpienia katastrof naturalnych. Znaczna część społeczeństwa uważa politykę informacyjną, w przedmiotowej sprawie, za niewystarczającą oraz obawia się o skuteczność działań zapobiegawczo – naprawczych. Dużą rolę odgrywają tutaj media, które wpływają na opinię publiczną, budują lub burzą zaufanie publiczne, zatem współpraca z mass mediami jest wyzwaniem dla administracji publicznej i samorządowej.

WNIOSKI I PROGNOZY:

- Postawiona hipoteza potwierdziła się. Wojewoda Mazowiecki spełnia istotną rolę w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, skutecznie realizując zadania jako zwierzchnik nad zespolonymi służbami, inspekcjami i strażami.
- Powyższe rozważania pozwalają stwierdzić, iż przyjęty trójstopniowy podział administracyjny kraju i rola wojewody jako reprezentanta rządu w terenie, przy sprawnym i skutecznym nadzorowaniu administracji zespolonej, zapewnia wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród ludności województwa mazowieckiego.
- Skuteczności działania Wojewody Mazowieckiego można uzyskać po przeprowadzeniu badań porównawczych na tle innych województw oraz przy uwzględnieniu wpływu opisywanego organu na administrację niezespoloną działająca na podległym terenie.

3.5 ZAGROŻENIA POWODZIĄ A BEZPIECZEŃSTWO WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO (Beata Lupa)

Województwo mazowieckie, położone jest we wschodnio-centralnej części Polski. Przez województwo to przepływa największa pod względem długości i wielkości przepływu wody w środkowej części rzeka Polski – Wisła. Województwo mazowieckie leży w obrębie Niziny Polskiej (ściślej: Nizin Środkowopolskich), a jego środkową częścią jest Kotlina Warszawska w której następuje zbieg trzech wielkich rzek – Wisły, Narwi, Bugu i Wkry.

Znaczenia wód, a w szczególności rzek, w życiu ludzi i państw nie sposób przecenić. Obok różnorodnych korzyści, rzeki niosą ze sobą również zagrożenia, takie jak np. powodzie. Na Nizinie Polskiej powodzie wynikały głównie z wcześniejszych roztopów podgórskich, zatorów lodowych, nawalnych opadów na nizinach oraz błędów poczynionych w gospodarce wodnej – nieodpowiedniej regulacji, niewłaściwej melioracji i uniemożliwiającej retencję w glebie wody z opadów zabudowy powierzchniowej (duże powierzchnie pokryte asfaltem i betonem). Duża ilość popełnionych przez człowieka błędów i zaniedbań w gospodarce wodnej, koncentryczny układ sieci rzecznej (zbieg wielkich rzek w Kotlinie Warszawskiej) oraz niekorzystne ukształtowanie powierzchni – płaskie i słabo pofałdowane równiny o niewielkich spływach grawitacyjnych wód – powodują, że zagrożenie powodziowe zdecydowanie wysuwa się na czoło zagrożeń naturalnych bezpieczeństwa w województwie mazowieckim.

Przy częstych gwałtownych zmianach pogody powstają – w wyniku nawalnych opadów deszczu, gwałtownych roztopach, powstawaniu zatorów lodowych w korytach rzek – nagłe wezbrania wód, coraz częściej przeradzające się w powodzie. Zwiększone niebezpieczeństwo powodzi w województwie mazowieckim oznacza adekwatnie zwiększoną konieczność prewencji antypowodziowej i zwalczania skutków powodzi. Mamy obecnie odpowiednią wiedzę naukową, stosowne prawo i właściwe procedury, aby zwiększyć bezpieczeństwo powodziowe. Nie mamy odpowiedniego sposobu finansowania, wystarczających środków technicznych ani optymalnej ilości środków finansowych na poprawę stanu tegoż bezpieczeństwa. Sprawę pogarsza również obecny stan obiektów budownictwa wodnego, wałów przeciwpowodziowych, regulacji rzek itd.

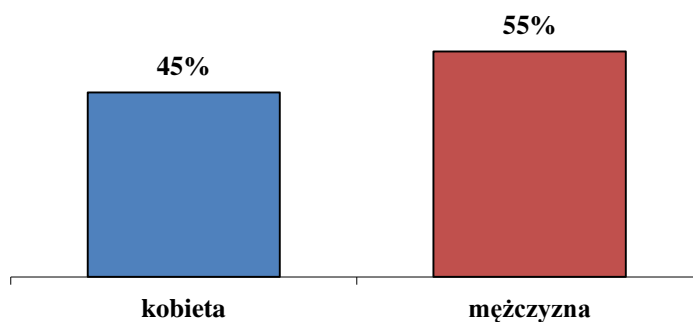
OPIS DOBORU PRÓBY

Badania ankietowe objęły 200 osób – 91 kobiet i 109 mężczyzn odpowiedziało na pełny zestaw pytań. Nie uwzględniono w analizie 4 odpowiedzi niepełnych, do badań zestandaryzowano 100 ankiet.

ANALIZA I OCENA WYNIKÓW BADAŃ WŁASNYCH

Celem ankiety było wykazanie wpływu zagrożeń powodzią na bezpieczeństwo województwa mazowieckiego oraz na poziom bezpieczeństwa ludności województwa mazowieckiego. Uzyskane informacje z pytań ankietowych zostały przedstawione na wykresach.

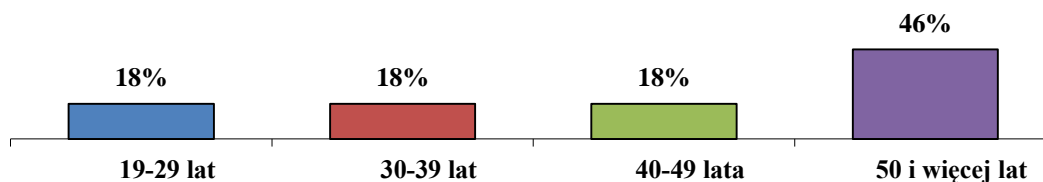
Wykres 1. Płeć?

Źródło: Opracowanie własne

Wśród respondentów było 45% kobiet i 55% mężczyzn.

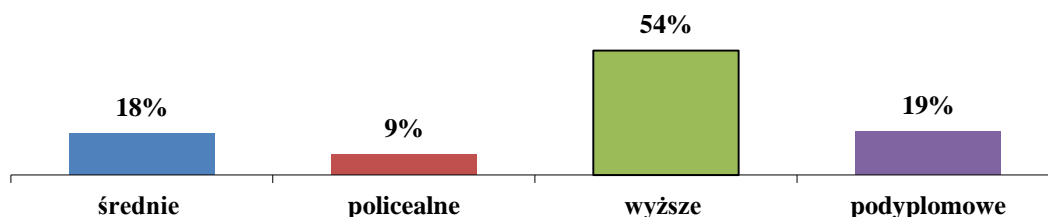
Wykres 2. Wiek?

Źródło: Opracowanie własne

Uzyskano praktycznie taki sam rozkład wiekowy pomiędzy obu płciami. Najwięcej osób (prawie połowa respondentów) było w przedziale wiekowym 30-39 lat. Jest to przedział wiekowy, moim zdaniem, niższy ten obejmujący średnią wieku członków ZZK (40-49 lat), ale wyższy niż obejmujący najmłodszych członków. Skądinąd wiadomo, że urzędnicy „pamiętający PRL” udzielają często odpowiedzi na ankietę w ten sposób sformułowane, żeby wypaść jak najlepiej, natomiast najmłodszy wiekiem i, co za tym idzie, stażem mają tendencję do przypadkowych odpowiedzi, wynikającą z niepełnej wiedzy i doświadczenia. Stąd odpowiedzi na ankietę są w maksymalnym stopniu wiarygodne.

Wykres 3. Wykształcenie?

Źródło: Opracowanie własne

Członkowie ZZK legitymują się w przytłaczającej większości (3/4 ogółu) wykształceniem wyższym lub nawet podyplomowym. Świadczy to o wadze przywiązywanej do członkostwa w ZZK przez władze lokalne – tak wysoki poziom wykształcenia wśród ogółu urzędników lokalnych jest rzadko spotykany, zwykle większość z nich ma wykształcenie średnie i policealne.

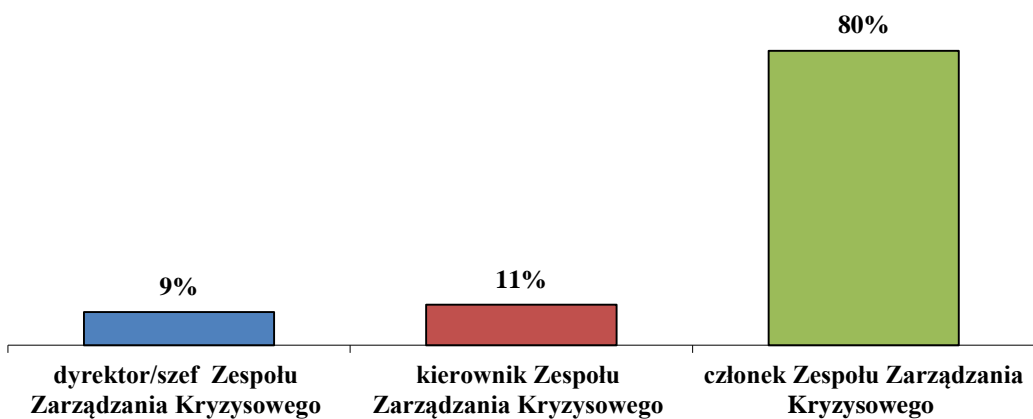
Wykres 4. Status pracowniczy?

Źródło: Opracowanie własne

Spośród członków ZZK, którzy odpowiedzieli na ankietę, 91% stanowią pracujący na czas nieokreślony, 9% stanowią pracujący na czas określony. Liczby świadczą o wadze, jaką władze lokalne w województwie mazowieckim przywiązują do zarządzania kryzysowego.

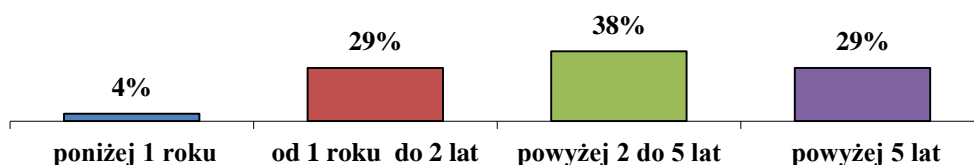
Wykres 5. Stanowisko?

Źródło: Opracowanie własne

Na ankietę odpowiedziało 9 % szefów/dyrektorów ZZK , 11% kierowników i 4 % członków, co dobrze świadczy o delegowaniu zadań w ramach podziału kompetencji.

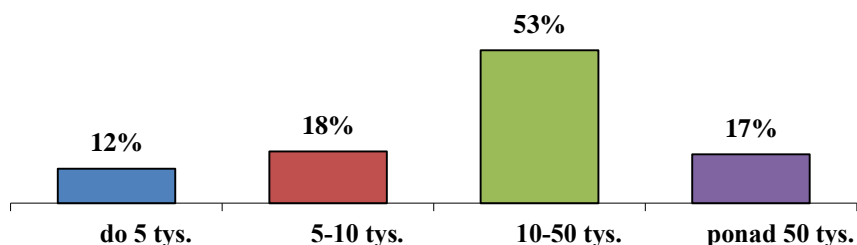
Wykres 6. Jak długo Pani/Pan pracuje w Zespole Zarządzania Kryzysowego?

Źródło: Opracowanie własne

Podobny rozkład pomiędzy pracującymi w ZZK w grupach: poniżej 1 roku, od 1 roku do 2 lat i powyżej 5 lat świadczy o stałej, cyklicznej wymianie członków ZZK, natomiast przewaga członków o stażu 2-5 lat prawdopodobnie została spowodowana swoistym „upolitycznieniem” samorządów (4-letni cykl wyborczy). Jednakże „upolitycznienie” samorządów przynajmniej w zakresie kompetencji członków ZZK nie powinno wpływać w poważniejszym stopniu na ich działalność. Nie chodzi przy tym tylko o ramy prawne ich działalności, lecz także o skład wiekowy, status pracowniczy i delegację zadań.

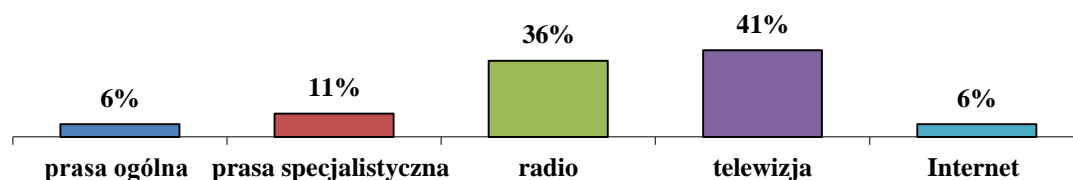
Wykres 7. Liczba mieszkańców miasta/gminy?

Źródło: Opracowanie własne

Pytanie 7 zwraca uwagę na fakt, że największe gminy (miasta) zlekcewałyły wypełnienie ankiety, prawdopodobnie mając złe doświadczenia z przeszłości. Są one bowiem standardowym adresatem ankiet studenckich: źle skonstruowanych, zajmujących czas i nie wnoszących nic do działalności ZZK (notoryczny brak otrzymania rezultatów ankiet – tak tłumaczył mi jeden z członków ZZK w Radomiu, odmawiając wypełnienia ankiety).

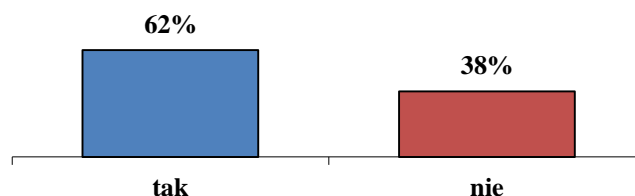
Wykres 8. Jakie środki przekazu w sprawach związanych z zarządzaniem kryzysowym uważa Pani/Pan za najlepsze?

Źródło: Opracowanie własne

Najwięcej członków ZZK preferuje media elektroniczne, gdyż mają one z samej natury największe możliwości szybkiego dotarcia z pełną (tekstowo i graficznie) informacją z dziedziny objętej ZK. Wyższa pozycja w tym zestawieniu prasy specjalistycznej nad ogólną świadczy, być może, o wadze przykładanej do obiegu informacji o zarządzaniu kryzysowym wśród środowiska.

Wykres 9. Czy interesuje się Pani/Pan tematyką ochrony przeciwpowodziowej na świecie/w Europie?

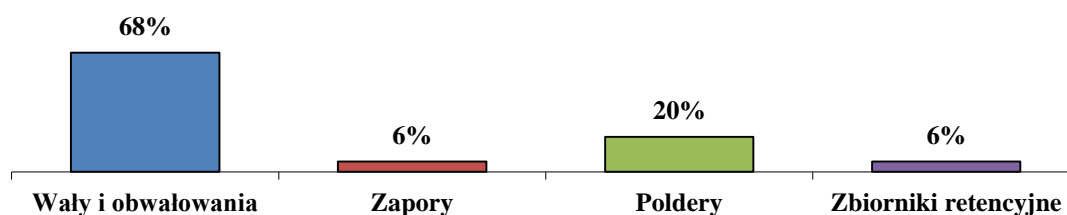

Źródło: Opracowanie własne

Aż 62% deklaruje zainteresowanie tematyką ochrony przeciwpowodziowej poza Polską, co świadczy nie tylko o wadze przywiązywanej do wymiany fachowych informacji i ustawicznej edukacji nieformalnej w dziedzinie ochrony przeciwpowodziowej, lecz także

potwierdza obserwowaną od kilkunastu lat wręcz modę na profesjonalizm administracji. Z kolei 38% respondentów jest niezainteresowanych tematyką ochrony przeciwpowodziowej poza Polską, bezwiednie potwierdza słaby poziom nauczania języków obcych w szkołach średnich oraz niewiedzę o możliwościach automatycznego tłumaczenia komputerowego. Ale osoby o wykształceniu średnim lub policealnym w większości ZZK nie zajmują stanowisk kierowniczych, co może oznaczać też postawę konformistyczną.

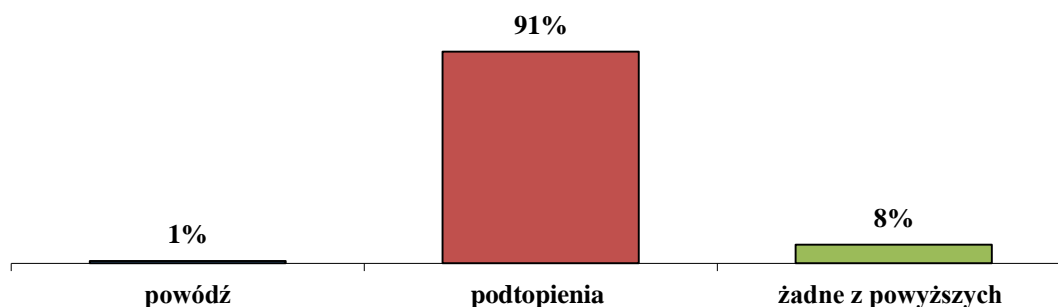
Wykres 10. Które hasło z niżej wymienionych najbardziej kojarzy się Pani/Panu z ochroną przeciwpowodziową?

Źródło: Opracowanie własne

Duży odsetek respondentów (ok. 2/3 ogółu) z ochroną przeciwpowodziową kojarzy przede wszystkim wały przeciwpowodziowe, czyli formę ochrony przeciwpowodziowej najczęściej spotykaną w województwie mazowieckim. Zaledwie 20% respondentów kojarzy z tą ochroną poldery zalewowe – których skuteczność ochronna jest podawana w wątpliwość z racji powiązanych z nimi obiektów inżynierskich bez permanentnego nadzoru, a więc podatnych na awarie i dewastacje.

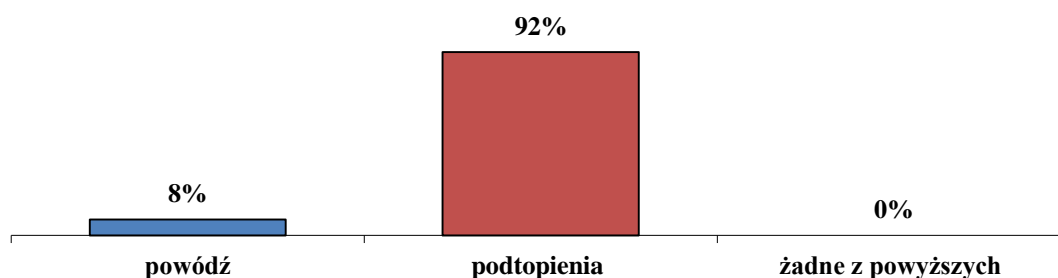
Wykres 11. Jakie zjawiska wystąpiły w ostatnich 12 miesiącach na terenie Państwa gminy, powiatu, województwa?

Źródło: Opracowanie własne

Zastanawiające, że aż 91% respondentów wymieniło zjawisko podtopień, natomiast tylko 1% osoba – powódź. Wynikałoby z tego, że poważnym zagrożeniem są właśnie lokalne podtopienia, spowodowane drobnymi wylewami i niedrożnością kanałów melioracyjnych. Ale jednocześnie jest faktem, że w badanym okresie nie było poważnej powodzi w omawianym województwie.

Wykres 12. Czy w ciągu ostatnich 10 lat na terenie Państwa gminy, powiatu, województwa wystąpiły poniższe zjawiska: powódź, podtopienie, żadne z powyższych?

Źródło: Opracowanie własne

Tym razem aż 8% respondentów odpowiedziało, że wystąpiło zjawisko powodzi. Czyli że jednak zagrożenie powodziowe jest wprawdzie nie rokrocznym, ale jednak liczącym się zagrożeniem.

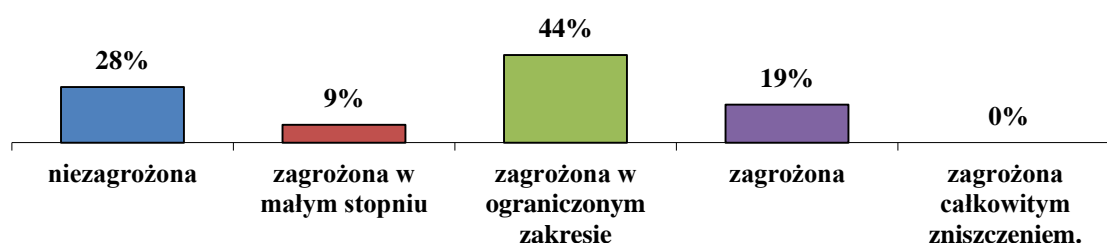
Wykres 13. Jak duże jest zagrożenie powodziowe w Państwa gminie, powiecie, województwie?

Źródło: Opracowanie własne

Wystąpiła korelacja między respondentami przyznającymi się w poprzednim pytaniu do wystąpienia powodzi w ciągu ostatnich 10 lat w gminie a odpowiadającymi w tym pytaniu – 22% ankietowanych przyznało się, że w ich jednostce administracyjnej zagrożenie powodzią jest duże lub bardzo duże. 38% uznaje zagrożenie powodziowe za średnie, a 26% respondentów uznaje zagrożenie powodziowe za „sporadyczne”.

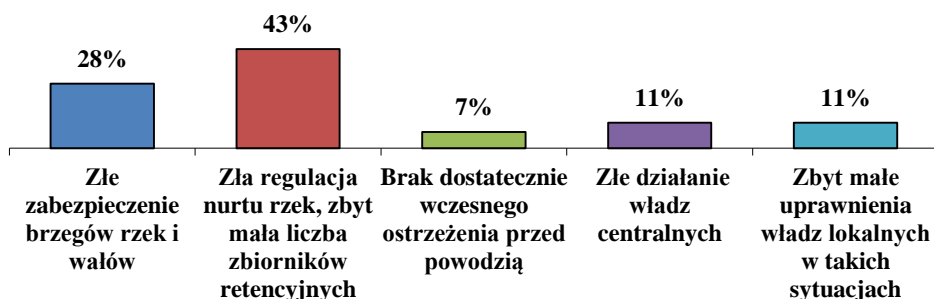
Wykres 14. Jak bardzo zagrożona jest infrastruktura krytyczna w Państwa gminie, powiecie, województwie w przypadku powodzi?

Źródło: Opracowanie własne

28 % respondentów uznało, że infrastruktura krytyczna jest niezagrożona, 9 % że jest zagrożona w małym stopniu, 44% zagrożona w ograniczonym zakresie, 19 % zagrożona, brak było odpowiedzi na zagrożenie całkowitym zniszczeniem. Przeciętnie czyli 25% respondentów uznało że w województwie mazowieckim infrastruktura krytyczna jest zagrożona nieco mniej niż w ograniczonym zakresie. Niestety, wynik odpowiedzi nie jest w pełni wiarygodny z powodu braku list infrastruktury krytycznej w wielu jednostkach administracyjnych województwa mazowieckiego.

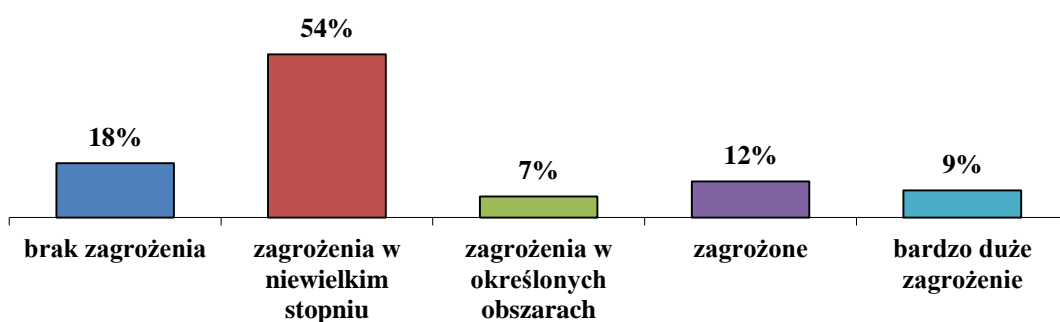
Wykres 15. Jakie są według Pani/Pana główne przyczyny strat materialnych, spowodowanych przez powódź?

Źródło: Opracowanie własne

Aż 2/3 respondentów wymieniło jako główną przyczynę strat materialnych spowodowanych przez powódź złą regulację nurtu rzek i zbyt małą liczbę zbiorników retencyjnych oraz złe zabezpieczenie brzegów rzek i wałów. Jedynie 7% ankietowanych za przyczynę tych strat uznało brak dostatecznie wczesnego ostrzeżenia.

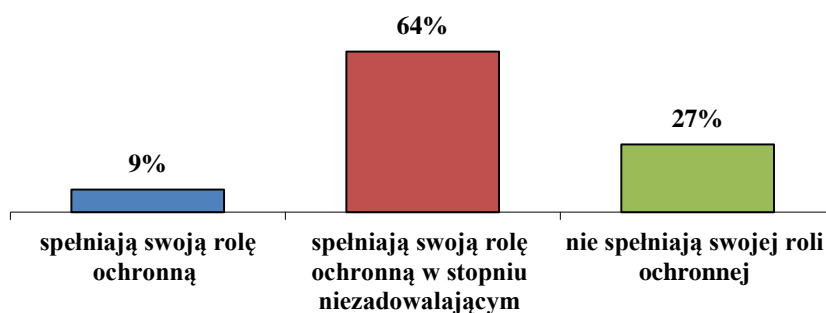
Wykres 16. Jak bardzo zagrożeni są mieszkańcy w Państwa gminie, powiecie, województwie podczas powodzi?

Źródło: Opracowanie własne

Ponad połowa respondentów 54% zadeklarowała „zagrożenia w niewielkim stopniu”. Brak zagrożeń 18%, zagrożenia w określonych obszarach 7%, zagrożone ogólnie 12%, bardzo zagrożone 9%.

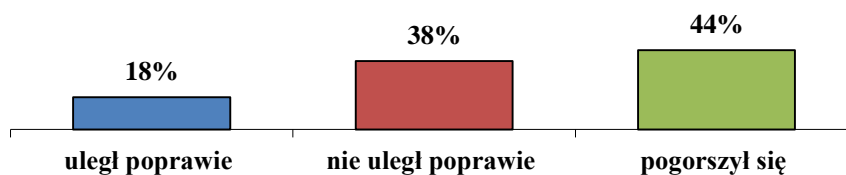
Wykres 17. Jak oceniają Państwo stan techniczny wałów i innych urządzeń przeciwpowodziowych Państwa gminie, powiecie, województwie?

Źródło: Opracowanie własne

Ocena stanu technicznego przez członków ZZK jest dyskwalifikująca, aż 27% uznało, że nie spełniają one swojej roli, zaś dalszych 64% że spełniają ją w stopniu niezadowolającym, 9% uznało, że spełniają swoją rolę ochronną.

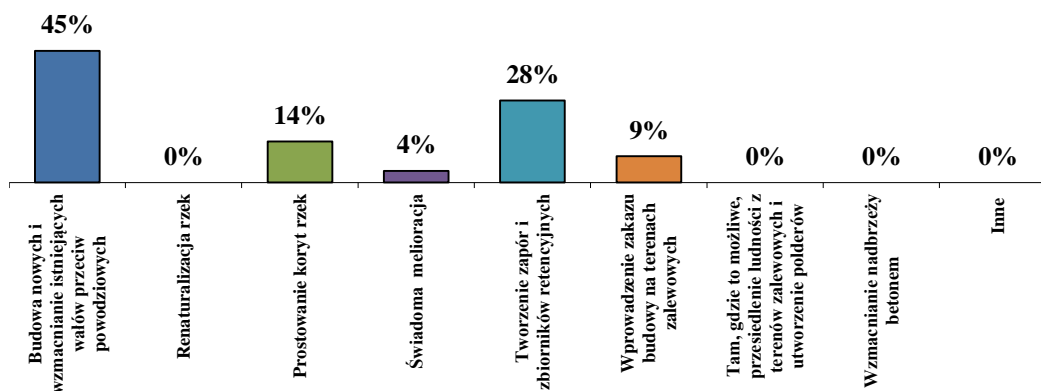
Wykres 18. Czy stan techniczny wałów i innych urządzeń przeciwpowodziowych od czasu ostatniej powodzi: uległ poprawie, nie uległ poprawie, pogorszył się?

Źródło: Opracowanie własne

Z odpowiedzi na pytanie 17 dobrze koreluje odpowiedź na 18, zdaniem aż 38% respondentów, stan techniczny nie uległ poprawie, zaś 44% uznało, że się pogorszył. 18% uznało, że stan ten uległ poprawie. Można zinterpretować ten wynik jako zapowiedź zwiększonego niebezpieczeństwa powodziowego w przyszłości oraz poważne ostrzeżenie dla władz województwa mazowieckiego i całego państwa.

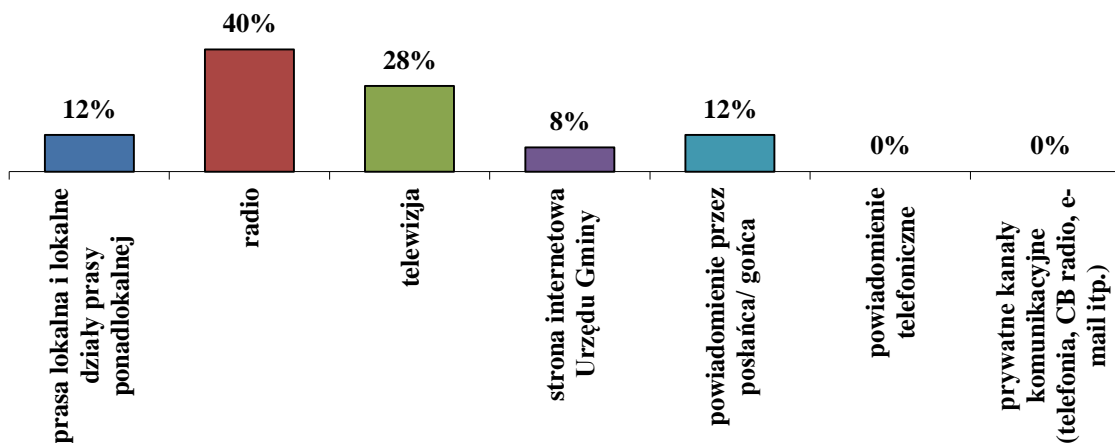
Wykres 19. Jakie Pani/Pana zdaniem powinny zostać podjęte kroki w celu zwiększenia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego w Państwa gminie, powiecie, województwie?

Źródło: Opracowanie własne

Najwięcej respondentów uznało, że dla zwiększenia bezpieczeństwa powodziowego należy budować i wzmacniać wały przeciwpowodziowe 45% oraz tworzyć zapory i zbiorniki retencyjne 28%. Nie było żadnych zwolenników renaturalizacji rzek ani przesiedleń ludności z terenów zalewowych i tworzenia polderów.

Wykres 20. Czy kanały informacyjne informujące mieszkańców gminy, powiatu, województwa o zagrożeniu powodziowym spełniają swoją rolę

Źródło: Opracowanie własne

40% respondentów uważa że radio spełnia istotną rolę, 28% telewizja, prasa lokalna i lokalne działy prasy ponadlokalnej 12%, strona internetowa Urzędu Gminy 8%.

PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADAŃ WŁASNYCH

Ze względu na złożoność tematu, nie było możliwe też osiągnięcie stanu kompleksowości (zupełności), co byłoby celowe z racji skoncentrowania się na najważniejszych zagadnieniach bezpieczeństwa powodziowego. Ponadto należy mieć świadomość, że opisany stan bezpieczeństwa powodziowego na obszarze województwa mazowieckiego dotyczy roku 2013 i w miarę upływu czasu będzie ulegał zmianom..

WNIOSKI I PROGNOZY:

- Postawiona hipoteza potwierdziła się, to znaczy, że należy dokładać wszelkich starań, aby przeciwdziałać zagrożeniom wywoływanym przez powodzie.
- Nadrzędną instytucją, która organizuje działania zapobiegające powodziom, jest Wojewoda i jego Urząd – Wojewoda Mazowiecki i Mazowiecki Urząd Wojewódzki.
- Bezpieczeństwo ludności i infrastruktury wymaga permanentnych działań ze strony administracji publicznej.

3.6 ZAGROŻENIA TWARDE I MIĘKKIE BEZPIECZEŃSTWA W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM (Marzena Oszast)

Zagrożenie bezpieczeństwa to taki splot zdarzeń, w którym w momencie wystąpienia potencjalnych lub też istniejących już zjawisk może doprowadzić do powstania stanu niebezpiecznego dla otoczenia np. utrata zdrowia, życia, stabilizacji, destrukcji środowiska, destabilizacja życia społecznego oraz politycznego przez załamanie procesu rozwoju w krótkim czasie. Jest to zjawisko niebezpieczne i negatywne dla otoczenia.

Klasyfikacja zagrożeń oparta jest na podstawie kryterium przedmiotowego i wyróżnia się takie zagrożenia jak: militarne, polityczne, społeczne, gospodarcze i ekologiczne. Niebezpieczeństwa te są wynikiem dynamiki i zmienności zjawisk i procesów, które występują w przyrodzie i społeczeństwie. Najbardziej niebezpiecznym zagrożeniem występującym współcześnie jest terroryzm, który służy jako narzędzie do realizacji celów politycznych w konsekwencji prowadzi do destabilizacji, niepokoju i strachów społecznych.

Zagrożenia niemilitarne to te, których specyfika występuje poza obszarem wojskowym i nie prowadzi do konfliktów zbrojnych lub innych sytuacji wymagających użycia armii. Zagrożenia mogą prowadzić do sytuacji kryzysowej cechującej się zaskoczeniem, małą ilością informacji w sytuacji, gdzie są one potrzebne, przez co niemożliwe jest prawidłowe działanie. Prowadzi to do zwiększenia się zagrożenia w wyniku czego może doprowadzić do kryzysu, który powstał poprzez załamanie się procesu rozwoju i koniecznością przyjmowania niekorzystnych warunków, które wymagają podjęcia wszechstronnych i zdecydowanych kroków zaradczych. Jest to sytuacja, która może doprowadzić do gwałtownego przesilenia, wzrostu napięcia oraz może stać się momentem przełomowym ku złemu lub lepszemu albo punktem zwrotnym prowadzącym do stanu normalnego lub też innego stanu kryzysowego.

Kryzys jest sytuacją, która stanowi następstwo zagrożenia i prowadzi do osłabienia a nawet zerwania więzów społecznych równocześnie zakłóca prawidłowe funkcjonowanie instytucji publicznych w takim stopniu, że użyte niezbędne środki do zapobiegania lub przywrócenia bezpieczeństwa nie uzasadniają wprowadzenia stanu nadzwyczajnego. Sytuacja kryzysowa pojawia się w czasie stabilizacji, a kończy w momencie przekształcenia się w ostry kryzys, kiedy wprowadzenie stanu nadzwyczajnego jest koniecznością.

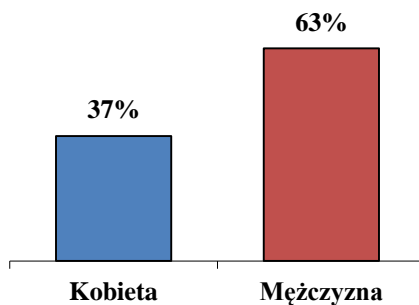
OPIS DOBORU PRÓBY

Ankieta składała się z dwóch części metryczki oraz pytań właściwych, które posłużyły określeniu poczucia bezpieczeństwa obywateli województwa mazowieckiego wobec zagrożeń miękkich i twardych. Metoda badań ankietowych to szybki i efektywny sposób gromadzenia danych. Ankietę środowiskową można stosować we wszystkich przypadkach, w których osoby badane skupione są w jednym miejscu. Wybór metody jest zatem adekwatny do badanej grupy, którą stanowiły osoby z województwa mazowieckiego. Zaletą przeprowadzenia ankiety jest również możliwość dokonania zestawienia statystycznego umożliwiającego łatwiejsze wyciągnięcie wniosków przeprowadzonych badań. W badaniu brało udział 100 osób.

ANALIZA I OCENA WYNIKÓW BADAŃ WŁASNYCH

Celem badania jest wykazanie na ile zagrożenia miękkie i twarde wpływają na bezpieczeństwo województwa mazowieckiego. Wszystkie dane liczbowe na wykresach podane są w procentach.

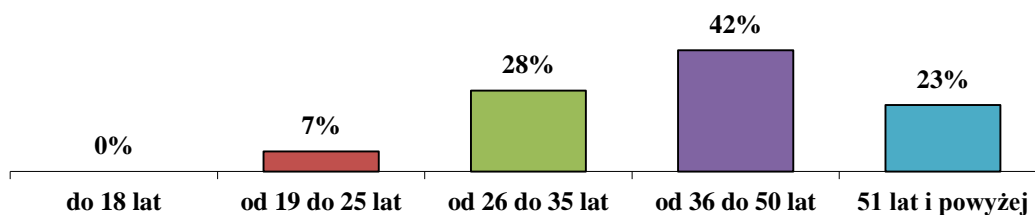
Wykres 1. Płeć?

Źródło: Opracowanie własne

Spośród 100 osób ankietowanych 37% stanowiły kobiety natomiast mężczyźni stanowili liczbę 63%.

Wykres 2. Wiek?

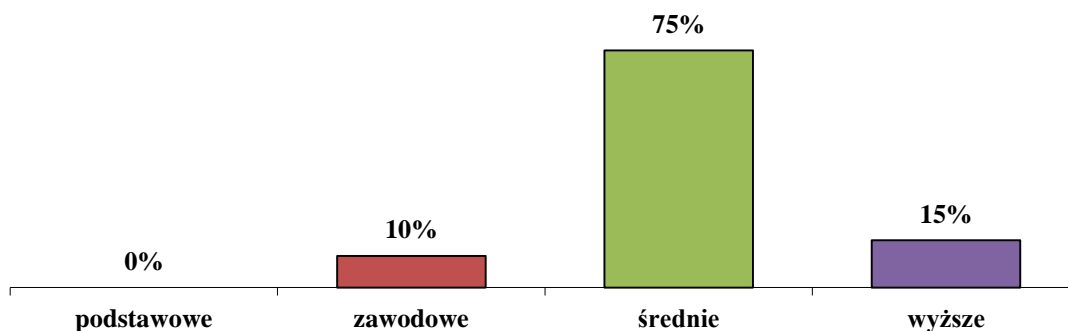

Źródło: Opracowanie własne

W przeprowadzonej ankiecie nie było osób, które nie ukończyły 18 lat. Zaledwie 7% stanowiły osoby w wieku od 19 do 25 lat. Pomiędzy 26 a 35 rokiem życia było 28%.

Największą liczbą badanych to osoby w wieku od 36 do 50 lat i stanowią oni 42% natomiast osób powyżej 50 lat było 23%.

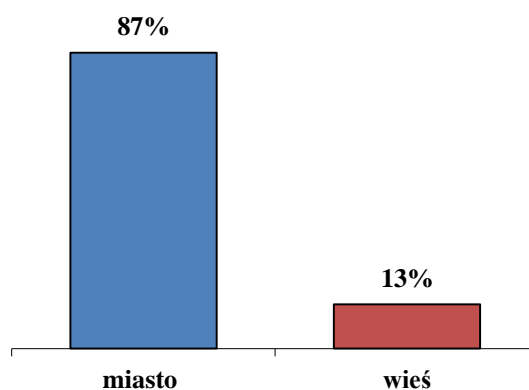
Wykres 3. Wykształcenie?

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika powyższego wykresu największa liczba osób bo aż 75% posiada wykształcenie średnie. Osób z wyższym wykształceniem było 15%, a z zawodowym 10%. W ankiecie nie było osób z wykształceniem podstawowym.

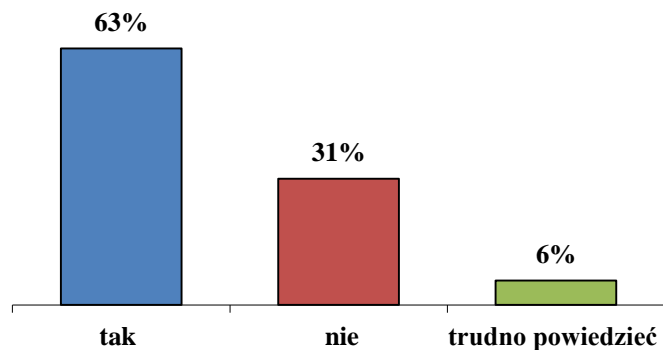
Wykres 4. Podaj swoje miejsce zamieszkania?

Źródło: Opracowanie własne

87% osób ankietowanych mieszka w mieście, zaledwie 13% mieszka na wsi.

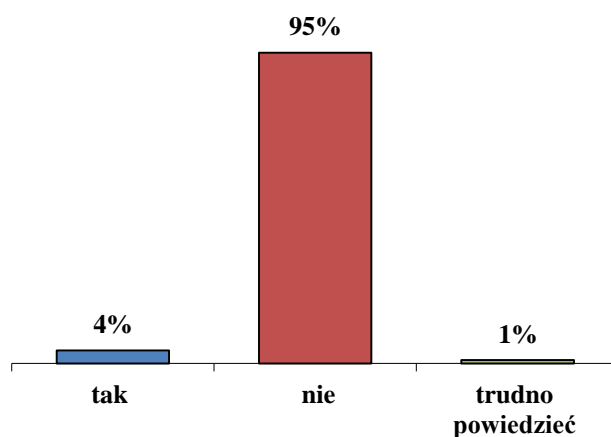
Wykres 5. Czy województwo mazowieckie można zaliczyć do bezpiecznego miejsca zamieszkania?

Źródło: Opracowanie własne

63% osób uważa, że województwo mazowieckie można zaliczyć do bezpiecznego miejsca zamieszkania. Pomimo to 31% uważa iż województwo to nie należy do miejsc bezpiecznych a jedynie 6% ankietowanych nie umiało ocenić tego zjawiska.

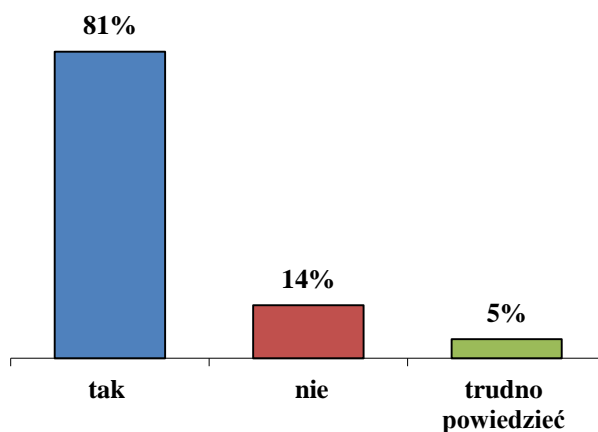
Wykres 6. Czy był(a) Pan(i) ofiarą zagrożenia niemilitarnego/militarnego?

Źródło: Opracowanie własne

Zdecydowana większość osób ankietowanych bo aż 95% nie było ofiarą tych zagrożeń, taką liczbę stanowiły jedynie 4% osób. 1% to osoby, które nie potrafiły odpowiedzieć na to pytanie.

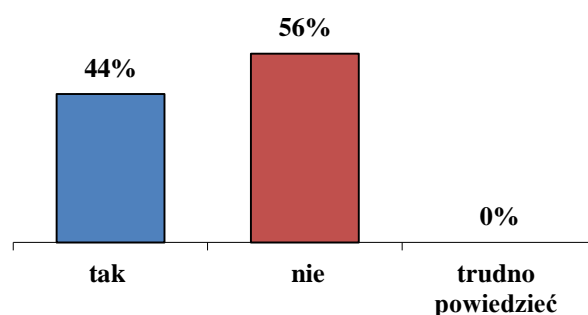
Wykres 7. Czy obawia się Pan(i), że może stać się ofiarą zagrożenia niemilitarnego /militarnego?

Źródło: Opracowanie własne

81% osób boi się że może stać się ofiarą zagrożenia niemilitarnego/militarnego natomiast 14% ankietowanych nie boi się że może stać się ofiarą takiego zjawiska. Jedyne 5% nie umiało odpowiedzieć na to pytanie.

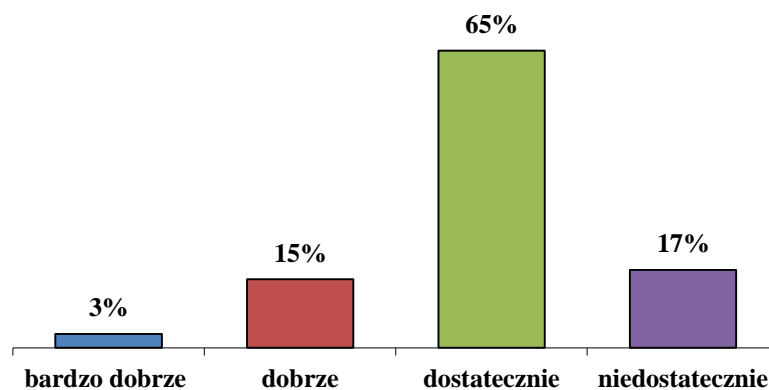
Wykres 8. Czy słyszał(a) Pan(i) o Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego?

Źródło: Opracowanie własne

O Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego słyszało 44% badanych natomiast reszta 56% nigdy o nim nie słyszało.

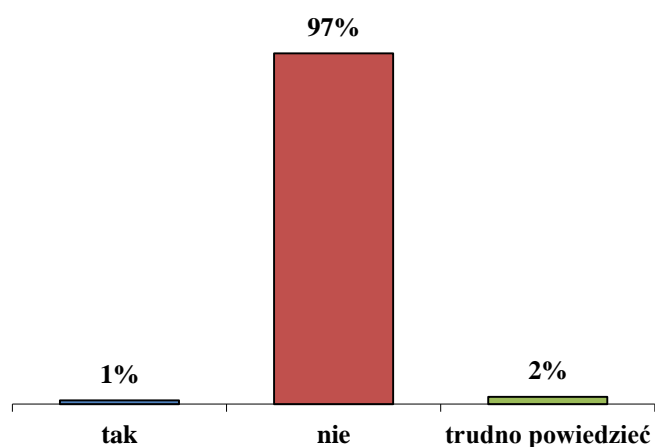
Wykres 9. Jak ocenia Pan(i) funkcjonowanie (działalność) Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego na terenie województwa mazowieckiego?

Źródło: Opracowanie własne

Z pośród osób, które słyszało o Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego jedynie 3% uważa, że jego funkcjonowanie jest bardzo dobre, 15% że dobre. Zdecydowana większość bo aż 65% uważa że radzi sobie dostatecznie jednak 17% uważa, że jego działalność jest na poziomie niedostatecznym.

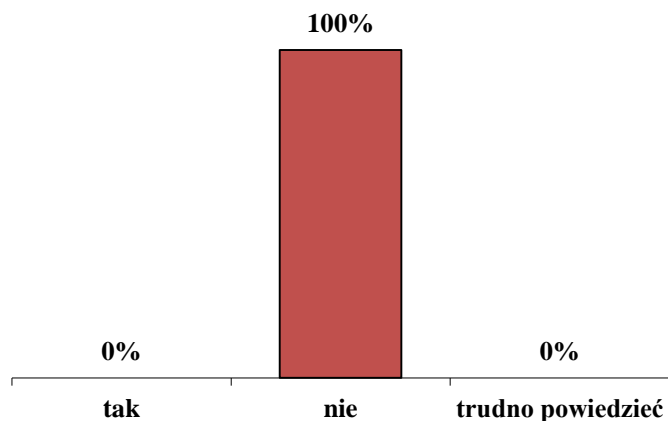
Wykres 10. Miał(a) Pan(i) kiedykolwiek osobisty kontakt z pracownikiem Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego?

Źródło: Opracowanie własne

97% osób ankietowanych nigdy nie miała osobistego kontaktu z jakimkolwiek pracownikiem Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego, taki kontakt miało jedynie 1% ankietowanych, natomiast 2% respondentów nie umiało na to pytanie odpowiedzieć.

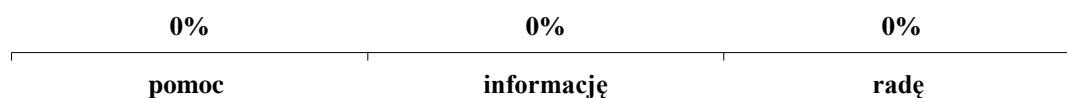
Wykres 11. Czy w ciągu ostatniego roku zwracał(a) się Pan(i) do pracownika Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego o pomoc, informację lub radę?

Źródło: Opracowanie własne

100% osób ankietowanych w ciągu ostatniego roku nie zwracało się o pomoc do pracownika Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego.

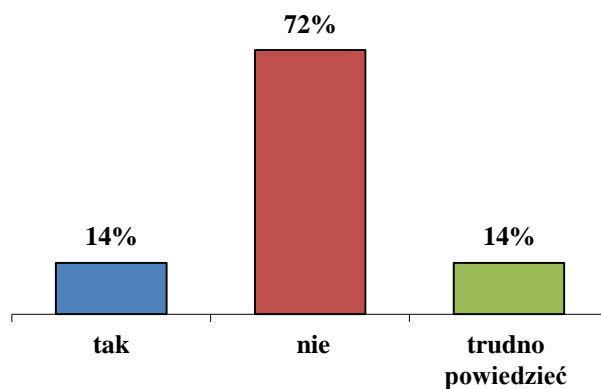
Wykres 12. W jakiej sprawie zwracał(a) się Pan(i) do pracownika Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego?

Źródło: Opracowanie własne

Spośród wszystkich osób ankietowanych ani jedna w ciągu ostatniego roku nie zwracała się do pracownika Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego o pomoc, informację, radę.

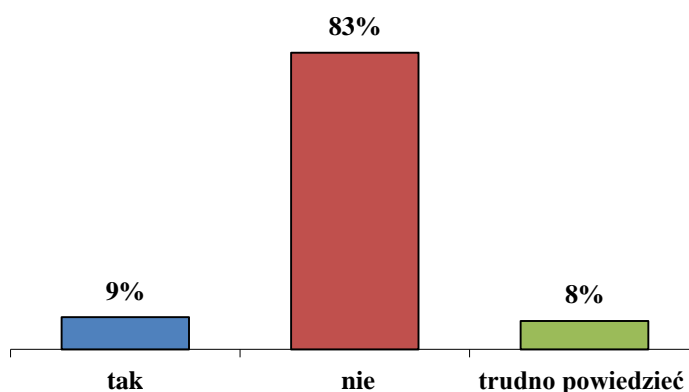
Wykres 13. Czy zdaniem Pana(i) są podejmowane działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa przez Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego?

Źródło: Opracowanie własne

72% osób uważa, że Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego nie podejmuje żadnych działań w celu polepszenia bezpieczeństwa z tą decyzją nie zgadza się 14% ankietowanych a kolejne 14% nie ma zdania na ten temat.

Wykres 14. Czy zdaniem Pana(i) współdziałanie Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Warszawie z innymi służbami np. Państwową Strażą Pożarną, jest widoczne?

Źródło: Opracowanie własne

Brak współpracy Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Warszawie z innymi służbami zauważa aż 83% badanych, jedynie 9% uważa iż ta współpraca jest widoczna, a 8% trudno było wypowiedzieć się na ten temat.

Z przeprowadzonych badań wynika, że ludzie uważają iż województwo mazowieckie jest bezpiecznym miejscem do zamieszkania. Nie byli oni ofiarami żadnych zagrożeń militarnych/ niemilitarnych lecz rośnie w nich poczucie zagrożenia, że mogą oni stać się ofiarami takich zagrożeń. Wielu ludzi nie słyszało o Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego jedynie niewielki odsetek osób i określa jego funkcjonowanie na poziomie dostatecznym. Ludzie nie czują się bezpiecznie dlatego, że nie widzą żadnych działań podejmowanych przez Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego w celu poprawy bezpieczeństwa ani jego współpracy z innymi służbami. W celu zmniejszenia tego poczucia powinny być podejmowane widoczne działania zmierzające do wzrostu bezpieczeństwa w województwie mazowieckim.

PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADAŃ WŁASNYCH

Województwo mazowieckie, które jest największe obszarowo i leży w centralnej Polsce, ze stolicą kraju Warszawą, jest terenem o znaczeniu strategicznym zarówno dla sojuszników, jak i potencjalnych wrogów. Sytuacja na arenie międzynarodowej jest niestabilna, pojawiające się zdarzenia, są niepokojące i groźne w swej wymowie, ale muszą być uwzględnione przy rozpatrywaniu zagrożeń dla województwa mazowieckiego.

W sferze bezpieczeństwa województwa szansa oznacza możliwość zwalczania zagrożeń, oraz całość zjawisk, czynników i okoliczności, które umożliwiają realizację celów i określają siłę podmiotu, aby zagrożeniom się przeciwstawić i działać z optymalną ilością sił i środków. Pozwolą one na przywrócenie równowagi zachwianej wystąpieniem konkretnego zagrożenia.

Według przeprowadzonych badań poczucie bezpieczeństwa w społeczeństwie na terenie Mazowsza istnieje na przyzwoitym poziomie ale wymaga jeszcze wiele pracy aby wzrosło. Wymaga to przede wszystkim zakończenie transformacji systemu prawnego, poprawy infrastruktury drogowej, telekomunikacyjnej i sieci przesyłowej energii. A jako najważniejsze można podać poprawę funkcjonowania administracji. Sprawne reagowanie w czasie kryzysu to podstawa poczucia bezpieczeństwa. Jest to możliwe poprzez zwiększenie efektywności działania administracji publicznej oraz systematyczne podnoszenie poziomu profesjonalizmu funkcjonariuszy i pracowników administracji państwowej oraz poprzez upowszechnianie wiedzy o zagrożeniach.

WNIOSKI I PROGNOZY:

- Postawiona hipoteza w wyniku przeprowadzonych badań ankietowych i literaturowych potwierdziła się. Przeciwdziałanie zagrożeniom miękkim i twardym bezpieczeństwa w istotny sposób przyczyniły się do bezpiecznego bytu ludności.
- Województwo mazowieckie, jedno z największych w Rzeczypospolitej Polskiej, ze względu na jego strategiczne znaczenie wymaga permanentnych działań władz administracji rządowej i samorządowej w celu skutecznej ochrony w sytuacji zagrożenia.
- Aby skutecznie przeciwdziałać zagrożeniom winno się doskonalić świadomość i komunikację właściwych organów państwa na styku urząd- obywatel w celu podnoszenia profesjonalizmu funkcjonariuszy administracji państwowej w momencie wystąpienia zagrożenia.
- Województwo mazowieckie wraz z Wojewodą i jego urzędem jest przygotowane do prowadzenia wszelkiego rodzaju akcji związanych z przeciwdziałaniem zagrożeniom.

3.7 WPLYW PRZEMOCY NA POCZUCIE BEZPIECZEŃSTWA MŁODZIEŻY GIMNAZJALNEJ W POWIECIE OTWOCKIM (Katarzyna Parzyszek)

Od wielu lat naukowcy z różnych dziedzin zajmują się tematyką rozwijającej się przemocy wśród rodzin, grup społecznych czy całych narodowości. Badania te obejmowały głównie dorosłych, ale ostatnie lata pokazują, że problem ten dotyczy coraz częściej dzieci w różnych grupach wiekowych. Wpływ na takie sytuacje ma bez wątpienia wiele czynników jednak dla dorosłych priorytetem powinno być stworzenie dzieciom bezpiecznego i prawidłowego rozwoju. Jeżeli już od początku nie zapewni się im odpowiednich warunków zarówno w domu jak i w szkole to efektem tych zaniedbań będzie właśnie rosnący bunt, nietolerancja, agresja i przemoc. W wielu domach ze względu na sytuację nie mają możliwości wytworzenia silnych więzów stąd szukają ich w różnych subkulturach, sięgają po zakazane używki a przemoc jest coraz częściej sposobem na osiągnięcie wysokiego statusu i popularności wśród rówieśników. Szczególnie widoczne jest to na terenie szkół gdzie młodzież spędza ze sobą dużą ilość czasu. Młodzi ludzie pozbawieni wzorców i dyscypliny sprawiają problemy wychowawcze a ich zachowanie coraz częściej przekracza wszelkie przyjęte normy społeczne zarówno w stosunku do siebie jak i do nauczycieli. Będąc w grupie wykorzystują swoją przewagę i siłę do sprawiania innym bólu zarówno fizycznego jak i psychicznego. Negatywnie wyedukowani przez świat często są świetnie zorganizowanymi społecznościami doskonale znającymi i wykorzystującymi swoje możliwości i prawa. Wszyscy ci, którzy nie dostosowują

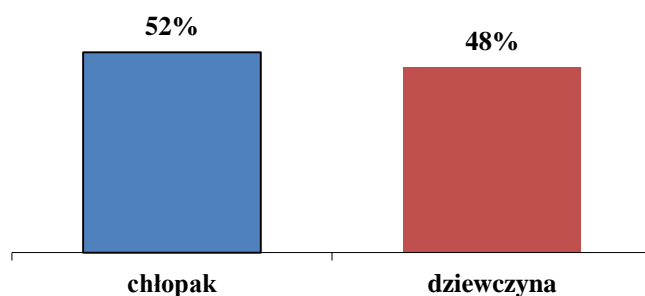
się do ich zasad cierpią a sposoby mające zmusić ich do uległości są coraz bardziej perfidne i wyrafinowane. Prowadzone od lat badania interdyscyplinarne nad uwarunkowaniami agresji i przemocy umożliwiają nam coraz głębsze poznanie rozmiaru zagrożenia. Agresja dzieci staje się coraz większym problemem społecznym, dlatego też w ostatnich latach prowadzi się dużo więcej akcji uświadamiających społeczeństwo i mających zwalczać to zjawisko. Agresja i przemoc są zjawiskami, z którymi obecnie mamy do czynienia na każdym etapie naszego życia i spotykamy się z nimi niemal wszędzie, co naturalnie rzutuje na los i wychowanie dzieci. Są one ofiarami poczynań dorosłych, którzy nie radzą sobie ze zmianami, jakie niesie rozwój cywilizacyjny.

OPIS DOBORU PRÓBY

Badanie odbyło się na terenie szkół gimnazjalnych w powiecie otwockim na przestrzeni miesiąca maja i czerwca 2013 r. Ankiety mające zbadać skalę przemocy w relacjach uczniów między kolegami/koleżankami są wynikiem pracy indywidualnej. Badania przeprowadzono dzięki życzliwości i chęci współpracy dyrektorów i pedagogów poszczególnych szkół, którzy umożliwili wykonanie go podczas zajęć wśród przebywającej w tym czasie na lekcjach młodzieży. Badaniami objęto grupę 520 gimnazjalistów z 8 szkół, z czego 3 znajdowały się w miastach: Otwock, Karczew i Józefów pozostałe 5 zaś na terenach wiejskich: Celestynów, Osieck, Sobienie Jeziory, Zakręt i Kołbiel. Populacja młodzieży każdego z gimnazjów wahała się od jednej klasy do ośmiu na jednym poziomie nauczania. Każda szkoła przeprowadziła ankietę w 3 lub 4 klasach starając się by byli to uczniowie każdego rocznika. Liczebność klas była różna i wynosiła od 7 do 28 osób. Badanie miało wyłącznie charakter dobrowolny i całkowicie anonimowy.

ANALIZA I OCENA WYNIKÓW BADAŃ WŁASNYCH

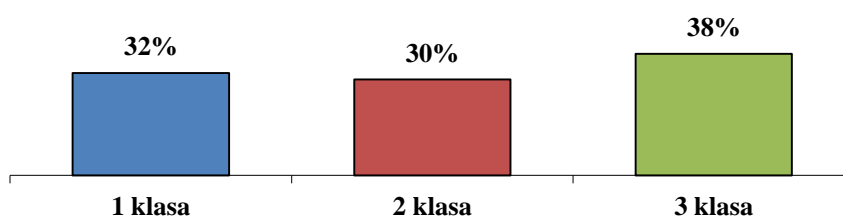
Wykres 1. Płeć?

Źródło: Opracowanie własne

Wśród wszystkich biorących udział w badaniu podział ze względu na płeć wyglądał na stępująco: 52% stanowili chłopcy, 48% dziewczynki.

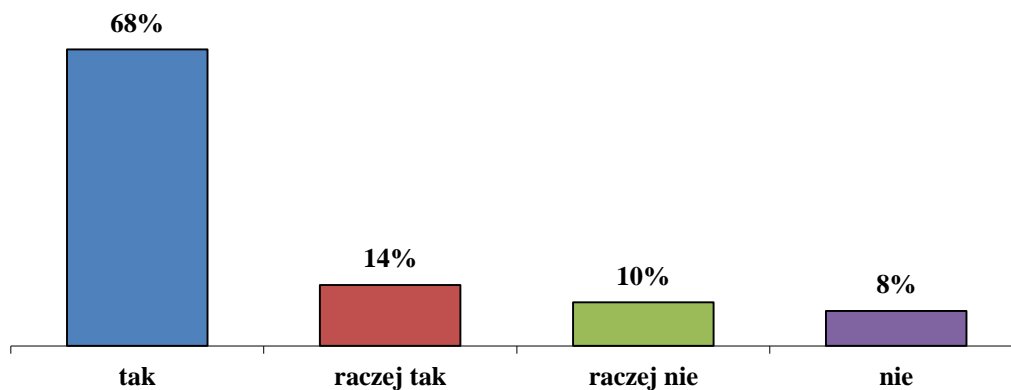
Wykres 2. Rok szkoły?

Źródło: Opracowanie własne

Spośród uczniów biorących udział w badaniu 32% uczęszczało do klasy pierwszej, 30% do klasy drugiej, a 38% do klasy trzeciej.

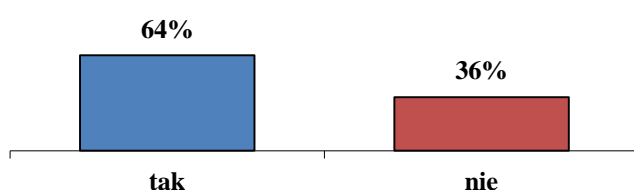
Wykres 3. Czy uważasz swoją szkołę za bezpieczne miejsce?

Źródło: Opracowanie własne

Spośród uczniów zapytanych o to, 82 % odpowiedziało „tak” lub „raczej tak”, a 18 % odpowiedziało „raczej nie” lub „nie”. Porównując odczucia dziewcząt i chłopców, 90% dziewcząt uważa, że szkoła jest bezpiecznym miejscem, takiego samego zdania jest 75% chłopców. Część męska te odczucia ma trochę mniejsze, co może świadczyć o tym, że to właśnie w ich środowisku dzieje się więcej aktów przemocy i agresji. Jednak mimo to ilość pozytywnie udzielonych odpowiedzi sugeruje, że uczniowie czują się raczej bezpiecznie we szkołach, do których uczęszczają.

Wykres 4. Czy byłeś świadkiem agresji lub przemocy odbywającej się na terenie twojej szkoły?

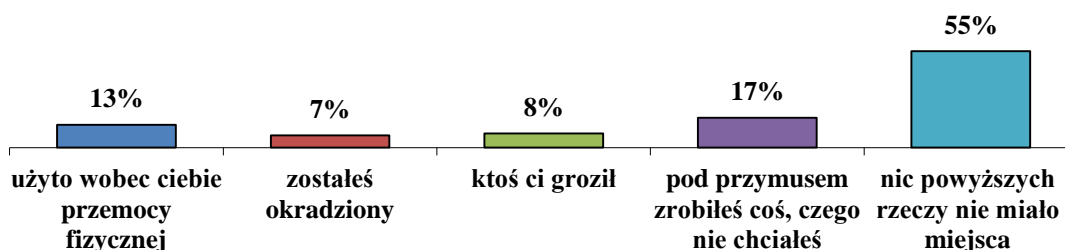

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z powyższego wykresu aż 64% ankietowanych było świadkiem przemocy na terenie szkoły. Ten wynik jest o tyle zastanawiający, że przy prawie 65% stwierdzeniu, że przemoc istnieje w szkole ponad 80% wcześniej twierdziło, że czuje się w niej bezpiecznie. Trudno sobie jednak wyobrazić pozytywne emocje, spokój i pewność w miejscu gdzie aż tak dużo osób spotyka się z przejawami zachowań agresywnych. Przemoc jest dominująca w świecie męskim, bo prawie 80% chłopców miało doświadczenia w tej kwestii, natomiast

styczność dziewczynek była już mniejsza, bo nie przekroczyła, 60% co jednak nadal stanowi bardzo dużą ilość kontaktów.

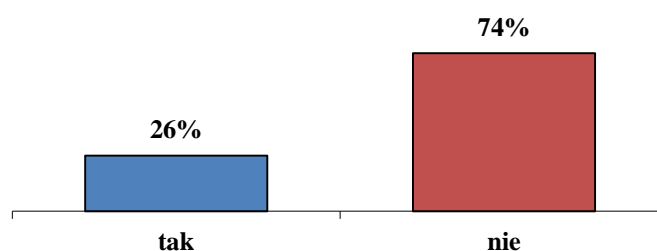
Wykres 5. Czy na terenie szkoły zdarzyło ci się, że:

Źródło: Opracowanie własne

Badanej młodzieży zadano w ankiecie również pytania o styczność z sytuacjami agresywnymi dotyczącymi ich bezpośrednio. W tym przypadku do bycia pokrzywdzonym przyznało się 45% badanych, co wykazuje prawie 20% różnicę między wcześniejszą odpowiedzią, w której prawie 65% stwierdziło, że miało kontakt z agresją w szkole. Istnieje prawdopodobieństwo, że przemoc, której byli świadkami dotyczyła ich kolegów jednak można również przypuszczać, że mimo anonimowości młodzi ludzie niechętnie przyznają się do faktu, że stali się ofiarą agresji.

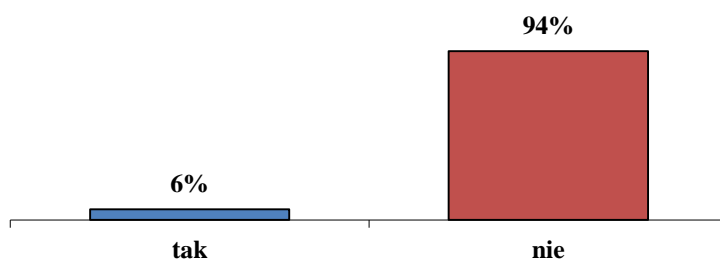
Wykres 6. Czy zdarzyło ci się, że ktoś agresywnie odniósł się do ciebie bez powodu?

Źródło: Opracowanie własne

26% badanej młodzieży było ofiarą agresywnego zachowania innego ucznia bez powodu. 74% badanych nie miało do czynienia z taką sytuacją.

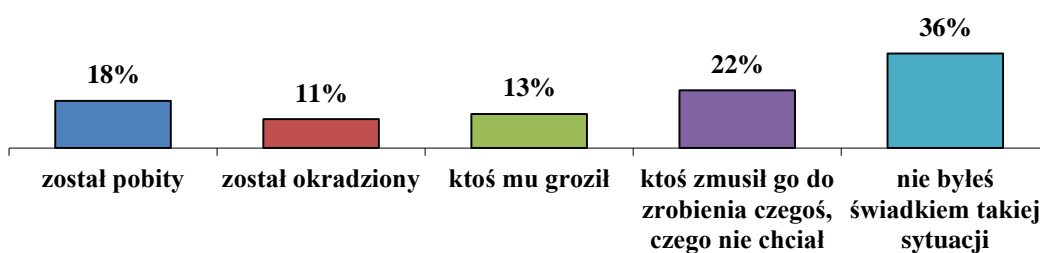
Wykres 7. Czy miała miejsce sytuacja, że ktoś próbował wyłudzić od Ciebie pieniądze?

Źródło: Opracowanie własne

6% młodych ludzi spotkała sytuacja w której ktoś próbował wyłudzić od nich pieniądze, 94% badanej młodzieży nie miało do czynienia z taką sytuacją.

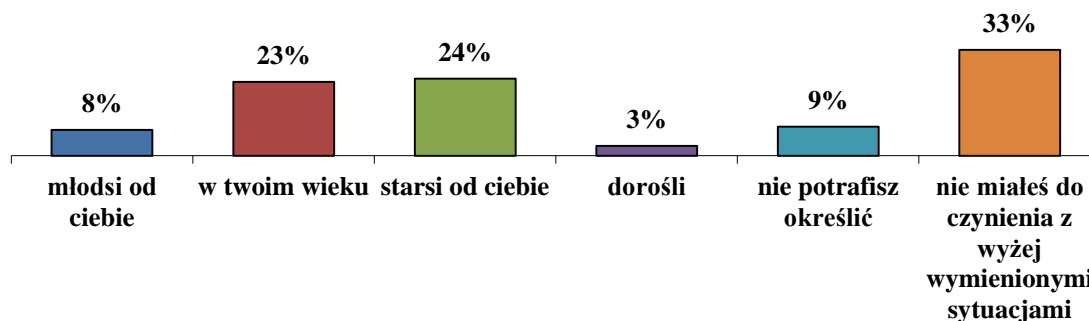
Wykres 8. Czy byłeś świadkiem, kiedy twój kolega czy koleżanka?

Źródło: Opracowanie własne

18% badanej młodzieży było świadkiem jak koleżanka/kolego został pobity, 11% widziało kradzież, 13% było świadkiem gróźb kierowanych do kolegów/koleżanek, 22% widziało jak ktoś zmuszał kolegę/koleżankę do zrobienia czegoś, czego nie chciał.

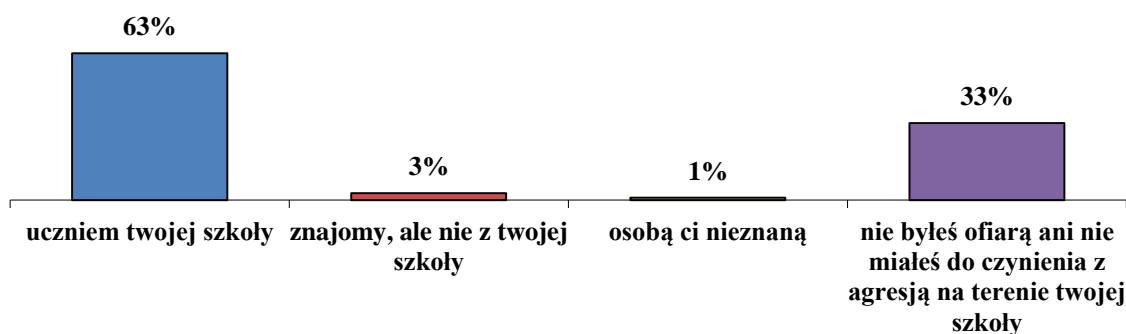
Wykres 9. W przypadku wyżej wymienionych zdarzeń twoim zdaniem napastnicy byli?

Źródło: Opracowanie własne

Kolejnym przeanalizowanym pytaniem zadany w badaniu było pytanie dotyczące wieku potencjalnego napastnika. Jak wynika z wykresu 33% młodych ludzi twierdziło, że nie mieli do czynienia z agresorami. Kolejną odpowiedzią związaną z wiekiem napastnika są dwie dominujące opcje a mianowicie: rówieśnik i starszy, które odnotowały kolejno 23% i 24% wynik. Teoretycznie takiej odpowiedzi należało się spodziewać, jeżeli jednak do wyniku 24% dodamy 9% osób, którym ankietowani nie potrafili określić wieku, a które również mogły okazać się starsze to otrzymujemy wynik 36%. Jest to bardzo niepokojąca statystyka, ponieważ fakt, że napastnik był osobą starszą świadczy o demonstrowaniu przewagi i siły starszych kolegów nad młodszymi. Trudno również nie zauważyć 3% wyniku związanego z osobami dorosłymi. W tym przypadku należy domniemać, że młodzież miała na myśli nauczycieli lub osoby pracujące na terenie szkoły a to świadczy już o istotnych problemach wychowawczych konkretnych placówek. 8% ankietowanych odpowiedziało, że napastnik był młodszy, co może świadczyć o tym, że nie tylko wiek predestynuje do agresji. Niezależnie od wyników odpowiedzi potwierdzają fakt, że prawie aż 67 % badanych było świadkiem lub ofiarą przemocy na terenie szkoły.

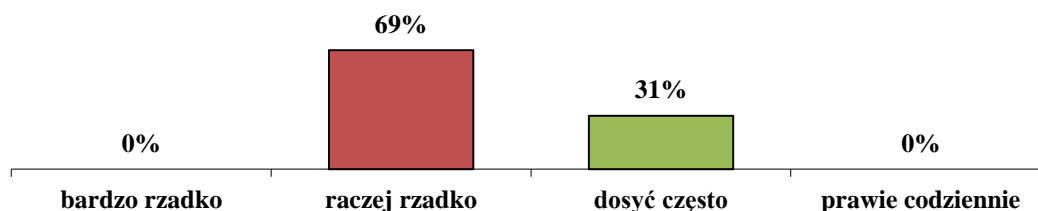
Wykres 10. W przypadku sytuacji agresywnych, których byłeś ofiarą lub świadkiem uważasz, że napastnik był:

Źródło: Opracowanie własne

Według badanej młodzieży 63% napastników to młodzież ucząca się w danej szkole, 3% wskazało na znajomego, ale nie z danej szkoły, 1% nie wiedział kim był napastnika.

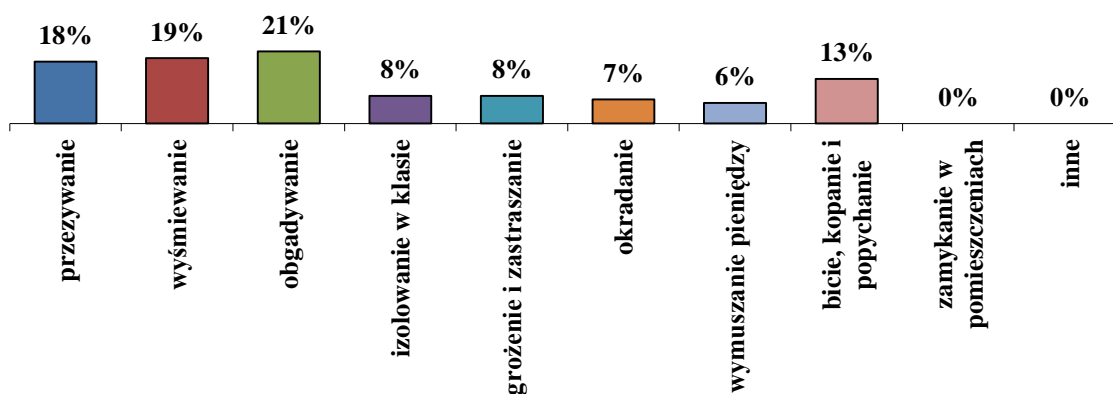
Wykres 11. Według Ciebie jak często zjawisko przemocy występuje w twojej szkole?

Źródło: Opracowanie własne

Z danych zawartych w wykresie 12 wynika, że mimo tak wielu wcześniej wymienionych aktów agresji 69% młodzieży utrzymuje, że przemoc w ich placówce edukacyjnej występuje raczej rzadko, 31% zaś twierdzi, że często. W porównaniu do 82% odpowiedzi wskazujących na bezpieczeństwo w szkole nastąpił jednak spadek pozytywnej opinii o szkole. Zastanawiające jest natomiast porównanie z wynikami z tabel 2a i 3a według, których aż 64% ankietowanych zauważa przemoc w swojej szkole, a 45% miało osobiście z nią do czynienia. Mimo tego 69% osób uważa, że sytuacje agresywne są marginalnym zjawiskiem. Podobnie jak w przypadku wcześniejszych pytań w pytaniu o częstotliwość występowania przemocy została zachowana różnica w opinii pomiędzy płciami.

Wykres 12. Zaznacz wszystkie sytuacje, które miały miejsce w twojej szkole?

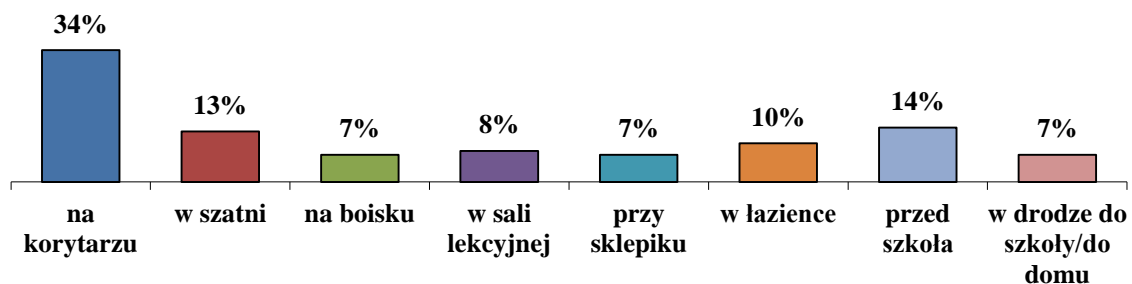

Źródło: Opracowanie własne

Największy odsetek, bo aż 66% osób przyznało, że w ich otoczeniu mają do czynienia z przezywaniem, wyśmiewaniem, obgadywaniem czy izolowaniem w klasie. Są to formy agresji pośredniej nie mniej jednak w skutkach niejednokrotnie bywają dużo bardziej odczuwalne. Agresja fizyczna jest najbrutalniejszym przejawem przemocy i co widać na wykresie niestety nadal funkcjonuje wśród młodzieży. Aż 34% uczniów padło ofiarą kradzieży, gróźb, zastraszania czy było bitych lub kopanych. 13% z puli pytań to odpowiedzi, które związane były z kwestiami finansowymi, co pokazuje jak bardzo istotne w obecnych czasach są dla młodych ludzi pieniądze. Istnieje również bardzo duże prawdopodobieństwo, że spora część z pozostałych form przemocy fizycznej związana była właśnie z tym aspektem a agresja była tylko sposobem na zdobycie pieniędzy czy przedmiotu.

Podane powyżej wyniki są w pewnym sensie zaprzeczeniem odpowiedzi na pierwsze pytanie związane z poczuciem bezpieczeństwa, na które 82% odpowiedziało pozytywnie. Trudno sobie wyobrazić jak można czuć się bezpiecznie w szkole, w której młodzież ma kontakt z tak wieloma przypadkami negatywnych zachowań.

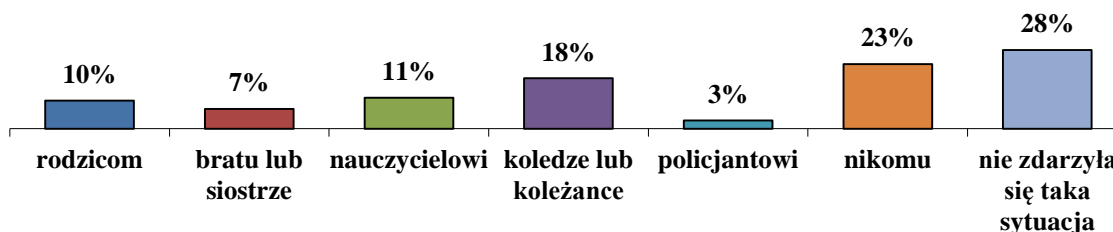
Wykres 13. Gdzie najczęściej dochodziło do takich sytuacji?

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z powyższego wykresu do agresywnych zachowań najczęściej dochodzi na korytarzach, tak wskazała 1/3 osób ankietowanych, czyli 34%. W następnej kolejności miejscami niebezpiecznymi są również: teren przed szkołą, szatnia oraz łazienka. W tym przypadku średnia odpowiedzi to 10-14%. Poniżej 10% znalazły się takie miejsca jak: sala lekcyjna, miejsce przy sklepiku, boisko oraz w drodze do/z szkoły. Pomiędzy tymi miejscami nie ma jednak zbyt dużych różnic, ponieważ procenty rozłożyły się między 7 i 8%. Dane te dowodzą niestety temu, że tak naprawdę na terenie szkoły nie ma miejsca zupełnie bezpiecznego dla dzieci. Nawet sala lekcyjna, która teoretycznie zawsze jest pod opieką nauczyciela nie stanowi wielkiego problemu dla młodzieży.

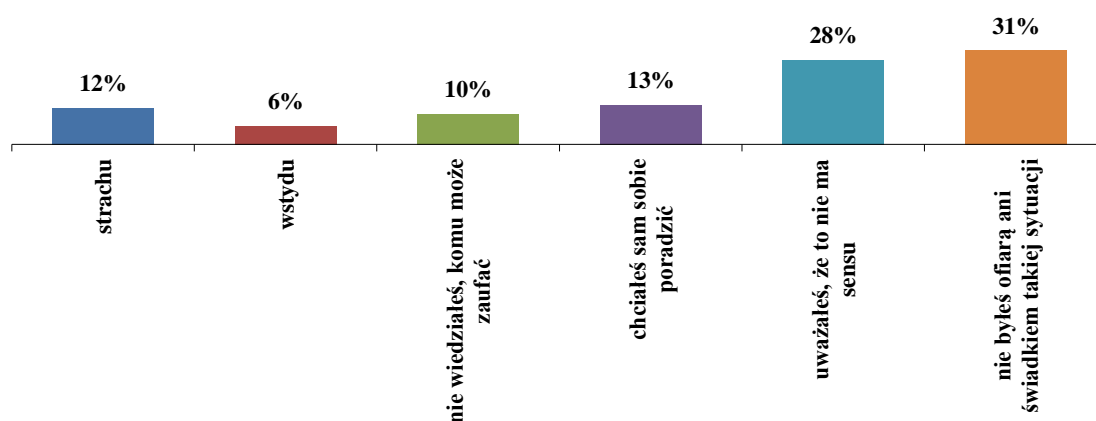
Wykres 14. Jeśli zdarzyło się, że użyto wobec ciebie lub twoich kolegów czy koleżanek przemocy to, komu o tym powiedziałeś?

Źródło: Opracowanie własne

Temat przemocy wśród młodych ludzi jest obecnie jedną z najbardziej niepokojących kwestii, którą zajmują się specjaliści w tych dziedzinach. Od lat próbują oni pomagać w tych kwestiach zarówno dzieciom jak i ich rodzicom, którzy często nie są świadomi jakie problemy miewa ich dziecko. Dlatego też młodzieży biorącej udział w badaniu zadano również pytanie związane z osobami, do których zwracają się o pomoc w sytuacjach zagrożenia. Odpowiedzi okazały się bardzo niepokojące głównie dla rodziców, co obrazuje powyższy wykres. Otóż tylko 10% młodych ludzi ma na tyle zaufania do mamy czy taty, że rozmawia z nimi na temat swoich problemów z przemocą w szkole. Podobny procent uzyskali nauczyciele, co również świadczy o tym, że, mimo iż są na miejscu i znają potencjalnych agresorów to młodzież nie ufa im na tyle by zwrócić się do nich o pomoc. Niestety jeszcze mniejszy procent uzyskało rodzeństwo, bo tylko 7%, natomiast w tym przypadku trudno określić czy jest to kwestia zaufania czy raczej braku rodzeństwa lub fakt posiadania młodszego brata czy siostry. Z wymienionych osób najwięcej punktów uzyskali koledzy i koleżanki, czego oczywiście można było się spodziewać aczkolwiek wynik 18% nie jest imponujący. Najwyższy wynik osiągnęły odpowiedzi: „nie zwracam się do nikogo” – 23% oraz „nie było takiej potrzeby” – 28%. Wynik 23% jest dowodem na to, że młodzi ludzie mimo poważnego problemu, jakim jest niewątpliwie przemoc wybierają samotne zmierzenie się z nim niż próbę zwrócenia się o pomoc do kogokolwiek. Najmniej odpowiedzi, bo tylko 3% uzyskała policja, choć to, że w ogóle okazała się potrzebna również świadczy, że szkoły mają problemy nie tylko natury wychowawczej, ale również dużo poważniejsze o charakterze kryminalnym. Pozytywny aspekt tej odpowiedzi jest taki, że młodzi ludzie nie unikają całkowicie przedstawicieli władzy i w razie najwyższej potrzeby potrafią i wiedzą, do kogo się zgłosić.

Wykres 15. Jeśli byłeś ofiarą lub świadkiem agresji na terenie szkoły, a nikomu o tym nie powiedziałeś to zrobiłeś to z powodu?

Źródło: Opracowanie własne

Ostatnim pytaniem, jakie zadano młodzieży w ankiecie była informacja powiązana z wcześniejszą kwestią a mianowicie dotyczyła powodów, dla których młodzi ludzie nie zwracają się o pomoc w sytuacjach zagrożenia. Poprzednie wyniki mogły sugerować, że to brak zaufania jest główną przyczyną jednak powyższy wykres pokazuje, że tylko 10% nie wiedziało, komu może zaufać natomiast 18% nie zrobiło tego z powodu wstydu i strachu a aż 41% chciało poradzi sobie samo lub uważało, że poproszenie o pomoc nie będzie miało sensu. W sumie aż 2/3 badanej młodzieży nawet nie próbuje rozmawiać z kimkolwiek o swoich niełatwych relacjach w środowisku szkolnym. Jest to bardzo niepokojąca sytuacja, ponieważ nie znając ich problemów nikt nie jest w stanie odpowiednio zareagować i wesprzeć młodych ludzi. Sytuacje, z którymi mają do czynienia często przerastają ich możliwości a brak doświadczenia, wiedzy i możliwości niejednokrotnie doprowadza do wydarzeń, nad którymi często nie można już zapanować.

WNIOSKI Z PRZEPROWADZONYCH BADAŃ WŁASNYCH

Analizując wypowiedzi gimnazjalistów ze wszystkich ośmiu szkół, które wzięły udział w badaniu można jednoznacznie stwierdzić, że problem przemocy na terenie szkół istnieje i biorąc pod uwagę wszystkie fakty niezwykle trudno będzie z nim walczyć. Pomimo 82% stanowiska młodzieży, które stwierdzało, że ich szkoła jest bezpiecznym miejscem w miarę kolejnych pytań okazywało się jak bardzo złudna była to opinia. Trudno stwierdzić czy tak wysoki procent bezpieczeństwa wynikał z braku zastanowienia się nad tym tematem, nonszalancją czy raczej niezajomością tematyki jednak już następne wykresy zmieniały wartość pierwszego stwierdzenia. Początkowe 82% nie współgrało, z 64%, które mówiło o częstotliwości występowania przemocy na terenie szkoły. W kolejnym wykresie 45% przyznało się do bezpośrednich kontaktów z agresją po w następnym 69% stwierdziło, że do takich kontaktów dochodzi raczej sporadycznie. Przeczy temu jednak wynik ilości sytuacji przemocowych, ponieważ po podsumowaniu naliczono ich ponad 2300. Kolejne odpowiedzi utrzymywały już stałą wartość, ponieważ ok. 1/3 osób, w wykresach 7-9 twierdziło, że nie miało kontaktu z sytuacjami przemocowymi. Podsumowując wybrane odpowiedzi można zauważyć tendencję do zmiany podejścia do przemocy w trakcie odpowiadania na kolejne pytania. Istnieje duże prawdopodobieństwo, że młodzi ludzie w czasie wypełniania ankiety zaczęli zdawać sobie sprawę z pewnych faktów, choć nie zawsze odpowiednio je interpretowali.

Podstawową kwestią jest uzmysłowienie sobie, co to jest agresja i przemoc i jakie są jej formy. Po zmiennych tendencjach w odpowiedziach można wywnioskować, że być może wiedza młodzieży na ten temat jest zbyt skromna lub tego typu sytuacje kojarzą im się głównie z fizycznymi aspektami. Istnieje również duże prawdopodobieństwo, że agresja stała się już częścią życia młodych ludzi i stąd nie przywiązują oni do niej już takiej uwagi. 2 300 wskazanych przez młodzież rodzaj zachowań agresywnych dobitnie świadczy o tym, że miewają oni wiele problemów w szkołach jednak przemoc w domach, telewizji, internecie i na ulicach jest obecnie tak powszechna, że dzieci nie znają już innych standardów i stąd agresja w szkołach jest dla nich naturalnym zjawiskiem, z którym nie widzą potrzeby walczyć. Nie chcą również o niej mówić, bo jak pokazały badania albo się boją albo nie widzą w tym sensu. Najbliższa rodzina nie jest już dla nich autorytetem i jak można domniemywać brak wsparcia i zrozumienia powoduje, że nie zwierają się rodzicom czy rodzeństwu ze swoich problemów. Na marginesach ankiety niejednokrotnie znalaziono dopiski w stylu „moi rodzice nie są zainteresowani tym, co się u mnie dzieje”. To smutna prawda, do której zapewne też nikomu się nie przyznają natomiast w przypadku badania byli anonimowi, dlatego mogli pozwolić sobie na szczerość. Zdarzały się również zaczepne informacje w stylu „nie będę do nikogo chodził z płaczem, nie jestem frajerem”. To jawny przekaz, że coś się dzieje, ale najbliższe środowisko nie akceptuje osób, które nie są twarde i nie potrafią sobie poradzić same z „przeciwnościami”.

Niestety tego typu podejście cały czas funkcjonuje w społeczeństwie, szczególnie w męskim świecie a dodatkowo potwierdzają takie stanowiska filmy oraz gry komputerowe, które kreują „twardzieli”. Jedno z pytań w ankiecie dotyczyło również wieku agresorów i o ile rówieśnicy czy nawet młodszy są bardziej zrozumiałym wyborem to osoby starsze i dorosłe są już bardzo niepokojącym faktem. Przemoc w relacjach nauczyciel-uczeń nie jest czymś nowym w tym środowisku jednak to, że nadal nie udaje się z nią walczyć a doniesienia prasowe jeszcze tylko bardziej uwidaczniają ten problem stawia specjalistów i cały świat dorosłych w bardzo niekorzystnym świetle. Można to śmiało nazwać porażką wychowawczą zarówno rodziców jak i pedagogów bez względu na to, kto ostatecznie jest agresorem w całej sytuacji. Dzieci nie rodzą się złe i tylko od ich opiekunów zależy, jakie wzorce wykreują i kim się staną. To dorośli stwarzają im świat, w którym dorastają a szkoła jest jednym z najważniejszych etapów ich życia. Spędzają w niej swoje najważniejsze lata zdobywając nie tylko wiedzę, ale również doświadczenia w kontaktach z ludźmi, które z czasem będą odwzorowywać w swoim dorosłym już życiu. Dlatego tak bardzo istotne są relacje z nauczycielami, którzy mają możliwości i czas do tego żeby odpowiednio ukształtować młodego człowieka. Dotyczy to zarówno dziewcząt jak i chłopców, bo jak pokazała ankieta problemy mają podobne i niewiele obecnie różnią się ich sytuacje. Oczywiście kwestia przemocy fizycznej jest dominująca w świecie męskim, ale jak już zostało wspomniane obecne czasy kreują inne formy agresji takie jak mobbing, bullying czy cyberprzemoc i tutaj więcej możliwości mają również dziewczęta, które nie tylko mogą stać się ofiarami, ale również sprawczyniami problemów. Odpowiednio wczesne wykrycie oraz właściwa reakcja na przemoc może uświadomić młodym ludziom, że szkoła nie jest miejscem gdzie toleruje się ataki na inne osoby. Oczywiście, aby można było stworzyć odpowiednie warunki młodzieży niezbędna jest odpowiednio wyszkolona kadra, przygotowane i wyposażone budynki oraz systemy zabezpieczające. W badaniu wzięło udział 8 szkół różniących się ze sobą infrastrukturą, ilością kadry i uczniów, środowiskiem oraz przygotowaniem technicznym. I mimo tych różnic i możliwości nie udało się wyodrębnić placówki, która wyjątkowo wyróżniałaby się pod względem bezpieczeństwa. Zapewne nie ma złotego środka i takiej szkoły nigdy nie uda się stworzyć jednak próbować na pewno warto, bo stawką jest zdrowie i bezpieczeństwo dzieci, które już niebawem będą kształtowały świat, w którym przyjdzie wszystkim żyć.

PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADAŃ WŁASNYCH

Zjawisko przemocy występuje wśród młodzieży gimnazjalnej w szerokim zakresie i jest przez nią dostrzegane, choć niektóre jego formy są przez nią bagatelizowane. W obecnych czasach szkoła boryka się z wieloma problemami a jednym z kluczowych jest brak

spełnienia ważnej roli wychowawczej, poprzez nie zapewnienie wszystkim uczniom bezwzględnie poczucia bezpieczeństwa.

Pierwsza konkluzja w celu wyeliminowania i ograniczenia zachowań agresywnych młodzieży w szkole gimnazjalnej konieczna jest współpraca pedagogów, psychologów, nauczycieli i rodziców, ponieważ każdy z nich ma poprzez swoje działania duży wpływ na kształtowanie osobowości i przyszłości młodego człowieka.

Druga konkluzja dotyczy wiedzy młodych ludzi na temat zjawiska przemocy. Jest prawdopodobne, że nie do końca zdają sobie oni sprawę z tego, czym jest agresja i jakie są jej formy. Być może kojarzy się im ona wyłącznie z brutalnymi fizycznymi atakami stąd jej teoretycznie łagodniejsze przejawy nie są identyfikowane z przemocą.

WNIOSKI I PROGNOZY:

- Postawiona hipoteza znalazła potwierdzenie w zebranych materiale badawczym.
- Z weryfikacji zebranych danych wynika, że w każdej przebadanej szkole występuje zjawisko przemocy i agresji a o fakcie istnienia zjawiska agresji w szkołach świadczy również ilość sytuacji, z jakimi mieli do czynienia młodzi ludzie.
- Obecna szkoła boryka się z poważnymi problemami związanymi z zapewnieniem ochrony zdrowia i spokojnej edukacji swoich wychowanków.
- Wyniki w poszczególnych placówkach są zbliżone do siebie bez względu na wielkość szkoły czy jej umiejscowienie. Wykresy porównujące dane gimnazja pokazują, że wysoki poziom przemocy może być zarówno w małej, kameralnej placówce na wsi jak i w dużej, nowoczesnej i dobrze zabezpieczonej szkole w mieście.
- Szkoła ze względu na swoje zadania w sposób naturalny jest środowiskiem sprzyjającym przemocy i agresji, które dotyczą nie tylko uczniów, ale również kadry nauczycielskiej i rodziców.
- Jak pokazały badania nauczyciele nie są autorytetami i osobami, do których dzieci zwróciłyby się o pomoc, należy na każdym kroku wzmacniać pozycję i autorytet nauczyciela.
- W celu poprawy bezpieczeństwa uczniów i nauczycieli należałoby wprowadzić w każdej placówce szkolnej kompleksowy system monitoringu.

3. 8 BEZPIECZEŃSTWO KULTUROWE NA OBSZARZE WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO I JEGO ASPEKTY (Krzysztof Pazera)

W warunkach globalizacji oraz związanych z nią multiplikacji i (nad-) produkcji tożsamości szczególnego znaczenia nabiera kwestia bezpieczeństwa kulturowego. Sam termin "bezpieczeństwo kulturowe" jest stosunkowo młody. Jednak działania zmierzające do utrzymania odpowiedniego stanu tego rodzaju bezpieczeństwa są tak stare, jak stare są kultury tworzone przez ludzkie społeczności. Świadomość ich zróżnicowania oraz odrębności zmuszała każdą z nich do poszukiwania zarówno skutecznych metod własnej ekspansji, jak i ścieżek pokojowego współistnienia. Istotne znaczenie miały ponadto próby rozpoznania płaszczyzn ich wzajemnych oddziaływań. Obecnie – w dobie kryzysu państwa narodowego (Gilarek, K. 2004, s. 34.) – problematyka bezpieczeństwa kulturowego koncentruje się przede wszystkim na bezpieczeństwie narodowym, w tym ochronie dziedzictwa kulturowego narodu: kultury narodowej, języka, tożsamości narodowej etc. W tym kontekście bezpieczeństwo narodowe oznaczać będzie „zdolność państwa do ochrony tożsamości kulturowej, dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, w warunkach otwarcia na świat, umożliwiających rozwój kultury poprzez internalizację wartości niesprzecznych z własną tożsamością” (Czaja, J. 2004, s. 26.). Elementami tak rozumianego bezpieczeństwa kulturowego są:

- ochrona wartości kultury symbolicznej (duchowej), istotnych dla tożsamości narodowej (język, religia, zwyczaje, tradycje historyczne, literatura, filozofia, ideologia itd.);
- ochrona materialnych dóbr kultury i dziedzictwa kulturowego (zabytki, pomniki narodowe, obiekty uznane za część dziedzictwa światowego, kościoły, zamki i pałace projektowane przez wybitnych architektów, kompleksy miejskie o starej zabudowie, dzieła sztuki i rzemiosła artystycznego oraz inne obiekty o szczególnej wartości);
- poczucie bezpieczeństwa kulturowego w wymiarze ogólnonarodowym (tożsamość narodowa), indywidualnym (swoboda tworzenia, kontaktów), jak również w perspektywie poszczególnych grup etnicznych (odrębności kulturowych związanych z etnicznością, mniejszościami narodowymi);
- otwartość kultury polegająca przede wszystkim na zachowaniu stanu równowagi między jej wewnętrznym rozwojem opartym na rodzimych wartościach a ochroną przed niepożądanymi wpływami i jednoczesną internalizacją elementów niesprzecznych;
- prowadzenie zagranicznej polityki kulturowej zorientowanej zarówno na promocję własnej kultury i kraju, jak i na tworzenie sprzyjających warunków zewnętrznych do rozwoju kultury (Czaja, J. 2004, s. 26-27).

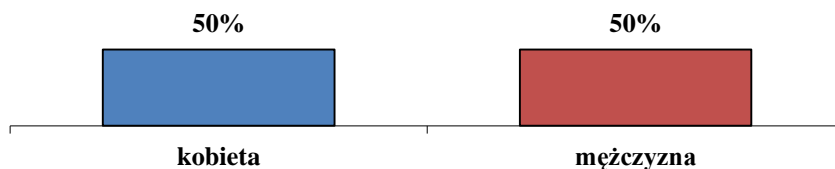
OPIS DOBORU PRÓBY

W prezentowanych badaniach wykorzystano metodę sondażu diagnostycznego, a jako technikę badawczą zastosowano ankietę. Narzędziem badawczym był kwestionariusz ankiety składający się z 13 pytań zamkniętych jednokrotnego wyboru dotyczących odczuć, postaw, opinii oraz wyobrażeń respondenta. Zadaniem osoby wypełniającej ankietę było wskazanie odpowiedzi na poszczególne pytania. Badania zostały przeprowadzone w kwietniu 2013 roku wśród losowo wybranych mieszkańców województwa mazowieckiego. Analiza wyników badań objęła 300 osób: 150 kobiet i 150 mężczyzn.

ANALIZA I OCENA WYNIKÓW BADAŃ WŁASNYCH

Celem badania była społeczna ocena działań władz samorządowych w sferze bezpieczeństwa kulturowego województwa mazowieckiego.

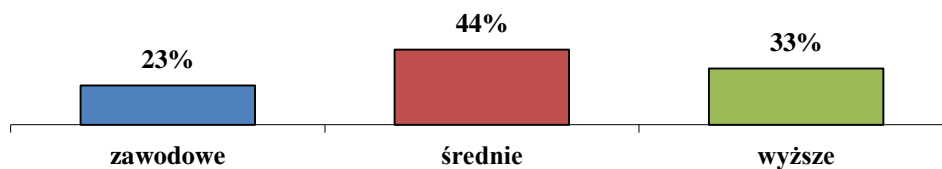
Wykres 1. Płeć?

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z wykresu 1 w badaniu brało udział tyle samo kobiet co mężczyzn.

Wykres 2. Wykształcenie?

Źródło: Opracowanie własne

Wśród respondentów większość stanowiły osoby z wykształceniem średnim (44%) i wyższym (33%). 23% badanych w owym czasie posiadało wykształcenie zawodowe.

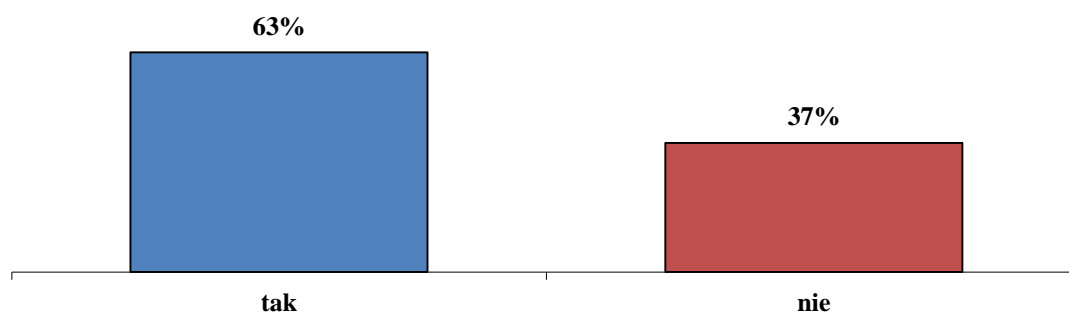
Wykres 3. Zajmowane stanowisko?

Źródło: Opracowanie własne

10% respondentów zajmuje stanowisko kierownicze wyższego szczebla, 20% badanych to kierownicy średniego szczebla, 70% respondentów stanowią pracownicy.

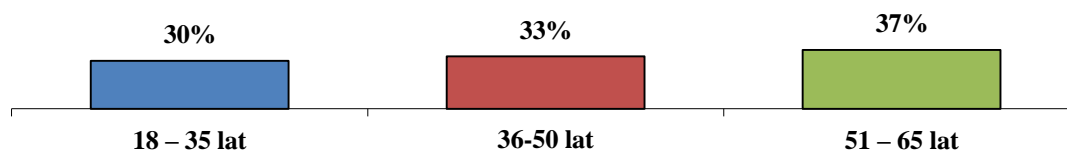
Wykres 4. Praca w instytucji zajmującej się kulturą?

Źródło: Opracowanie własne

63% respondentów pracuje w instytucji zajmującej się kulturą, a 37% badanych poza nią.

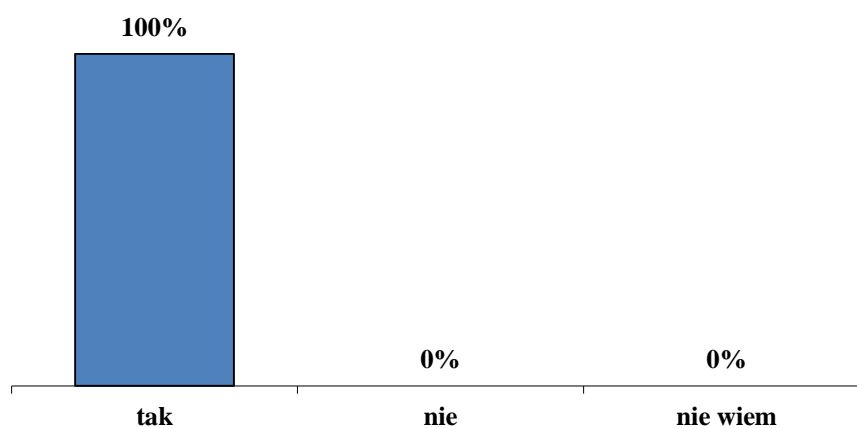
Wykres 5. Wiek?

Źródło: Opracowanie własne

Grupę badanych tworzą mężczyźni i kobiety w następujących kategoriach wiekowych: 18 – 35 lat (30%), 36-50 lat (33%), 51-65 lat (37%).

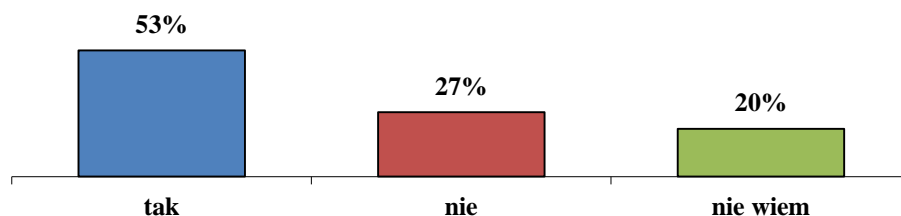
Wykres 6. Czy kultura (dziedzictwo kulturowe, zabytki) pełnią ważną rolę społeczną?

Źródło: Opracowanie własne

Na pytanie o to, czy kultura (dziedzictwo kulturowe, zabytki) pełnią ważną rolę społeczną wszyscy badani odpowiedzieli twierdząco. A zatem ani płeć, ani wiek, ani wykształcenie, ani zajmowane stanowisko, ani nawet praca w instytucji związanej z kulturą nie miały wpływu na przekonanie, iż kultura i jej owoce odgrywają istotną rolę w życiu społeczeństwa.

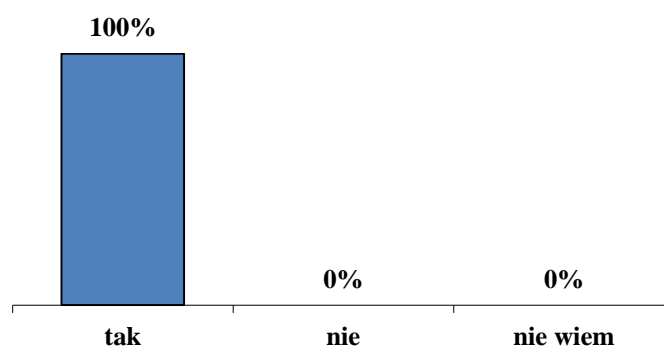
Wykres 7. Czy Pani/Pana zdaniem dziedzictwo kulturowe ma wpływ na rozwój społeczno-ekonomiczny regionu?

Źródło: Opracowanie własne

Większość badanych odpowiedziało na to pytanie twierdząco (53%), ale 20% wyraziło wątpliwość ("nie wiem"), a 27% zaprzeczyło, jakoby miało miejsce tego rodzaju oddziaływanie.

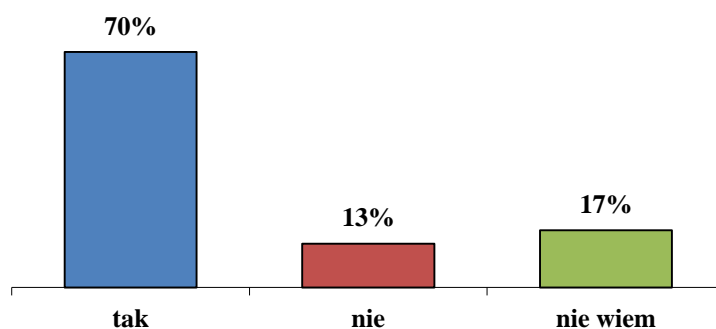
Wykres 8. Czy Pani/Pana zdaniem dziedzictwo kulturowe powinno podlegać ochronie?

Źródło: Opracowanie własne

Na pytanie o to, czy dziedzictwo kulturowe powinno podlegać ochronie wszyscy badani odpowiedzieli twierdząco. Ani płeć, ani wiek, ani wykształcenie, ani zajmowane stanowisko, ani nawet praca w instytucji związanej z kulturą nie miały wpływu na przekonanie, iż dziedzictwo kulturowe powinno podlegać ochronie prawnej.

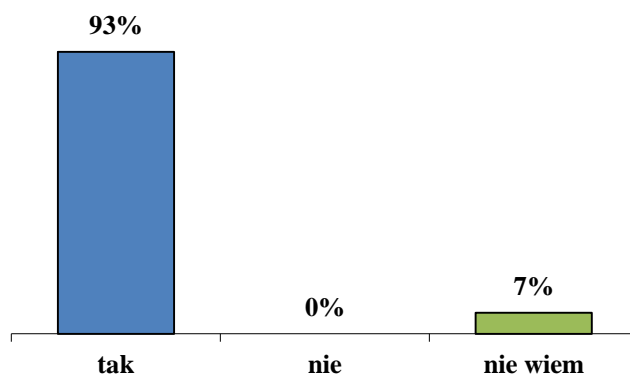
Wykres 9. Czy Pani/Pana zdaniem dziedzictwo kulturowe podlega ochronie prawnej?

Źródło: Opracowanie własne

Na pytanie o to, czy dziedzictwo kulturowe w Polsce podlega ochronie prawnej, większość badanych odpowiedziała poprawnie, tj. twierdząco (70%). 17% nie znało odpowiedzi na to pytanie, a 13% udzieliło odpowiedzi negatywnej.

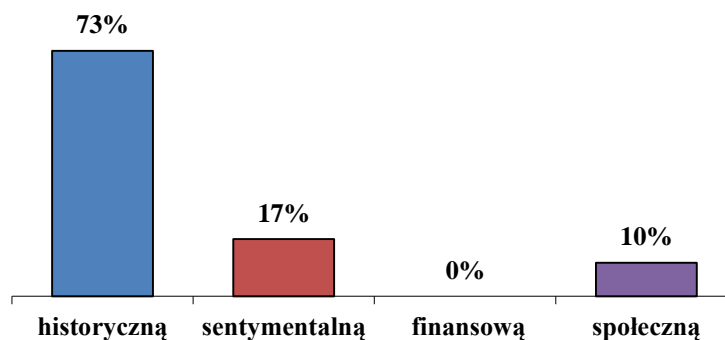
Wykres 10. Czy Pani/Pana zdaniem dziedzictwo kulturowe Mazowsza posiada szczególną wartość?

Źródło: Opracowanie własne

Na pytanie o szczególną wartość dziedzictwa kulturowego Mazowsza większość ankietowanych odpowiedziała twierdząco (93%). 7% nie miało w tej kwestii zdania.

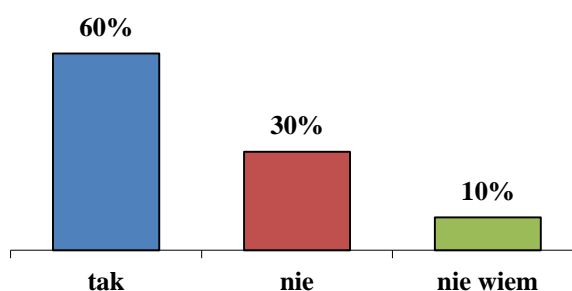
Wykres 11. Jaka przede wszystkim?

Źródło: Opracowanie własne

Spośród 93% osób, które udzieliły pozytywnej odpowiedzi na poprzednie pytanie, aż 73% wskazało, że dziedzictwo kulturowe Mazowsza ma dla nich przede wszystkim wartość historyczną. 17% uznało, że najważniejsza jest ich wartość sentymentalna. 10% uznało, że wartość tego dziedzictwa ma przede wszystkim charakter społeczny. Nikt nie wskazał odpowiedzi, która przyznawałaby owemu dziedzictwu przede wszystkim wartość finansową.

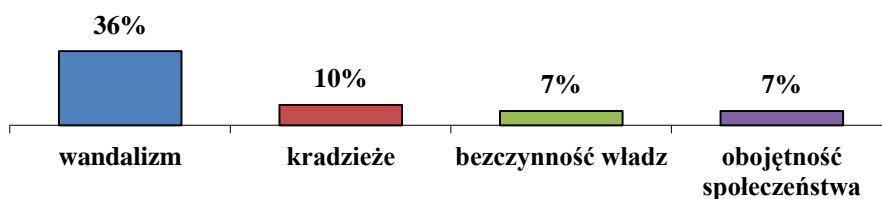
Wykres 12. Czy dostrzega Pani/Pan jakieś zagrożenia dla dziedzictwa kulturowego Mazowsza?

Źródło: Opracowanie własne

Spośród wszystkich ankietowanych 60% dostrzega zagrożenia dla dziedzictwa kulturowego Mazowsza. 10% nie miało zdania w tej sprawie, a pozostałe 30% takich zagrożeń nie widzi.

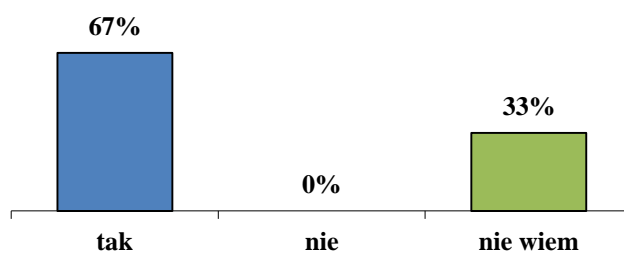
Wykres 13. Jakie przede wszystkim?

Źródło: Opracowanie własne

Spośród 60%, które twierdząco odpowiedziały na poprzednie pytanie, 36% uznało, że dziedzictwu kulturowemu Mazowsza najbardziej zagrażają akty wandalizmu. 10% uznało, że takim czynnikiem są kradzieże. 7% wskazało na bezczynność władz. 7% wskazało na obojętność społeczeństwa.

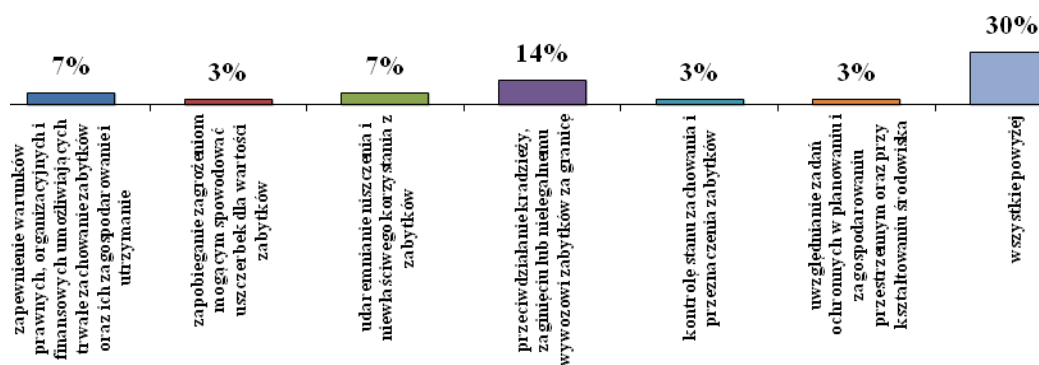
Wykres 14. Czy władze samorządu województwa mazowieckiego podejmują jakiegokolwiek działania na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego regionu?

Źródło: Opracowanie własne

Na pytanie o to, czy władze samorządu województwa mazowieckiego podejmują jakiegokolwiek działania na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego regionu aż 33% nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie. Wszyscy oni są pracownikami instytucji niezwiązanych z kulturą. Pozostałe 67% ankietowanych odpowiedziało twierdząco.

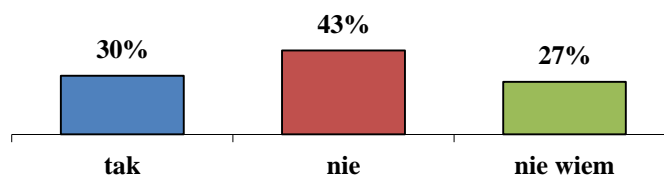
Wykres 15. Proszę wskazać przykłady takich działań?

Źródło: Opracowanie własne

Wśród osób, które udzieliły pozytywnej odpowiedzi na poprzednie pytanie (67% ankietowanych), większość wskazała, że władze województwa mazowieckiego realizują wszystkie wymienione działania (30%), 14% wskazało, że władze przede wszystkim przeciwdziałają kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę, udaremniają niszczenie i niewłaściwe korzystania z zabytków (7%), zapewniają warunki prawne, organizacyjne i finansowe umożliwiające trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie (7%), zapobiegają zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków (3%), kontrolują stan zachowania i przeznaczenia zabytków (3%) oraz uwzględniają zadania ochronne w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska (3%).

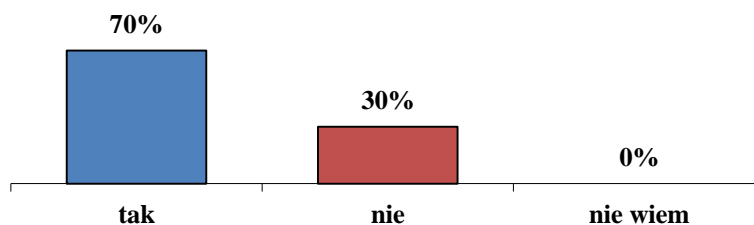
Wykres 16. Czy Pani/Pana zdaniem działania te są wystarczające

Źródło: Opracowanie własne

Na pytanie o to, czy działania podejmowane przez władze województwa mazowieckiego 30% ankietowanych uznało je za wystarczające, 27% nie miało w tej kwestii zdania, a 43% udzieliło odpowiedzi negatywnej.

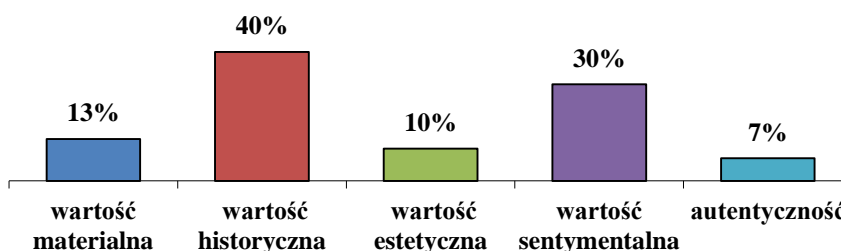
Wykres 17. Czy regularnie odwiedza Pani/Pan obiekty zabytkowe na Mazowszu?

Źródło: Opracowanie własne

Większość badanych (70%) regularnie odwiedza obiekty zabytkowe na Mazowszu.

Wykres 18. Co jest dla Pani/Pana najważniejsze w zabytku

Źródło: Opracowanie własne

Dla większości badanych najważniejsza w zabytku jest wartość historyczna (40%). 30% respondentów wskazało jednak, że priorytetowy charakter ma dla nich wartość sentymentalna. Wartość estetyczną wskazało 10%. 7% uznało za priorytetową autentyczność zabytku. 40 osób uznało, że najważniejsza jest wartość materialna zabytku.

POSUMOWANIE WYNIKÓW BADAŃ WŁASNYCH

Konieczność objęcia ochroną dziedzictwa kulturowego nie ulega wątpliwości w opinii wszystkich badanych. Bez wpływu na tego rodzaju opinię pozostają: płeć, wiek, wykształcenie czy rodzaj wykonywanej pracy. O ile w tym wypadku – na poziomie przekonań – występuje pewna jednolitość poglądów, o tyle różnicuje się ona na poziomie wiedzy. Badania wskazują bowiem, że nie wszyscy mają świadomość, że taką ochroną dziedzictwo kulturowe jest objęte w rzeczywistości. Poprawnej odpowiedzi zdecydowanie częściej udzielały kobiety. Lepsza wiedza w tym zakresie wiąże się ponadto z wykształceniem, wiekiem, zajmowanym stanowiskiem w społecznej hierarchii, pracą w placówce związanej z kulturą. Osoby o niskim statusie społecznym częściej prezentowały brak orientacji w tym obszarze. Nie ulega wątpliwości fakt, iż kultura i jej dziedzictwo odgrywają kluczowe znaczenie w życiu współczesnych społeczeństw. Z uwagi na to szereg działań podejmowanych przez władze rządowe i samorządowe są ukierunkowane na ochronę wartości kulturowych państwa oraz jego poszczególnych regionów. Bezpieczeństwo kulturowe jest nieodłącznym składnikiem bezpieczeństwa narodowego. Współcześnie dominuje świadomość, iż o sile państwa, jego społeczeństwa nie decydują wyłącznie: geopolityka, potencjał militarny czy siła dyplomatycznego oddziaływania. W dłuższej perspektywie, o czym przekonuje nas historia, o zdolności przetrwania państwa i jego narodu, decyduje bowiem przede wszystkim trwałość jego kultury. Z tego względu troska o jej dziedzictwo ma obecnie szczególne znaczenie i trudno dziś wyobrazić sobie aktywność państwa z wyłączeniem obszaru, jakim jest kultura. Wydaje się również, że największym zagrożeniem bezpieczeństwa kulturowego jest marginalizacja jego problematyki, brak społecznej świadomości na temat znaczenia dziedzictwa kulturowego i wreszcie – zły jakości edukacja. Warunkiem najważniejszym dla bezpieczeństwa kulturowego jest odpowiednio kształtowana polityka kulturalna, tj. "świadome, zgodne z założonymi celami i wartościami, wpływanie na procesy kulturowe w celu pobudzenia uczestnictwa w kulturze i jej demokratyzacji, tworzenia korzystnych warunków dla twórczości, zachowania duchowego i materialnego dorobku pokoleń, przygotowania – przez edukację – nowych pokoleń do dziedziczenia tego dorobku, czyli przekazu kanonu kultury danej społeczności oraz sprzyjania jej udziałowi w komunikacji między kulturami" (Czaja, J. 2004, s. 71-72).

WNIOSKI I PROGNOZY:

- Postawiona hipoteza w wyniku przeprowadzonych badań potwierdziła się. Bezpieczeństwo kulturowe zajmuje istotne miejsce w bezpieczeństwie narodowym przez co mamy do czynienia ze wzrostem ochrony wartości kulturowych.
- Bezpieczeństwu kulturowemu na Mazowszu najbardziej zagraża brak ochrony prawnej zabytków przez co szerzy się wandalizm i kradzieże.

- Jak wynika z badań, respondenci pozytywnie oceniają aktywność władz administracji rządowej i samorządowej w ochronie wartości kulturowych województwa.

3.9 BEZPIECZEŃSTWO EKOLOGICZNE WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO (Aneta Sieńska)

W Polsce zainteresowanie bezpieczeństwem, zwłaszcza w jego współczesnym, szerokim rozumieniu, jest zjawiskiem dość nowym. Wystarczy wspomnieć, że jeszcze nie tak dawno na bezpieczeństwo patrzono niemal wyłącznie przez działalność sił zbrojnych, policji lub służb specjalnych, a więc w sposób uproszczony i ograniczony, który obecnie jest zdecydowanie niewystarczający (Sulowski, S., Brzeziński, m. 2009, s. 7). Jedną z wielu kategorii bezpieczeństwa wewnętrznego jest bezpieczeństwo ekologiczne, zatem kształtowanie świadomości ekologicznej, będącej wyrazem rozumienia nie tylko znaczenia środowiska naturalnego jako miejsca życia i rozwoju współczesnego pokolenia, ale także jako największego dziedzictwa narodowego, które jesteśmy winni przekazać kolejnym pokoleniom w jak najlepszym stanie. Przejawem świadomości ekologicznej Polek i Polaków jest tworzenie właściwych aktów prawnych, stanowiących podstawę decyzji w obszarze ochrony środowiskowej. Zapisy o tzw. zrównoważonym rozwoju lub ekorozwoju znajdujemy w *Konstytucji RP* z 1997 r., stanowiącej (art. 5), że „Rzeczpospolita Polska (...) zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”. Kierując się zatem zasadą zrównoważonego rozwoju, państwo polskie dąży do: zachowania możliwości odtwarzania zasobów naturalnych, racjonalnego użytkowania zasobów nieodnawialnych i zastępowania ich substytutami, ograniczenia uciążliwości dla środowiska i nieprzekraczania granic wyznaczonych jego odpornością, zachowania różnorodności biologicznej, zapewnienia obywatelom bezpieczeństwa ekologicznego (Jakubczak, R., Marczak, J. 2011, s. 497 – 498)

Szybkie tempo rozwoju współczesnego świata, oprócz wielu osiągnięć głównie w obszarze ekonomiczno-gospodarczym, kulturowym i społecznym, niesie za sobą również zagrożenia, które dotyczą między innymi środowiska naturalnego.

Chęć życia w zdrowym środowisku naturalnym wymusiła podjęcie stosownych działań w celu zapobiegania tzw. kryzysom ekologicznym. Ochrona środowiska stała się istotnym składnikiem bezpieczeństwa narodowego. Obecnie działania w tym obszarze nazywane są działaniami na rzecz bezpieczeństwa ekologicznego, które stało się problemem rangi ogólnoswiatowej .

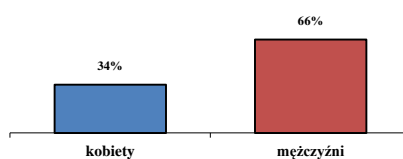
OPIS DOBORU PRÓBY

W badaniach uczestniczyło 109 respondentów na 350 rozesłanych ankiet, co potwierdza reprezentatywność próby. Do opracowania wyników badań przyjęto 98 ankiet gdyż 11 ankiet nie było kompletnych więc nie brano ich pod uwagę. Przeprowadzenie badań w oparciu o wybrane metodę napotkało na trudności wynikających z powodu i specyfiki badanego obszaru jakim jest bezpieczeństwo państwa. Podkreślenia wymaga fakt iż długo oczekiwała na odpowiedzi zwrotne do ankiety wysłanej drogą mailową, wynikię prawdopodobnie z braku czasu lub dobrej woli respondentów. W rezultacie otrzymano 98 wypełnionych ankiet co zaświadcza o poprawności postrzegania przez respondentów bezpieczeństwa ekologicznego. Co więcej napotkano na trudności w przypadku badania odstępstw do postawionych w kwestionariuszu pytań, ponieważ respondenci, do których się zwracano w większości nie odpowiadali na pytania wyjaśniające.

ANALIZA I OCENA WYNIKÓW BADAŃ WŁASNYCH

Celem ankiety było uzyskanie odpowiedzi na pytania dotyczące bezpieczeństwa ekologicznego na obszarze województwa mazowieckiego oraz ocena zagrożeń dla ekologii, które ma istotny wpływ na poziom bezpieczeństwa ludności województwa mazowieckiego. Uzyskane informacje z pytań ankietowych zostały przedstawione na wykresach. Sporządzone wykresy są wynikiem opracowań własnych na podstawie wyników badań.

Wykres 1. Płeć?

Źródło: Opracowanie własne

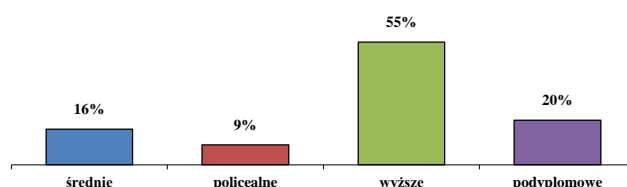
Należy zauważyć iż respondenci pytani o płeć to w znacznie większym stopniu udzielają odpowiedzi mężczyźni (66%) aniżeli kobiety (34%), co może się wiązać z tym iż kobiety mają inne spojrzenie na problemy bezpieczeństwa niż mężczyźni w szczególności jeżeli mamy do oszacowania w wielości kategorii bezpieczeństwa, bezpieczeństwo ekologiczne.

Wykres 2. Wiek?

Źródło: Opracowanie własne

Uzyskane wyniki pokazują podobny rozkład wiekowy obojga płci, gdyż najwięcej osób (respondentów) udzieliło odpowiedzi będący w wieku 30-39 lat (44%) ankietowanych. Jest to przedział wiekowy, w którym respondenci rozumieją i mają poczucie wartości jaką jest bezpieczeństwo w tym to, o które pytamy tj. bezpieczeństwo ekologiczne. Stąd odpowiedzi na taką ankietę są w miarę wiarygodne.

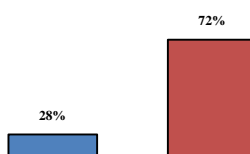
Wykres 3. Wykształcenie?

Źródło: Opracowanie własne

Respondenci legitymują się w większości wykształceniem wyższym (55%) w tym także studiami podyplomowymi (20%). Zaświadcza to o wadze przywiązywanej do problemów bezpieczeństwa wewnętrznego, ten wysoki poziom wykształcenia wśród ogółu respondentów jest rzadko spotykany co świadczy o ważności postrzegania badanego problemu.

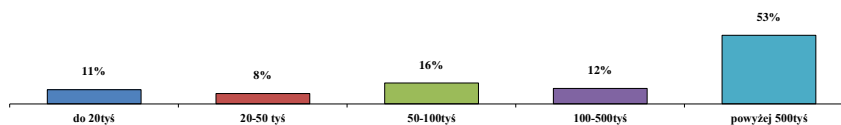
Wykres 4. Miejscowość, w której Państwo zamieszkujecie?

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z uzyskanych badań największa liczba respondentów jest pochodzenia miejskiego (72%). Po pierwsze dlatego że osoby zamieszkałe na wsi (28%) są z reguły bardziej obciążeni pracami związanymi z funkcjonowaniem gospodarstw i nie mają czasu na udział w ankietach przeprowadzanych przez ankieterów. Respondenci zamieszkujący w miastach legitymują się większym czasem wolnym, co pozwala uczestniczyć w badaniach ankietowych przez co poszerzają swoje horyzonty w ankietowanym obszarze.

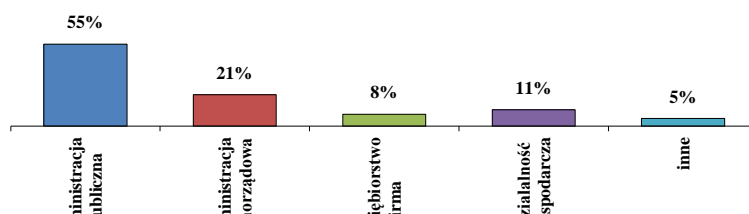
Wykres 5. Proszę zaznaczyć orientacyjną liczbę mieszkańców Twojego miejsca zamieszkania?

Źródło: Opracowanie własne

Najwięcej uczestniczyło respondentów z miast powyżej 500 tys. mieszkańców co stanowi (53%) badanych. W następnej kolejności to respondenci z aglomeracji miejskich 50 – 100 tys. mieszkańców (16%), Obie te wielkości nasuwają ważne spostrzeżenie iż w dużych aglomeracjach ze względu na wysoki poziom rozwoju edukacji w obszarze bezpieczeństwa problem ten jest postrzegany jako ważny nie tylko dla danej zbiorowości ale i w szerszym kontekście jakim jest bezpieczeństwo państwa. Pozostałe wyniki zawierają podobne uwagi problemu.

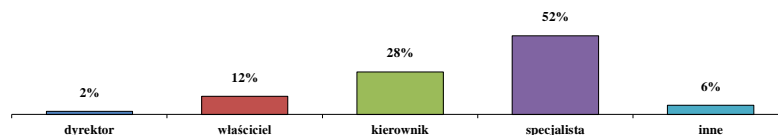
Wykres 6. Proszę wpisać swoje miejsce zatrudnienia?

Źródło: Opracowanie własne

Analizując odpowiedzi ankietowanych można z powodzeniem wygenerować następujący wniosek. Osobom które zatrudnionym w administracji publicznej i samorządowej (76%) ankietowanych bliskie są problemy bezpieczeństwa chociażby dlatego iż w urzędach tych funkcjonują Zespoły Zarządzania Kryzysowego a także to że pracownicy tych urzędów są ich uczestnikami. Pozostali ankietowani wykazują słabą znajomość problemu co daje się zauważyć w podejściu prywatnych przedsiębiorców do badanego problemu.

Wykres 7. Proszę zaznaczyć zajmowane stanowisko w pracy?

Źródło: Opracowanie własne

Ciekawym spostrzeżeniem jest to iż najwięcej wiedzy o bezpieczeństwie wewnętrznym i jego ekologicznej kategorii mają specjaliści (52%), powodem tego jest iż na tym poziomie organizacyjnym jest rozpracowywane najwięcej dokumentów organizacyjno – planistycznych. W następnej kolejności to kierownicy (28%) gdyż na nich w głównej mierze spoczywają obowiązki realizacji zadań obronnych w instytucji. Podkreślenia wymaga fakt iż według respondentów dyrektorzy podchodzą do tego problemu w wymiarze strategicznym. Trochę lepiej wygląda problem wśród właścicieli, a to wynika z tego iż świadczenia na rzecz bezpieczeństwa państwa zaczynają przybierać charakter wyróżnienia.

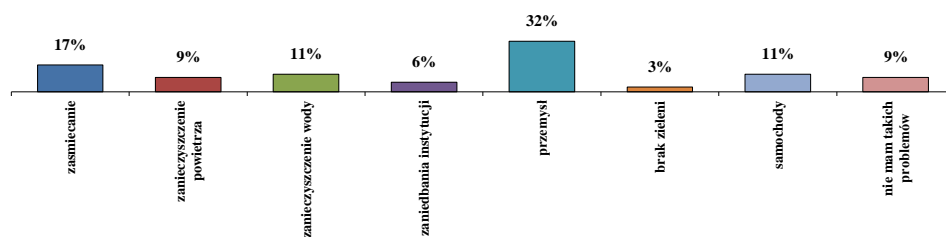
Wykres 8. Czy edukacja w kraju w obszarze ochrony środowiska jest na odpowiednim poziomie?

Źródło: Opracowanie własne

Na podstawie tych wyników można jednoznacznie stwierdzić iż poziom edukacji w obszarze ochrony środowiska budzi wiele zastrzeżeń. Państwo winno rozpoczynać edukację związaną z ochroną środowiska od przedszkola, takie podejście do tej dziedziny edukacji w znaczącym stopniu w przyszłości przyczynić się będzie do wzrostu poziomu bezpieczeństwa ekologicznego.

Wykres 9. Jakie problemy związane ze stanem środowiska występują w okolicy Państwa zamieszkania?

Źródło: Opracowanie własne

Oceniając wyniki badań dotyczących problemów środowiska należy stwierdzić iż problem ten jest postregany przez respondentów wspomnienie do badanego problemu jedynie odmiennie to najwięcej problemów stwarza przemysł (32%) oraz zaśmiecanie przez społeczeństwo co nie najlepiej o nas świadczy w porównaniu z innymi państwami Unii Europejskiej w szczególności starej piętnastki.

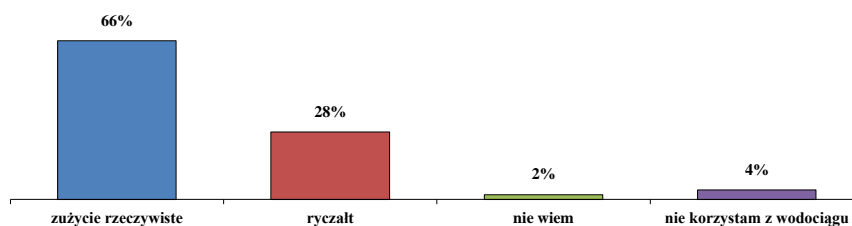
Wykres 10. Jakie ograniczenia zużycia starali się Państwo wprowadzić w swoim gospodarstwie w ostatnim roku?

56%

Źródło: Opracowanie własne

Respondenci ograniczenia stosują według kryterium ceny gdyż ona jest wyróżnikiem oszczędnego gospodarowania. Niepokój budzi fakt braku troski o ograniczenie zużycia wody a jest to problem światowy teraz i w przyszłości.

Wykres 11. W jaki sposób rozliczają Państwo zużycie wody we własnym gospodarstwie?

Źródło: Opracowanie własne

Podstawowym sposobem rozliczenia wody jest zużycie rzeczywiste (66%) ze względu na zainstalowane liczniki zużycia wody. Zryczałtowany sposób rozliczania (28%) zużycia wody jest wykorzystywany głównie przez przedsiębiorców. Pozostałe wyniki nie wymagają komentarza.

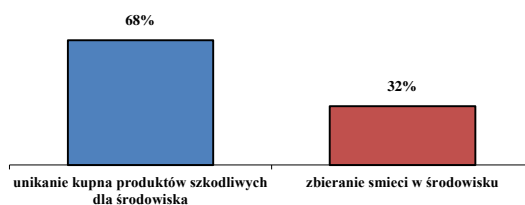
Wykres 12. Jaki rodzaj paliwa stosujecie Państwo do ogrzewania swoich gospodarstw domowych?

Źródło: Opracowanie własne

Należy stwierdzić iż w dalszym ciągu do ogrzewania gospodarstw najczęściej wykorzystuje się drewno i jego odpady poprodukcyjne (36%) oraz węgiel i jego pochodne (26%), koks, brykiety. Nie można było zidentyfikować innych rodzajów paliwa a to przecież (22%) ankietowanych zaznaczyło ten rodzaj paliwa.

Wykres 13. Czy w w ostatnim roku podejmowaliście działania w ograniczeniu zanieczyszczenia środowiska?

Źródło: Opracowanie własne

Wynik ten zaświadcza o poprawności postrzegania tego problemu przez respondentów.

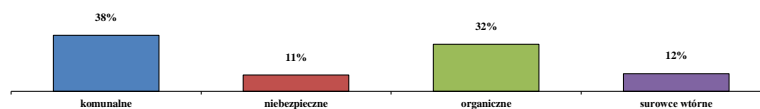
Wykres 14. Jakie działania podejmowaliście Państwo dla zwiększenia ochrony przed zanieczyszczeniami środowiska?

Źródło: Opracowanie własne

Jak obrazują wyniki badań to respondenci najczęściej podejmowali działań dla ochrony środowiska poprzez osobisty kontakt z urzędami i instytucjami (42%), niewiele mniej ankietowani korzystali z formy jaką jest petycja (38%). Niepokojącym jest fakt małego uczestnictwa w działalności organizacji ekologicznych a to teraz i w przyszłości winno być ważnym.

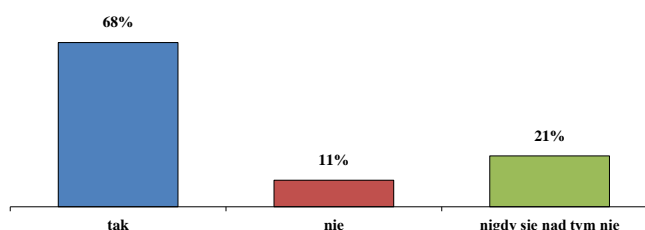
Wykres 15. Jakie odpady powstają w Państwa gospodarstwie domowym?

Źródło: Opracowanie własne

Proces powstawania odpadów według respondentów zależy od miejsca jego życia, czy też działalności jaką prowadzi. Ciekawym spostrzeżeniem ankietowanych są odpady niebezpieczne (11%) a to świadczy o nowym podejściu do tego problemu.

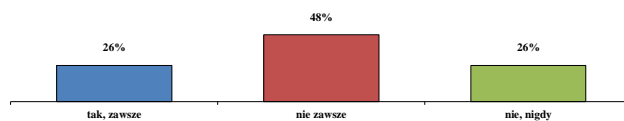
Wykres 16. Czy staracie się Państwo ograniczać powstawanie odpadów w Waszym gospodarstwie?

Źródło: Opracowanie własne

Wynik (68%) ankietowanych to wielka sprawa dla ochrony środowiska, natomiast (21%) ankietowanych że nigdy się nad tym nie zastanawiano musi budzić społeczny niepokój.

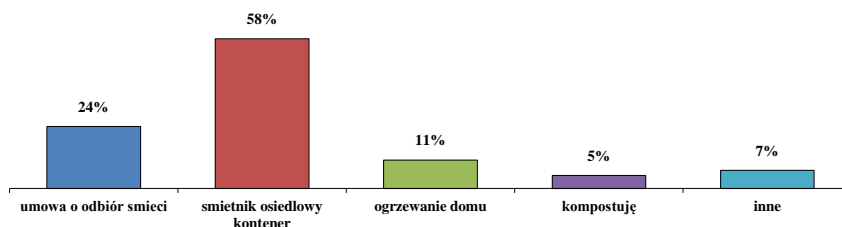
Wykres 17. Czy dokonujecie Państwo segregacji odpadów?

Źródło: Opracowanie własne

Wyniki pokazują iż społeczeństwo w równym stopniu segreguje odpady (26%), jak i ich brak segregacji (26%). Natomiast przypadkowość (48%) świadczy iż problem ten wymaga ciągłej edukacji.

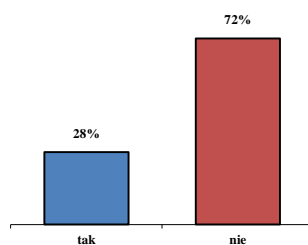
Wykres 18. W jaki sposób pozbywają się Państwo odpadów?

Źródło: Opracowanie własne

Przedstawione wyniki na wykresie pokazują iż sposób pozbywania się odpadów jest zróżnicowany, smietnik osiedlowy (58%) to podstawa, nowe to umowy śmieciowe (24%), niepokojące to zużywanie do ogrzewania domu (11%), a to pogarsza środowisko atmosfery z pozostałymi będzie długa droga do ich eliminacji.

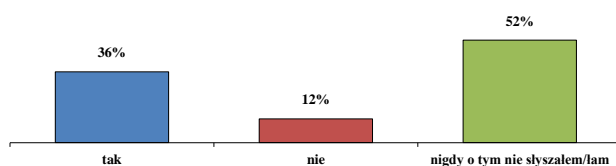
Wykres 19. Czy wiadomo Państwu o składowisku odpadów niebezpiecznych?

Źródło: Opracowanie własne

Niepokojącym jest fak brak znajomości składowiska odpadów niebezpiecznych (72%), może to wynikać z poprzedniego systemu gdyż były one objęte tajemnicą państwową.

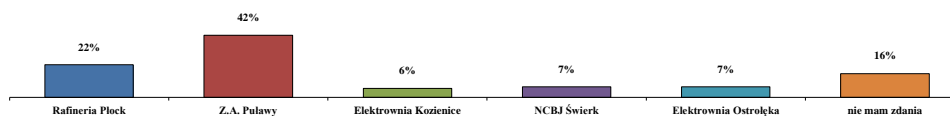
Wykres 20. Czy według Państwa wiedzy władze samorządowe posiadają długofalowy program ochrony środowiska?

Źródło: Opracowanie własne

Wynik badań potwierdza to iż władze samorządowe nie publikują w prasie codziennej, miejscowych biuletynach swoich zamirzeniach bliskich i długofalowych dotyczących programów ochrony środowiska, Przez co aż (52%) badanych nigdy o takim planie nie słyszało. Natomiast Biuletyny Informacji publicznej nie dla wszystkich są dostępne.

Wykres 21. Jakie tereny według Pani/Pana są najbardziej zagrożone dla środowiska na obszarze województwa mazowieckiego?

Źródło: Opracowanie własne

Wyniki pokazują jednoznacznie że wszelkie zakłady chemiczne najwięcej przynoszą szkody środowisku pomimo wielkich nakładów na poprawę i unowocześnianie swoich urządzeń, które mają chronić nasze środowisko naturalne.

PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADAŃ WŁASNYCH

Jeśli bezpieczeństwo ekologiczne jest pojmowane jako wyobrażenie działalności praktycznej człowieka, to musi być kategorią układów, stosunków międzynarodowych i negocjacji. Nie musi być czymś idealnym, stanem trudnym lub wręcz niemożliwym do

osiągnięcia. Należy raczej dążyć do normalności i zapewnienia możliwości istnienia w danym, sprzyjającym środowisku. Przewidywanie, prognozowanie i minimalizowanie skutków zagrożeń środowiska staje się prawdziwym wyzwaniem dla współczesnych pokoleń. W tej działalności należy zwracać szczególną uwagę na: obszary środowiskowe, czynniki zagrożeń środowiska, tendencje do rozwoju wypadków i katastrof, przewidywanie i ocenę możliwych zagrożeń, ocenę wyników prognostycznych (Pokruszyński 2012, s.201).

Należy przyjąć jako zasadę, że bezpieczeństwo ekologiczne może być utrzymane pod warunkiem przestrzegania ustalonych norm i zasad przez wszystkich bez wyjątku. Dlatego dobrze funkcjonujące państwo, do którego zalicza się Polska ma konstytucyjny obowiązek zapewnić bezpieczeństwo swoim obywatelom.

WNIOSKI I PROGNOZY:

- Założona hipoteza w badaniach potwierdziła się. Bezpieczeństwo ekologiczne znajduje uznanie nie tylko u pracowników administracji publicznej i samorządowej, ale także w oczach społeczeństwa jako problem wielkiej wagi.
- Ankietowani wykazali dużą wiedzę nt. bezpieczeństwa ekologicznego, oraz zadań jakie spoczywają na administracji publicznej i samorządowej w kształtowaniu bezpieczeństwa ekologicznego.
- Respondenci odpowiedzieli na pytania dotyczące ochrony środowiska i jej przełożenia na bezpieczeństwo ekologiczne.
- Badani popierali zasadność poprawy edukacji w badanym obszarze.
- Z analizy i oceny wyników badań wynika iż Polska jest krajem tolerancyjnym w kształtowaniu bezpieczeństwa ekologicznego, co nie oznacza że nie należy go doskonalić dla dobra nie tylko województwa mazowieckiego, ale i całego kraju.

3.10 ROLA MEDIÓW W KSZTAŁTOWANIU BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO NA OBSZARZE WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO W WYBRANEJ KATEGORII

(Grzegorz Skwierczyński)

Organizacja Mistrzostw Europy EURO 2012, zarówno pod kątem infrastrukturalnym, organizacyjnym, jak i w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa przybywających z całej Europy gości oraz samych obywateli polskich stanowiło duże wyzwanie dla Polski. Działania podejmowane na niespotykaną dotąd skalę przekładać się miały na wizerunek Polski, jako kraju bezpiecznego i otwartego na inwestorów i turystów. Oczy całej Europy zwrócone zostały na Polskę.

Meczu Otwarcia na Stadionie Narodowym w Warszawie stanowił weryfikację czy w sposób należyty zapewniono bezpieczeństwo przybyłym zawodnikom, gościom i uczestnikom.

Choć faza Grupowa Mistrzostw w Polsce, z punktu widzenia wylosowanych drużyn oraz aktywności grup kibiców w zakresie bezpieczeństwa była obarczona niskim poziomem ryzyka, to jednak przygotowania wymagały ogromnego nakładu sił i zaangażowania. Organizacja Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej była dla Polski ogromnym wyzwaniem. Wiele kontrowersji budziła kwestia bezpieczeństwa tej imprezy masowej. Dziesiątki tysięcy kibiców, setki autokarów i pojazdów, obiekty sportowe czy miejsca noclegowe to wszystko musiało być zabezpieczone, by nie doszło do jakiegokolwiek wypadku podczas turnieju EURO. Aby to osiągnąć konieczna była współpraca wielu jednostek, podmiotów, samorządów oraz mediów. Szczególnie znaczenie miało ulokowanie centrów dowodzenia w Warszawie, dlatego też największy obowiązek organizacyjny i związany z zapewnieniem bezpieczeństwa spoczywał na władzach województwa mazowieckiego.

Sukces EURO 2012 nie był by możliwy bez zaangażowania społeczeństwa. Dzięki niespotykanej atmosferze życzliwości, dzięki odpowiedniemu przygotowaniu infrastruktury Polska nie zdobyła by tak wielu przychylnych opinii szczególnie od obcokrajowców z niepokojem przybywających do naszego kraju. Zagraniczne media niejednokrotnie przytaczały niechlubne relacje z meczów, na których odbywały się walki „kiboli”, z powątpiewaniem wyrażano się na temat zdolności zapewnienia bezpieczeństwa tak dużej imprezy sportowej jakim był finał mistrzostw Europy. Polskie władze i organy administracji samorządowej oraz wszystkie zaangażowane jednostki udowodniły, że bezpieczeństwo sportowych imprez masowych jest możliwe m.in. dzięki współpracy z jednej strony sztabami organizacyjnymi a z drugiej ludnością, kibicami, mieszkańcami miast, możliwe było opracowanie skutecznej strategii, wypracowanie planów i przewidywanie wszelkich możliwych sytuacji kryzysowych. Taka współpraca nie byłaby możliwa bez wsparcia środków masowego przekazu, które to w sposób aktywny włączyły się w proces organizacyjny i szeroko informowały o poczynaniach władz i organizatorów.

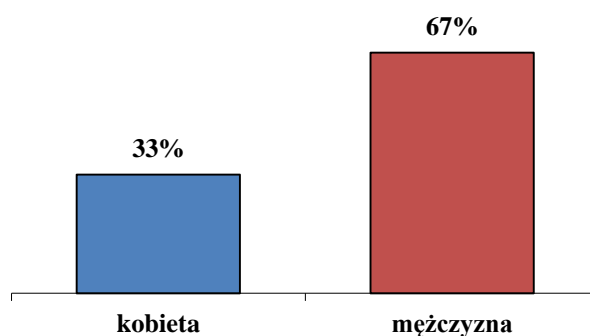
OPIS DOBORU PRÓBY

Badaniem zostało objętych 100 mieszkańców województwa mazowieckiego, pracowników administracji państwowej i samorządowej stanowiących próbę adekwatną do badanego obszaru tematycznego. W badaniu wykorzystano metodę sondażu diagnostycznego. Narzędziem badawczym był kwestionariusz ankiety. Dużą zaletą tej metody jest łatwiejsze wyciągnięcie wniosków z przeprowadzonych badań wśród respondentów, dzięki wykorzystaniu zestawień statystycznych. Dla potrzeb badań określono płeć, wiek, wykształcenie, miejsce zamieszkania respondentów. Do badania wybrano grupę osób z doświadczeniem w danej dziedzinie, posiadającą umiejętność gromadzenia oraz praktycznej interpretacji i wykorzystania wiedzy zgromadzonej dla tego obszaru.

ANALIZA I OCENA WYNIKÓW BADAŃ WŁASNYCH

Celem ankiety było uzyskanie odpowiedzi na pytania dotyczące bezpieczeństwa publicznego na obszarze województwa mazowieckiego oraz ocena zagrożeń bezpieczeństwa imprezy masowej jaką była organizacja europejskich mistrzostw w piłce nożnej EURO 2012.

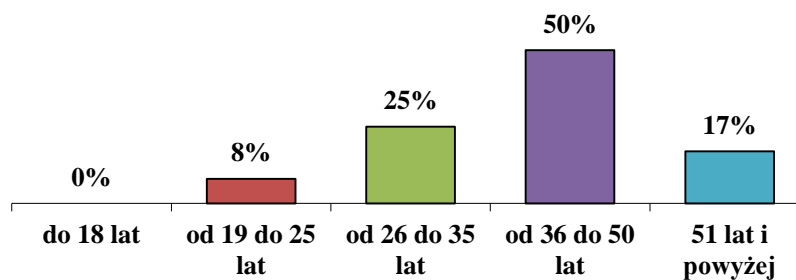
Wykres 1. Płeć?

Źródło: Opracowanie własne

W badaniu wzięła udział zdecydowana większość mężczyzn 67%, prawdopodobnie z uwagi na tematykę badania, która ma związek z bezpieczeństwem narodowym publicznym kojarzonym z militariami i wojskowością, czyli dziedziną typowo męską. Zaledwie 33% kobiet zdecydowała się na udział w badaniu zachęcona tematyką EURO 2012.

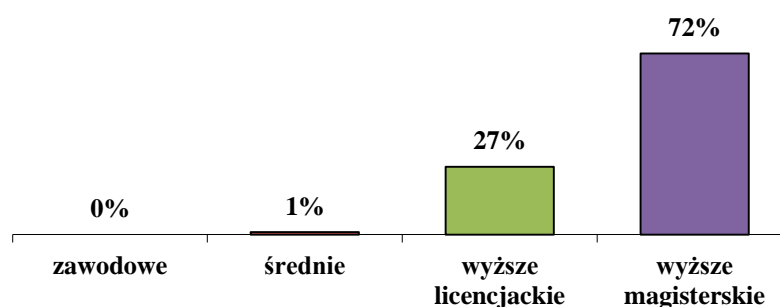
Wykres 2. Wiek?

Źródło: Opracowanie własne

Najmniejsze zainteresowanie bezpieczeństwem publicznym podczas Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej odnotowano w najmłodszych grupach wiekowych tj. do 18 lat, i 19-25 lat, co może wynikać z niskiej świadomości zagrożeń. Z kolei grupą o najwyższej świadomości bezpieczeństwa publicznego podczas organizacji tego typu imprezy masowej okazały się osoby pomiędzy 36-50 rokiem życia, które prawdopodobnie były zaangażowane emocjonalnie w organizację turnieju i czynnie, bądź też za pomocą mediów brały udział w rozgrywkach sportowych w roli kibiców.

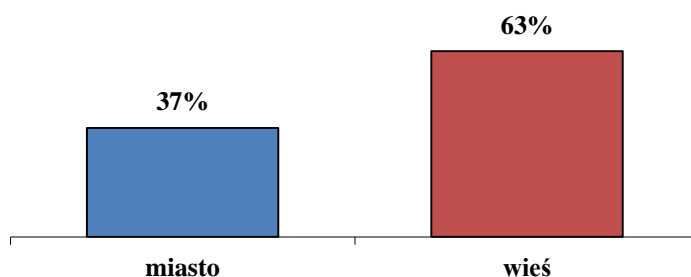
Wykres 3. Proszę wskazać swoje wykształcenie?

Źródło: Opracowanie własne

Najliczniejszą grupą badanych była grupa osób z wykształceniem wyższym 72%, zaś najmniej liczną osoby z wykształceniem zawodowym i średnim, co ma związek zarówno z miejscem zamieszkania respondentów, jak również z terenem badań administracja państwowa i samorządowa.

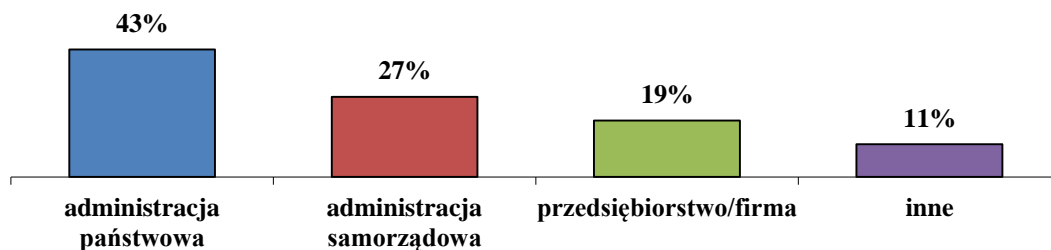
Wykres 4. Zaznacz swoje miejsce zamieszkania?

Źródło: Opracowanie własne

.Zdecydowana większość 63 % ankietowanych zadeklarowała, że mieszka w dużych miastach, zaledwie jedna trzecia to mieszkańcy wsi.

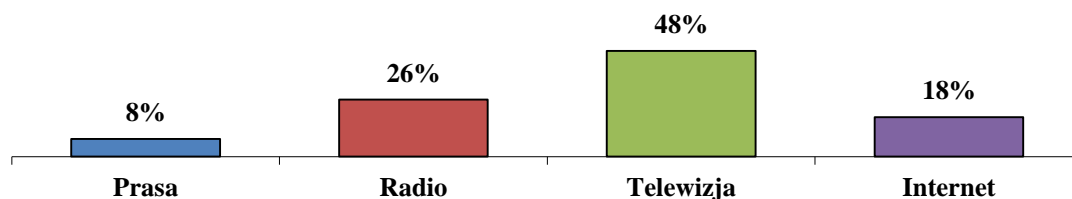
Wykres 5. Jakie jest Pani/Pana miejsce zatrudnienia?

Źródło: Opracowanie własne

Najliczniejszą grupą ankietowanych były osoby deklarujące miejsce zatrudnienia w jednostkach administracji państwowej i samorządowej 70% respondentów. Z uwagi na fakt, że Mistrzostwa Euro 2012 odbywały się również w Polsce, w szerokie przedsięwzięcia organizacyjne zgodnie z planami rządowymi, zostały zaangażowane wszystkie jednostki administracji rządowej i samorządowej. Grupa ta więc należy do najbardziej cennych opinotwórczo pod względem oceny współpracy z mediami na rzecz zarządzania kryzysowego i zapewnienia bezpieczeństwa publicznego.

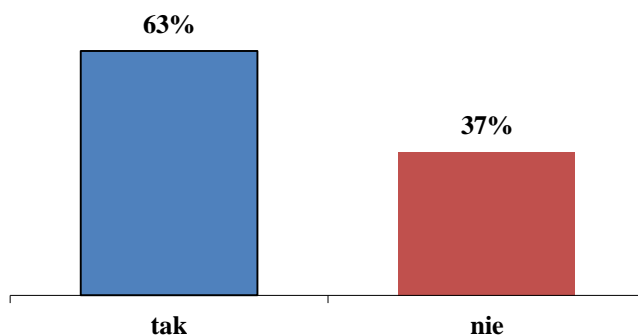
Wykres 6. Z jakich mediów korzysta Pani/Pan najczęściej?

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z powyższego wykresu 48% respondentów wybrało telewizję, 26% radio, 18% Internet, 8% prasę.

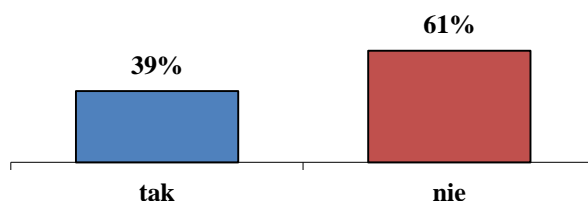
Wykres 7. Czy spotkała się Pani/Pan z określeniem zarządzanie kryzysowe?

Źródło: Opracowanie własne

Zdecydowana większość respondentów 63% spotkała się z określeniem „zarządzanie kryzysowe”, co wynika z przedstawionej powyżej struktury zatrudnienia, ponieważ w jednostkach państwowych i samorządowych tworzone są zespoły reagowania kryzysowego.

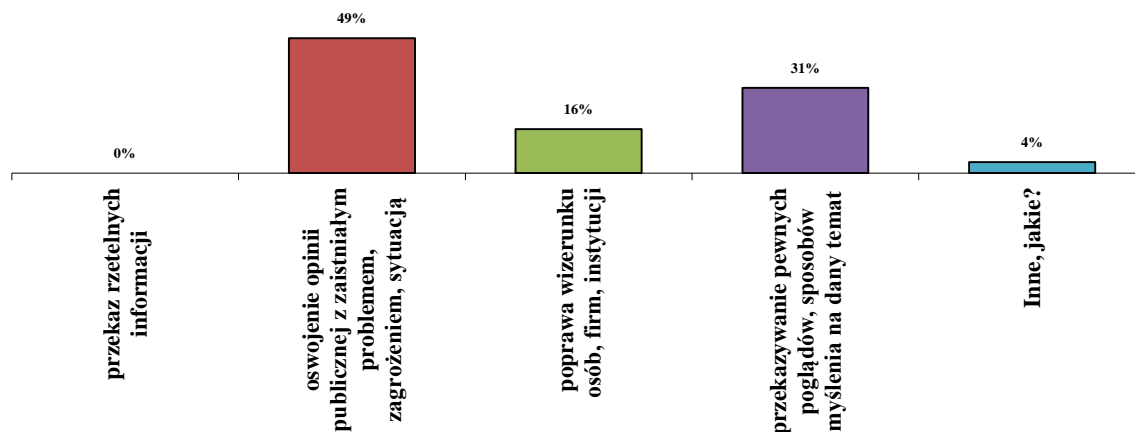
Wykres 8. Czy media w Polsce są wykorzystywane do opanowywania sytuacji kryzysowych?

Źródło: Opracowanie własne

Ciekawym wynikiem badania jest uzyskana odpowiedź na pytanie: Czy media w Polsce są wykorzystywane do opanowywania sytuacji kryzysowych? Zdecydowana większość respondentów 61% uznała, że środki masowego przekazu nie są wykorzystywane do opanowania sytuacji kryzysowych, co może wiązać się z informacyjną rolą mediów. Ankietowani najprawdopodobniej uznali, że media są wykorzystywane jako jedno z narzędzi w zarządzaniu kryzysowym – przekaznik informacji pomiędzy sztabem kryzysowym a opinią publiczną.

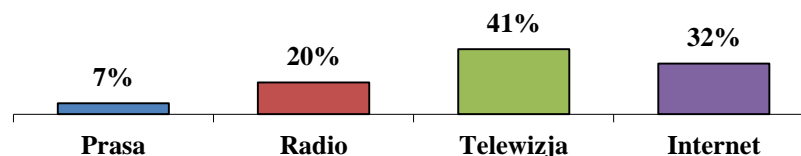
Wykres 9. Jeśli tak, to jaką rolę wykonują media podczas zarządzania kryzysowego?

Źródło: Opracowanie własne

Ankietowani wysoko ocenili rolę mediów w zarządzaniu kryzysowym. Niemal pięćdziesiąt procent respondentów zauważyło istotną rolę mediów w „oswajaniu opinii publicznej z problemem”, dzięki możliwościom technicznym, a także z uwagi na publiczny charakter mediów, ich szeroki zasięg i szybkość reagowania, możliwe były skuteczne działania zmierzające do szybkiego reagowania na wypadek sytuacji kryzysowych.

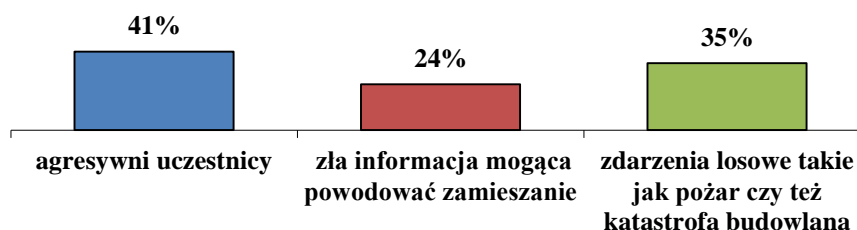
Wykres 10. Które media Pani/Pana zdaniem są najbardziej rzetelne?

Źródło: Opracowanie własne

Najbardziej rzetelne według respondentów są telewizja 41% i Internet 32% Internet, 20% wybrało radio, a 7% prasę.

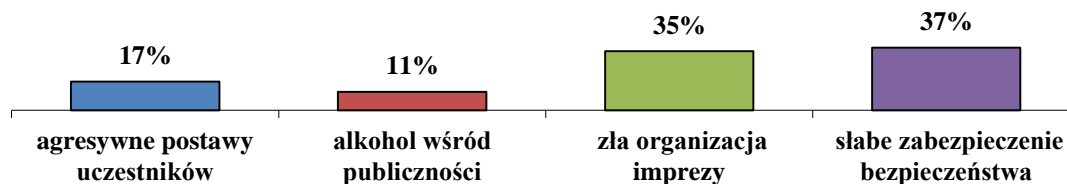
Wykres 11. Co według Pani / Pana jest największym zagrożeniem bezpieczeństwa imprezy masowej?

Źródło: Opracowanie własne

Wśród najczęściej wskazywanych zagrożeń bezpieczeństwa publicznego 41% respondentów wskazało agresywne zachowania uczestników imprez, co w przypadku piłki nożnej znajduje uzasadnienie w walkach pseudokibiców. W przypadku europejskiego turnieju należało brać pod uwagę nie tylko wzajemne antypatie przeciwnych klubów, ale również zagrożenia na tle rasowym, religijnym (terroryzm). Istotnym elementem wskazanym przez respondentów były również zagrożenia wynikające ze zdarzeń losowych np. wszelkiego rodzaju katastrofy budowlane, których wystąpienie również należało brać pod uwagę, choćby ze względu na pośpiech towarzyszący przygotowaniom mistrzostw zarówno pod kątem budowy obiektów sportowych jak i np. infrastruktury drogowej (mosty). 24% respondentów dostrzega wagę złych informacji przekazywanych do otoczenia mogących wywołać chos i panikę, jako potencjalne zagrożenie bezpieczeństwa publicznego.

Wykres 12. Co wg. Państwa powoduje pojawienie się zagrożeń w imprezie masowej, które powodują następstwa szeregu zagrożeń?

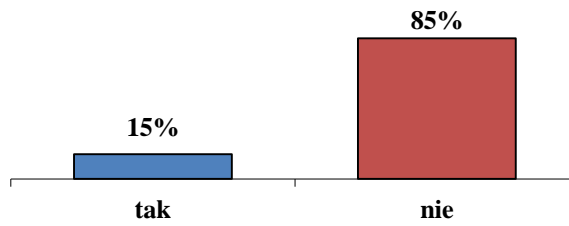
Źródło: Opracowanie własne

Najczęstszym powodem powstawania zagrożeń imprez masowych według respondentów jest ich słabe zabezpieczenie, zbyt mała lub nieodpowiednia ilość i rodzaj służb porządkowych stwarzać może sytuacje, nad którymi trudno zapanować i które mogą doprowadzić do powstawania sytuacji kryzysowych, co za tym idzie jednym z ważniejszych powodów powstawania zagrożeń jest zła organizacja imprez masowych.

Zgodnie z teorią należy przewidywać różne sytuacje i okoliczności związane z organizacją imprezy masowej jeszcze przed jej rozpoczęciem, tak by być przygotowanym na wszelkie ewentualne wydarzenia i móc im zapobiegać.

Organizacja Mistrzostw Europy w piłce nożnej to wielki zaszczyt i wielkie wyzwanie dla państwa i każdego miasta. Największe wyzwanie stało jednak przed Warszawą, gdzie odbyła się jedna z najważniejszych imprez – otwarcie mistrzostw. Stolica była również najbardziej obciążona i najlepiej przygotowana z punktu widzenia bezpieczeństwa – to tutaj mieściły się najważniejsze centra dowodzenia. Miasto odwiedziła bodajże największa liczba kibiców, z uwagi na centralne położenie i dostępność najważniejszych środków transportu.

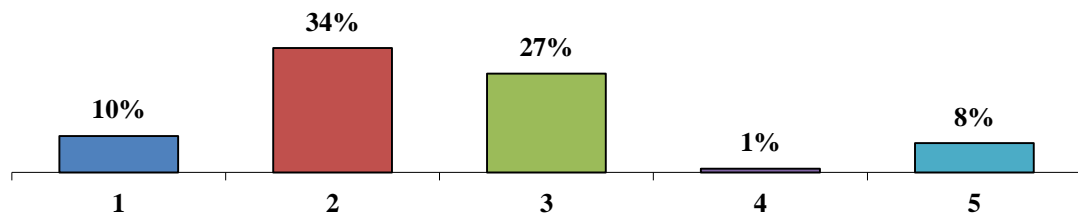
Wykres 13. Czy Pani/Pan uczestniczyła w EURO 2012?

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z powyższego wykresu 85% respondentów uczestniczyło w EURO 2012.

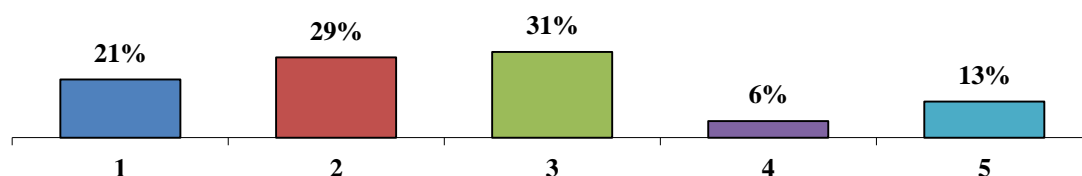
Wykres 14. Jeśli tak to czy Pani/ Pan czuła się bezpiecznie w skali od 1 do 5 poziom porządku publicznego wiedząc że 1 to poziom najwyższy a 5 to poziom najniższy bezpieczeństwa?

Źródło: Opracowanie własne

Ankietowani ocenili wysoko własne poczucie bezpieczeństwa podczas organizacji EURO 2012, pomimo wcześniejszych obaw związanych z przewidywanymi zagrożeniami.

Wykres 15. Czy Pani/Pana zdaniem służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo były odpowiednio przygotowane do zabezpieczenia EURO 2012 w skali od 1 do 5 poziom porządku publicznego wiedząc że 1 to poziom najwyższy a 5 to poziom najniższy bezpieczeństwa?

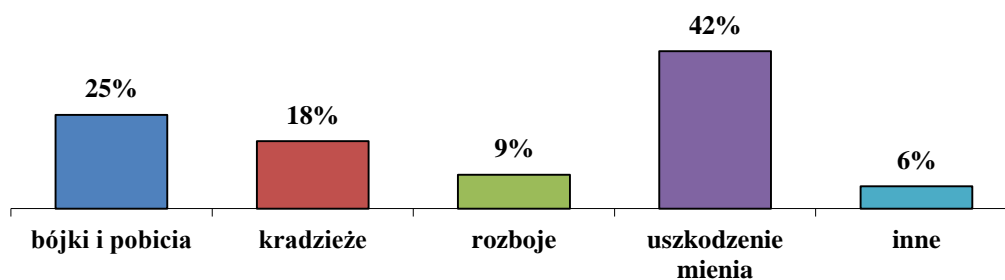
Źródło: Opracowanie własne

Analogicznie oceniono przygotowanie służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo imprezy masowej. Ponad 80 % wskazań to najwyższe noty. Bardzo pozytywne oceny otrzymali organizatorzy mistrzostw. Mieszkańcy i kibice docenili zaangażowanie wszystkich służ porządkowych, co również znalazło odzwierciedlenie w mediach zagranicznych.

Dużą rolę w przygotowaniach i organizacji najpoważniejszego turnieju w Polsce odegrały media. To już od momentu ogłoszenia liderów rozpoczęły się medialne spekulacje, czy Polska będzie odpowiednio przygotowana na przyjęcie zagranicznych gości, drużyn i obsługę kibiców. Zagraniczne media nie szczędziły ostrych słów pod kątem infrastruktury, ale również chętnie przypominały o niechlubnych zachowaniach pseudokibiców i bójkach podczas imprez sportowych. W skrajnych przypadkach ostrzegano kibiców przed przyjazdem do Polski z uwagi na czyhające niebezpieczeństwa.

Rola mediów w informowaniu opinii publicznej jest bardzo szeroka od rzecznika interesów publicznych po rozrywkę i kreowanie wizerunku osób, firm i instytucji. Nie do przecenienia była praca mediów związana z kreowaniem różnych kampanii społecznych zachęcających rodaków do włączenia się w organizację mistrzostw, wspólnej odpowiedzialności za bezpieczeństwo, ale również praca związana z informowaniem opinii publicznej o działalności służb, których celem było zapewnienie jak najlepszej organizacji i bezpieczeństwa imprezy masowej.

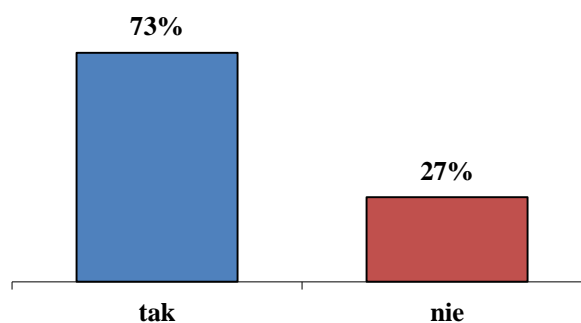
Wykres 16. Czego Pani/Pana zdaniem mieszkańcy Warszawy i Mazowsza bali się najbardziej w trakcie trwania EURO 2012 od 1 do 5 z tym, że liczba 5 jest określona jako największe zagrożenie?

Źródło: Opracowanie własne

42% mieszkańców województwa mazowieckiego, z perspektywy czasu oceniło, że największe obawy budziły zagrożenia związane z uszkodzeniem mienia, 25% spodziewało się wielu bójek i pobić, z uwagi na przejścia kibiców przed i po meczach, a także w strefach kibica.

Wykres 17. Czy Pani/Pana zdaniem media odpowiednio informują o sytuacjach kryzysowych?

Źródło: Opracowanie własne

Zdecydowana większość badanych 73%, wbrew wcześniejszym opiniom przyznała jednak, że media właściwie informują opinię publiczną o sytuacjach kryzysowych, co oznaczać może, że doceniana jest rola informacyjna mediów. Właściwie informowane społeczeństwo czuje się bezpieczne, może liczyć na zaspokojenie swoich potrzeb w zakresie wiedzy o niebezpieczeństwach. Jest to istotna informacja dla sztabów kryzysowych administracji publicznej, które w razie konieczności z pomocą dziennikarzy mogą liczyć na olbrzymie

wsparcie w generowaniu odpowiednich zachowań społecznych, unikaniu chaosu organizacyjnego i paniki.

PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADAŃ WŁASNYCH

Badania prowadzono na przełomie lipca sierpnia 2013 roku. W badaniach uczestniczyło 127 respondentów na 150 rozesłanych ankiet, co potwierdza reprezentatywność próby. Do opracowania wyników badań przyjęto 100 ankiet. 27 ankiet odrzucono z uwagi na niekompletność odpowiedzi. Podkreślenia wymaga fakt, iż uzyskane wyniki badań trafiły na podatny grunt tj. osoby zainteresowane tematyką badania, co znalazło odzwierciedlenie w udzielanych odpowiedziach, poprawności postrzegania przez bezpieczeństwa publicznego.

Rola mediów w zarządzaniu kryzysowym jest bardzo istotna. Dla organizacji decydujące są zazwyczaj pierwsze godziny kryzysu, to wtedy jest czas na odpowiednio zaplanowaną komunikację kryzysową. Szybkość przekazu i dotarcie z informacjami do opinii publicznej ma ogromne znaczenie. Najszybszym, najskuteczniejszym narzędziem komunikacji są media. Dlatego organizacja, która podejmie umiejętnie kroki, szczególnie w kontaktach z grupami bezpośredniego zagrożenia (np. kibice), oprócz zażegnania konfliktu, przejęcia nad nim kontroli ma szansę na wykreowanie własnego wizerunku jako podmiotu odpowiedzialnego i profesjonalnego.

Media mogą być pomocne również w kwestiach związanych z prewencją bezpieczeństwa publicznego, mogą prowadzić lub być przekąźnikami kampanii społecznych organizowanych przez jednostki porządku publicznego (np. policja na rzecz bezpieczeństwa na drogach). Istotne zatem jest doskonalenie działalności mediów, wykorzystywanie nowoczesnych technologii dla celów publicznych, tj. edukacji społecznej na rzecz skutecznego współdziałania z wyznaczonymi organami zarządzania kryzysowego dla celów bezpieczeństwa.

WNIOSKI I PROGNOZY:

- Przeprowadzone badania potwierdziły hipotezę, wyrażoną w postaci przypuszczenia, że media odgrywają istotną rolę w informowaniu społeczeństwa o sytuacjach kryzysowych oraz, że doskonalenie współpracy mediów i administracji państwowej przyczynia się do sprawnego opanowania sytuacji.
- Organizacja imprezy masowej EURO2012 w województwie mazowieckim okazała się sukcesem, dzięki szczegółowo zaplanowanym działaniom, zaangażowaniu wielu służb od szczebli centralnych po szczeble gminne. Polacy, ale również i zagraniczni goście mogli czuć się bezpiecznie.

- EURO 2012 jako impreza masowa organizowana na tak ogromną skalę posiadała znamiona wysokiego ryzyka, jednak dzięki pracy wielu osób, posiadanym planom działania, a przede wszystkim dzięki przemyślanej współpracy z mediami udało się przewidzieć wszelkie zagrożenia, zbudować skuteczny system gwarancji bezpieczeństwa, dzięki czemu Polska zdobyła uznanie nie tylko w kraju, ale i na arenie międzynarodowej jako kraj bezpieczny.
- Podczas planowania imprez masowych nie należy obawiać się ich organizacji, gdyż jak wynika z przeprowadzonych badań jeżeli są odpowiednio zorganizowane wówczas są bezpieczne.
- Organizacja Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej dała wiele przykładów, które można wykorzystać w przyszłości. Zdobyte doświadczenia i odpowiednio wyciągnięte wnioski stały się siłą, która może być wzorcem dla innych krajów przygotowujących się do tego typu działań.

ZAKOŃCZENIE

Podjęty problem badawczy potwierdził trafność jego wyboru, gdyż w tworzeniu bezpieczeństwa narodowego Polski w XXI wieku istotnym wyzwaniem, decydującym o życiu i rozwoju człowieka jest ochrona jego żywotnych interesów. Dla każdego społeczeństwa niezmiernie ważne jest środowisko przyrodnicze, krajobraz, klimat, fauna i flora, czyste powietrze i woda oraz brak zagrożeń dla życia i zdrowia, które decydują o jakości i poziomie życia ludzi. W sytuacji globalnego zasięgu wielu działań człowieka, niefrasobliwe obchodzenie się ze środowiskiem, nieustanne ingerowanie w prawa przyrody grozi zachwianiem naturalnych mechanizmów, a przyroda traci zdolność samoregulacji. Procesy te często prowadzą do tzw. kryzysów ekologicznych, a nawet do „ekologicznego wymiaru współczesnego kryzysu cywilizacji” który bezpośrednio zagraża bezpieczeństwu obecnych i przyszłych pokoleń. Głównymi elementami mającymi wpływ na podejmowanie działań prowadzących do utrzymania pożądanego stanu bezpieczeństwa są wyzwania. Odnoszą się one do wszystkich aktualnych i przyszłych zdarzeń, które państwo musi brać pod uwagę. Ocena ich określa je jako szanse i zagrożenia. Szansą jest wyzwanie, które w kategoriach korzyści i interesów daje możliwość osiągnięcia pozytywnych rezultatów w danej dziedzinie. Współczesna sytuacja międzynarodowa powoduje tworzenie się nowych wyzwań, zagrożeń i szans w obrębie rozwiązywania złożonych sytuacji dotyczących bezpieczeństwa. Uczestnicy tych działań są powiązani ze sobą na różnych płaszczyznach, ale biorą też aktywny udział w różnorodnych wydarzeniach międzynarodowych. Istotą globalizacji są działania na odległość,

ponieważ zdarzenia lub działania, które toczą się w odległych miejscach mają istotny wpływ na działalność podmiotów w innych miejscach. Dlatego też bezpieczeństwo województwa musi być analizowane i brane pod uwagę jako priorytetowe, oraz jako nadrzędna wartość narodowa. Nikt nie powinien mieć wątpliwości, iż bezpieczeństwo w hierarchii potrzeb jest na pierwszym miejscu. Jeśli „Rzeczpospolita Polska” jest dobrem wspólnym wszystkich obywateli to organy władzy publicznej, instytucje i organizacje, działające na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa obywatelom, każde wyzwanie, zagrożenie i szansę powinno rozpatrywane być w odniesieniu do bezpieczeństwa będącego pierwszą i najważniejszą potrzebą ludzką. Pomoc dla obywateli, sprawna ewakuacja podczas katastrof i ochrona ich mienia i życia powinno być nadrzędnym celem działalności państwa.

Poniżej zaprezentowane wykresy, obrazują wyniki badań pilotażowych. Badania te przeprowadzono według ustalonego algorytmu a mianowicie. Badania przeprowadzono w okresie od 31 stycznia do 15 lutego 2013 roku. Badania przeprowadzono wśród 50 osób spotkanych przypadkowo przez ankieterów tzn. studentów biorących udział w projekcie. Narzędziem badawczym był kwestionariusz ankiety. Respondentom zadano dziesięć pytań dotyczących istoty badania, które zostały zaprezentowane w rozdziale drugim (badania pilotażowe). Celem badań pilotażowych było uzyskania minimalnej wiedzy wśród ankietowanych z badanego obszaru. Ten cel można realizować poprzez uświadamianie społeczeństwa, komunikowanie się właściwych organów i szerzenie niezbędnej wiedzy aby kontakt na linii urząd-obywatel sprawnie funkcjonował w dwie strony. Instytucje bezpieczeństwa wewnętrznego takie jak Policja, Państwowa Straż Pożarna i Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy, Straż Graniczna, Obrona Cywilna Kraju dzięki ich stałemu rozwojowi, szybkiemu działaniu i sprostaniu każdemu wyzwaniu ze strony wszelkiego rodzaju zagrożenia mają szansę na 100% zaufania obywateli, zatem stałe doskonalenie kadr i efektywnego wykorzystywania przez nie nowoczesnego sprzętu zapewni poprawę bezpieczeństwa ludności i ich mienia. Idąc dalej tym tokiem rozumowania niezbędne w tym celu będzie również ciągły proces kształcenia młodzieży w oparciu o nowe programy nauczania, które na pewno zaowocują na przyszłość. Dbłość o bezpieczeństwo poprzez wychowanie uczniów jest obowiązkiem państwa, instytucji państwowych ale co najważniejsze szkoły przez cały czas jej działalności. Warto jednak w sposób szczególny podkreślić rolę, jaką w działaniach szkoły pełnią wychowanie i zapewnienie uczniom poczucia bezpieczeństwa. Dlatego też proponuję...aby działania środowiska oświatowego skupiły się w najbliższych miesiącach właśnie na sprawach bezpieczeństwa i wychowania. Pisząc w ten sposób, liczne publikacje specjalistów dowodzą jak bardzo palącym problemem jest bezpieczeństwo w polskiej oświacie, polskiej młodzieży. Związek świadomości z poziomem wykształcenia oraz wiekiem ma również niebagatelne znaczenie w tym obszarze (jest wprost proporcjonalna). Wykształcenie edukacja dla większości ma istotne znaczenie wyrażającą się troską o kulturę narodową

najważniejszy charakter mają przy tym wartość przejawiające się w tym iż należy łączyć osobistą historię z miejscami, symbolami i dostrzegać ich wartości, tak jest i w przypadku wartości dziedzictwa kulturowego Mazowsza. Większość badanych dostrzega jego wartość, wątpliwości w tym zakresie przejawiają częściej tylko osoby z niższym wykształceniem, należące do młodszego pokolenia, pracujący na niższych stanowiskach w placówkach niezwiązanych z kulturą. W przytłaczającej większości badani wyróżniają wartość historyczną dziedzictwa kulturowego Mazowsza, na jego wartość sentymentalną wskazuje starsze pokolenie, niezależnie od płci i wykształcenia. Badania pokazały iż społeczeństwo Mazowsza poprawnie postrzega działania PSP i KSRG a także Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej. Oddzielnego zauważenia wymagają działania Wojewody Mazowieckiego jako instytucji zespalającej administrację (służby, inspekcje i straże) oraz to, iż jest odpowiedzialny za sprawne funkcjonowanie Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego. W opinii respondentów Wojewoda Mazowiecki cieszy się największym autorytetem w rozwiązywaniu problemów trudnych noszących znamiona sytuacji kryzysowych. Na drugiej pozycji znajdują się *eqsequo* Policja i Państwowa Straż Pożarna co nie umniejsza roli Straży Granicznej. Oddzielnego podejścia wymaga Obrona Cywilna Kraju. Konkludując podjęte badanie przez studentów Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperii na obszarze województwa mazowieckiego pokazały iż młodzież akademicka w sposób kreatywny potrafi rozwiązywać trudne problemy i trafnie je opisywać.

WNIOSKI KOŃCOWE

- Postawiona hipoteza główna potwierdziła się, wyspecjalizowane instytucje i służby publiczne skutecznie współdziałają w kształtowaniu bezpieczeństwa wewnętrznego na obszarze województwa mazowieckiego, co zaświadcza o trafności jej sformułowania,
- Nadrzędną instytucją, która ma wpływ na obszary poddane badaniom jest Wojewoda Mazowiecki i Mazowiecki Urząd Wojewódzki.
- Bezpieczeństwo ludności i infrastruktury wymaga permanentnych działań doskonalących ze strony administracji publicznej.
- Straż Graniczna i jej Nadwiślański Oddział prowadzi skuteczne działania chroniące granicę państwa, w tym działania związane z ograniczeniem nielegalnej migracji, co znajduje uznanie nie tylko wśród jej pracowników, ale i w oczach społeczeństwa.
- Policja, Państwowa Straż Pożarna wraz z Krajowym Systemem Ratowniczo-Gaśniczym skutecznie wpływają na bezpieczeństwo publiczne obywateli.
- Szkoła ze względu na swoje zadania w sposób naturalny jest środowiskiem sprzyjającym przemocy i agresji, które dotyczą nie tylko uczniów, ale również kadry

nauczycielskiej i rodziców, należy na każdym kroku wzmacniać pozycję i autorytet nauczyciela.

- W celu poprawy bezpieczeństwa uczniów i nauczycieli należałoby wprowadzić w każdej placówce szkolnej kompleksowy system monitoringu.
- Bezpieczeństwu kulturowemu na Mazowszu najbardziej zagraża brak ochrony prawnej zabytków przez co szerzy się wandalizm i kradzieże, przez co należy ochronie wartości kulturowych województwa nadawać najwyższą rangę.
- Polska jest krajem tolerancyjnym w kształtowaniu bezpieczeństwa ekologicznego, co nie oznacza że nie należy go doskonalić dla dobra nie tylko województwa mazowieckiego, ale i całego kraju.
- Media odgrywają istotną rolę w informowaniu społeczeństwa o sytuacjach kryzysowych oraz, to że doskonalenie współpracy mediów i administracji państwowej przyczynia się do sprawnego opanowywania sytuacji noszących lub mające znamiona kryzysowych.
- Wyzwaniem dla odpowiednich instytucji państwowych w tym głównie, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji, a także Instytucji Bezpieczeństwa Wewnętrznego powinno być permanentne doskonalenie bezpieczeństwa publicznego tak od strony prawa jak i struktur.
- Województwo mazowieckie wraz z Wojewodą i Jego Urzędem i administracja zespoloną jest przygotowane do prowadzenia wszelkiego rodzaju akcji związanych z przeciwdziałaniem zagrożeniom.

REFERENCES

- Babbie, E. (2004), *Badania społeczne w praktyce*. Warszawa: PWN.
- Balcerowicz, B. (2006), *Siłły zbrojne w państwie i stosunkach międzynarodowych*. Warszawa: WN., Scholar.
- Cieślarczyk, M. (2009), *Teoretyczne i metodologiczne podstawy badania problemów bezpieczeństwa i obronności państwa*. Siedlce: Wydawnictwo AP.
- Fehler W., Dziubek I.T. (2010), *Bezpieczeństwo Wewnętrzne Państwa. Ekspertyza przygotowana na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego*. Warszawa: Wydawnictwo MRR.

- Halizak, E., Kuźniar, R. (2006), *Stosunki międzynarodowe. Geneza, struktura, dynamika*. Warszawa: Wydawnictwo UW.
- Jakubczak, R. (red.), (2003), *Obrona narodowa w tworzeniu bezpieczeństwa III RP – podręcznik dla studentek i studentów*. Warszawa: Bellona.
- Jarmoch E., Świdorski A.W., Trzpił L.A. (2009), (red.), *Bezpieczeństwo człowieka a transdyscyplinarność*, t. II.. Siedlce: Wydawnictwo AP.
- Jemioło, T., Dawidczyk, A. (2008), *Wprowadzenie do metodologii bezpieczeństwa*. Warszawa: AON.
- King, B, M., Minium, E, W. (2009), *Statystyka dla psychologów i pedagogów*. Warszawa: PWN.
- Kitler, W. (2002), *Obrona cywilna (niemilitarna) w Polsce*. Warszawa: Wydawnictwo MON.
- Kitler, W. (2011), *Bezpieczeństwo Narodowe RP. Podstawowe kategorie, uwarunkowania, system*. Warszawa: AON.
- Konopka, A. (2010), (red.), *Bezpieczeństwo publiczne a ochrona granicy państwowej RP*. Białystok: Wydawnictwo WSAP.
- Kubiak, M., Miękina, M. (2011). *Współczesne bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe. Uwarunkowania, relacje i zależności*. Siedlce: Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczo – Humanistycznego
- Kuc, R, B. (2012), *Funkcje nauki. Wstęp do metodologii. Nauka nie jest grą*. Warszawa: Wydawnictwo PTM.
- Kwiatkowski, A., Urbanek, A. (2013), *Edukacja dla bezpieczeństwa – wybrane zagadnienia*. Słupsk: PRO POMERANIA.
- Lisiecki, M., Raczkowska-Lipińska, M., Sitek B., Pokruszyński, W. (2009), (red.), *Bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej na tle innych państw Unii Europejskiej. Stan obecny oraz perspektywy zmian*. Józefów: WSGE.
- Łepkowski, W. (2002), *Słownik bezpieczeństwa narodowego*. Warszawa: AON.
- Majchrzak, N., Zduniak, A. (2010), (red.), *Jakość wobec wyzwań i zagrożeń XXI wieku*. Poznań: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa.
- Majewski, T. (2002), *Ankieta i wywiad w badaniach wojskowych*. Warszawa: AON.

- Nowak, E., Nowak, M. (2011), *Zarys teorii bezpieczeństwa narodowego*. Warszawa: Difin.
- Ostaszewski, P. (2010), *Międzynarodowe stosunki polityczne*. Łódź: KiW.
- Pokruszyński, W. (2008), *Kryteria bezpieczeństwa międzynarodowego*. Józefów: WSGE.
- Pokruszyński, W. (2009), *Współczesne bezpieczeństwo narodowe, podręcznik akademicki*. Józefów: WSGE.
- Pokruszyński, W. (2010), *Teoretyczne aspekty bezpieczeństwa, podręcznik akademicki*. Józefów: WSGE.
- Popper, K. R. (2002), *Logika odkrycia naukowego*. Warszawa: PWN.
- Riedel, K., Piasecka, P., Aleksandrowicz, T.R. (2011), (red.), *Bezpieczeństwo w XXI wieku. Asymetryczny świat*. Warszawa: Difin.
- Sienkiewicz, P., Marszałek, P., Górny, P. (2010), (red.), *Ryzyko w zarządzaniu kryzysowym*. Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek.
- Sułek, M. (2010), *Prognozowanie i symulacje międzynarodowe*. Warszawa: WN, SCHOLAR.
- Sulowski, S., Brzeziński, M. (2009), *Bezpieczeństwo Wewnętrzne Państwa. Wybrane zagadnienia*. Warszawa: DW. ELIPSA.
- Williams, P.D. (2012), *Studia bezpieczeństwa*. Kraków: Wydawnictwo UJ.
- Wiśniewski, B. (2011), *Bezpieczeństwo w teorii i badaniach naukowych*. Szczytno: Wydawnictwo WSPol.
- Wiśniewski, B. (2013), *System bezpieczeństwa państwa, konteksty teoretyczne i praktyczne*. Szczytno: Wydawnictwo WSPol.
- Wiśniewski, B. (2011), *Bezpieczeństwo w teorii i badaniach naukowych*. Szczytno: Wydawnictwo WSPol.
- Wojnowski, J. (2003), (red.), *Wielka Encyklopedia PWN*, t. 17, wyd. 1, Warszawa: PWN.
- Wojtaszczyk, K.A., Materska-Sosnowska, A. (2009), (red.), *Bezpieczeństwo państwa. Wybrane problemy*. Warszawa: OW, ASPRA-JR.
- Wolejszo, J., Jakubczak, R. (2013), (red.), *Obronność teoria i praktyka*. Warszawa: Bellona.
- Wrzosek, M. (2010), *Identyfikacja zagrożeń organizacji zhierarchizowanej*. Warszawa: AON.

- Zawisza, J. (2009), *Bezpieczeństwo narodowe i porządek publiczny w warunkach globalizacji*. Słupsk: PRO POMERANIA.
- Zięba, R. (2008), *Bezpieczeństwo międzynarodowe po zimnej wojnie*. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie i Profesjonalne.
- Żukrowska, K. (2011), *Bezpieczeństwo międzynarodowe. Przegląd aktualnego stanu..* Warszawa: Wydawnictwo IUSat TAX

ZAŁĄCZNIKI (KWESTIONARIUSZE ANKIET):

I. ZADANIA STRAŻY GRANICZNEJ W ZWALCZANIU NIELEGALNEJ MIGRACJI NA PRZYKŁADZIE NADWIŚLAŃSKIEGO ODDZIAŁU STRAŻY GRANICZNEJ. (Agnieszka Brzezińska)

1. Proszę podać płeć:

- Kobieta
- Mężczyzna

2. Wiek:

- Od 20 do 30 lat
- Od 30 do 40 lat
- Powyżej 40 lat

3. Wykształcenie:

- Podstawowe
- Średnie
- Wyższe

4. Czy jest Pani/Pan pracownikiem Straży Granicznej?

- Tak
- Nie

5. Czy jest Pani /Pan?

- Osobą mundurową
- Osobą cywilną

6. Miejsce zamieszkania

- Wieś
- Miasto do 100 tys mieszkańców
- Miasto powyżej 100 tys mieszkańców

7. Proszę zaznaczyć czym zajmuje się Straż Graniczna?(proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź)

- Ochroną granic i ściganiem przestępstw z nimi związanymi
- Tylko pilnowaniem granic
- Tylko kontrolą ładunków transportowanych kolejną i samolotami

8. Czy uważa Pani/Pan że Straż Graniczna jest potrzebna w Polsce?

- Tak
- Nie

9. Czy jest Pani/ Pan zadowolona/ny z realizacji zadań wykonywanych przez Straż Graniczną w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa publicznego ?

- Tak
- Nie
- Nie mam zdania

10. Jak oceniają państwo współpracę SG z innymi służbami (Policja, Wojsko, PSP)?

- Dobrze
- Źle
- Nie mam zdania

11. Czy znane jest Pani/Panu pojęcie nielegalnej migracji?

- Tak
- Nie

12. Obywatele którego z poniższych obszarów wg Pani/Pana najczęściej przekraczają nielegalnie granicę RP?

- Ukraina
- Rosja
- Białoruś
- Azja
- Nie wiem

13. Czy Pani/Pan wie co robią nielegalni imigranci w Polsce?

- Wiem
- Nie wiem
- Nie interesuje się

14. Czy uważa Pani/Pan że nielegalna migracja może być zagrożeniem dla bezpieczeństwa państwa?

- Tak
- Nie
- Nie mam zdania

15. Czy zdecydował/a by się Pan/Pani na opuszczenie kraju w celach migracji np. zarobkowej?

- Tak
- Nie
- Nie wiem

16. Co należałoby zrobić aby ograniczyć/ zlikwidować nielegalną migrację w Polsce?

- Zwiększyć liczbę Placówek SG

- Zmniejszyć liczbę Placówek SG
- Powierzyć zadania SG Policji
- Powierzyć zadania Strażom Gminnym

17.Czy zna Pan(i) osobiście jakiegoś cudzoziemca mieszkającego w Polsce?

- Tak, mam przyjaciół wśród cudzoziemców
- Tak, mam znajomych wśród cudzoziemców
- Tak, spotkałem(a)m cudzoziemców przypadkowo
- Nie, nie znam żadnego cudzoziemca

18.Czy byłby/byłaby Pan/Pani przeciwny/przeciwna wybudowaniu ośrodka strzeżonego dla cudzoziemców w swojej okolicy?

- Tak
- Nie
- Obojętne

19.Czy jesteśmy krajem otwartym dla obcokrajowców?

- Tak, dla wszystkich
- Tak, ale tylko dla pewnej części
- Nie

20.Czy wie pani/pan na czym polega idea porozumienia z Schengen?

- Tak
- Nie

21.Czy w związku ze wstąpieniem Polski do strefy Schengen dostrzega pani/pan jakieś zagrożenia?

- Tak
- Nie
- Nie mam zdania

II. ROLA POLICJI W KSZTAŁTOWANIU BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO NA PRZYKŁADZIE WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO (Dorota Głowacka)

1.Proszę podaj płeć?

- Kobieta
- Mężczyzna

2.Proszę podać swój wiek?

- do 18 lat
- od 19 do 25 lat
- od 26 do 35 lat
- od 36 do 50 lat

- 51 lat i powyżej

3. Proszę wskazać swoje wykształcenie?

- zawodowe
 średnie
 wyższe licencjackie
 wyższe magisterskie

4. Zaznacz proszę swoje stanowisko służbowe?

- Pracownik prywatny
 Pracownik administracji
 Uczeń/ student
 Własna działalność gospodarcza
 Inne/ nie pracuje

5. Zaznacz swoje miejsce zamieszkania?

- miasto
 wieś

6. Jakie według Pani/Pana są miejsca sprzyjające zagrożeniom?

- wąskie uliczki i alejki osiedlowe
 ogólnie dostępne klatki schodowe
 zlokalizowany w sąsiedztwie sklep (zwłaszcza całodobowy) prowadzący sprzedaż alkoholu
 ławki, miejsca do siedzenia na terenie osiedla
 niezagospodarowane lub zaniedbane tereny zielone na terenie osiedla lub w bezpośrednim sąsiedztwie
 nieoświetlone ulice i alejki osiedlowe

7. Jaki według Pani/Pana w skali od 1 do 5 jest poziom bezpieczeństwa publicznego w miejscu Pani/Pana pracy? Wiedząc że 1 to poziom najwyższy a 5 to poziom najniższy bezpieczeństwa.

1	2	3	4	5

8. Jakie według Pani/Pana występują rodzaje zagrożeń bezpieczeństwa publicznego według ważności

Nazwa	Ważność
bezpieczeństwo życia, zdrowia osób	

bezpieczeństwo komunikacyjne na drogach lądowych, w lotnictwie i żegludze	
bezpieczeństwo jądrowe	
bezpieczeństwo pożarowe	

9. Jak ocenia Pan(i) bezpieczeństwo w miejscowości w której państwo zamieszkuje?

- bardzo dobrze
- dobrze
- źle
- bardzo źle
- nie mam zdania

10. Jaka według Pani/Pana instytucja państwowa bierze udział w bezpieczeństwie publicznym?

- Policja
- Straż miejska
- Straż pożarna
- Agencja bezpieczeństwa wewnętrznego
- Centralne biuro antykorupcyjne

11. Jakie według Pani/Pana największe zagrożenie występuje w bezpieczeństwie publicznym?

- bójki i pobicia
- kradzieże
- napady
- uszkodzenie mienia
- inne

12. Jakie według Pani/Pana czynniki wpływają na poziom poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania?

- Patrole policji oraz innych służb mundurowych
- Monitoring
- Zaostrzenie kart dla przestępców
- Oświetlenie okolicy
- Znajomość terenu, osiedla
- Długotrwałe zamieszkiwanie na danym terenie
- Inne:.....

13. Jakie według Pan(i) występują zagrożenia w miejscu zamieszkania?

- zaczepki typu popychanie, mające na celu sprowokowanie bójki
- wymuszenia drobnych kwot pieniężnych

- hałas, zakłócenia ciszy i porządku
- niszczenie pojazdów
- napady rabunkowe - kradzież komórek, torebek itp.

14. Które według Pan(i) miejsca publiczne sprzyjają zagrożeniom?

- pojazdy i przystanki komunikacji miejskiej
- tereny zielone, parki
- dworce kolejowe i autobusowe
- miejsca nieoświetlone
- miejsca gromadzące dużą liczbę młodzieży
- okolice nocnych sklepów, zwłaszcza prowadzących sprzedaż alkoholu

15. Czy w ciągu ostatniego roku korzystał(a) Pan(i) z pomocy policji w jakimkolwiek przypadku?

- tak
- nie

16. Jak ocenia Pan(i) pracę Policji?

- bardzo dobrze
- dobrze
- źle
- bardzo źle
- nie mam zdania

III. ZADANIA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ I KRAJOWEGO SYSTEMU RATOWNICZO-GAŚNICZEGO W KSZTAŁTOWANIU BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO NA PRZYKŁADZIE WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO (Agnieszka Jaroń)

1. Proszę podaj swoją płeć

- Kobieta
- Mężczyzna

2. Proszę podać swój wiek

- do 18 lat
- od 19 do 25 lat
- od 26 do 35 lat
- od 36 do 50 lat
- 51 lat i powyżej

3. Proszę zaznaczyć swoje wykształcenie

- podstawowe

- zawodowe
- średnie
- wyższe

4. Zaznacz proszę swoje stanowisko służbowe

- pracownik sektora publicznego
- uczeń, student
- pracownik sektora prywatnego
- osoba prowadząca własną działalność gospodarczą
- inne/ nie pracuje

5. Podaj swoje miejsce zamieszkania

- miasto
- wieś

6. Proszę zaznaczyć, które określenie według Pani / Pana oznacza stan bezpieczeństwa ogólnego? Proszę wybrać jedno określenie

- swoboda działania, której nie towarzyszy poczucie zagrożenia
- brak zagrożenia i poczucia lęku ze strony obcych państw lub organów państwa
- poczucie braku zagrożenia wynikającego z niestabilnego porządku
- osiągnięcie stanu pewności i zabezpieczenia
- odczuwanie stanu wolności od niepokoju, zagrożenia, strachu, niebezpieczeństwa, ataku

7. Jak ocenia Pani/Pani stan poczucia bezpieczeństwa związanego z ochroną przeciwpożarową w najbliższym otoczeniu?

- bardzo dobrze
- dobrze
- bardzo źle
- źle
- nie mam zdania

8. Jak ocenia Pani/Pan stan bezpieczeństwa związanego z ochroną w sytuacjach zagrożeń miejscowych (np. wypadków w transporcie drogowym, powodzi, silnych wiatrów itp.) w Pani/Pana miejscowości?

- zdecydowanie źle
- źle
- zdecydowanie dobrze
- dobrze
- nie mam zdania

9. Czy Pani/Pana miejsce pracy lub pobierania nauki jest miejscem bezpiecznym?

(dotyczy ochrony przeciwpożarowej, ochrony życia, zdrowia i środowiska w sytuacjach zagrożeń miejscowych)

- zdecydowanie tak
- tak
- zdecydowanie nie
- nie

10. Uszereguj zjawiska, które według Pani / Pana stwarzają zagrożenie bezpieczeństwa publicznego w województwie mazowieckim

(proszę przypisać wagę od 1 do 6 gdzie 1 oznacza największy stopień a 6 najmniejszy)

Kategorie	Skala od 1 do 6
Podpalenia, wady urządzeń elektrycznych i instalacji, pożary	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6
Wypadki w transporcie drogowym	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6
Powodzie, opady deszczu i śniegu	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6
Zagrożenia medyczne	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6
Silne wiatry	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6
Zagrożenia ekologiczne	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6

11. Na czym głównie opiera się Pani/Pana ocena stanu bezpieczeństwa województwa mazowieckiego?

- na opiniach członków rodzin, znajomych lub sąsiadów
- na własnych doświadczeniach
- na informacjach pochodzących z prasy, telewizji lub radia
- inne, jakie

12. Proszę zaznaczyć instytucję, która Pani/Pana zdaniem, ma największy udział w kształtowaniu bezpieczeństwa publicznego na poziomie województwa (w skali od 1 do 5 wiedząc, że liczba 1 określa podmiot najważniejszy a 5 najmniej ważny)

Instytucja	Skala od 1 do 5
Państwowa Straż Pożarna	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Policja	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Inspektorat Ochrony Środowiska	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Wojewoda	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5

13. Proszę wskazać trzy czynniki wpływające na Pani/Pana poczucie bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania, które mogą zapewnić takie jednostki jak Państwowa Straż Pożarna i Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy?

.....

.....

.....

14. Proszę wskazać konkretne zagrożenia, które budzą u Pani/Pana największy niepokój, a nad którymi bezpośrednio czuwa Państwowa Straż Pożarna i Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy?

.....

.....

.....

15. Czy wie Pani/Pan, czym jest Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy?

- tak
- nie

16. Czy kiedykolwiek w swoim życiu miała/miał Pani/Pan styczność z Krajowym Systemem Ratowniczo Gaśniczym?

- tak
- nie

17. Jak według Pani/ Pana opinii swoje zadania wypełnia Państwowa Straż Pożarna?

- bardzo dobrze
- dobrze
- bardzo źle
- źle
- nie mam zdania

18. Czy Pani/Pana zdaniem w sytuacji zagrożenia miejscowego lub pożaru Państwowa Straż Pożarna i Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy są odpowiednio przygotowane do właściwego i skutecznego działania?

- bardzo dobrze

- dobrze
- bardzo źle
- źle
- nie mam zdania

19. Który według Pani/Pana model współpracy obywatela z Państwową Strażą Pożarną i Krajowym Systemem Ratowniczo-Gaśniczym jest właściwy?

- społeczeństwo nie powinno angażować się w sprawy związane z zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego w sytuacji zagrożeń miejscowych lub pożarów, gdyż należy to tylko i wyłącznie do zadań PSP i KSR-G
- w interesie każdego obywatela jest pomoc PSP i KSR-G w zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego, na tyle, ile jest to możliwe, bez narażania własnego życia i zdrowia
- nie mam zdania

20. Czy ma Pani/Pan zaufanie do jednostek Państwowej Straży Pożarnej i Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego?

- zdecydowanie tak
- tak
- zdecydowanie nie
- nie
- nie mam zdania

21. Jak Państwo oceniacie poziom ochrony przeciwpożarowej na terenie województwa mazowieckiego?

- bardzo dobrze
- dobrze
- bardzo źle
- źle
- nie mam zdania

22. Co według Pani/Pana mogłoby poprawić stan bezpieczeństwa publicznego w województwie mazowieckim, a nad którym bezpośrednio czuwa Państwowa Straż Pożarna i Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy?

(proszę przypisać wagę od 1 do 5 gdzie 1 oznacza najmniejszy stopień a 5 największy)

	Skala od 1 do 5				
Dodatkowe telefony alarmowe	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5

Większe inwestycje w posiadane siły i sprzęt	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Lepszy dostęp do informacji o zagrożeniach	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Edukacja/programy profilaktyczne	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Zaostrzenie kar dla osób świadomie podkładających ogień	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Inne..... (można wpisać własną kategorię)	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5

IV. WOJEWODA JAKO ZWIERZCHNIK WOJEWÓDZKICH SŁUŻB, INSPEKCJI I STRAŻY (Sebastian Kanka)

1. Proszę podaj płeć?

- Kobieta
- Mężczyzna

2. Proszę podać swój wiek?

- do 18 lat
- od 19 do 25 lat
- od 26 do 35 lat
- od 36 do 50 lat
- 51 lat i powyżej

3. Proszę wskaż swoje wykształcenie?

- Zawodowe
- Średnie
- Wyższe licencjackie
- Wyższe magisterskie

4. Zaznacz proszę swoje stanowisko służbowe?

- Przełożony wyższego szczebla
- Przełożony średniego szczebla
- Przełożony niższego szczebla
- Nie dotyczy

5. Zaznacz swoje miejsce zamieszkania?

- Miasto powyżej 100 tyś. Mieszkańców
- Miasto 50 – 100tyś. Mieszkańców

- Miasto poniżej 50 tyś. Mieszkańców
- Wieś

6. Proszę zaznaczyć instytucję, która Pani/Pana zdaniem, ma największy udział w kształtowaniu bezpieczeństwa publicznego na poziomie wojewódzkim

(w skali od 1 do 5 wiedząc, że liczba 1 określa podmiot najważniejszy a 5 najmniej ważny)

Instytucja	Skala od 1 do 5				
Państwowa Straż Pożarna	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Inspektorat Ochrony Środowiska	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Wojewoda (Urząd Wojewódzki)	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Policja	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Inspektorat Nadzoru Budowlanego	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5

7. Oceń w skali od 1 do 5 poziom bezpieczeństwa powszechnego na terenie województw mazowieckiego wiedząc że 1 to poziom najwyższy a 5 to poziom najniższy bezpieczeństwa. Proszę o wstawienie w odpowiednią rubrykę „X”

1	2	3	4	5

8. Proszę uszeregować wymienione rodzaje zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego według ważności (na skali od 1 do 5 wiedząc, że liczba 1 określa rodzaj wg Pani/Pana najważniejszy a 5 najmniej ważny)

Rodzaje zagrożeń	Skala od 1 do 5				
Bezpieczeństwo życia, zdrowia i mienia osób	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Bezpieczeństwo komunikacyjne na drogach lądowych, w lotnictwie i żegludze	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5

Bezpieczeństwo jądrowe	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Bezpieczeństwo pożarowe	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Bezpieczeństwo przeciwpowodziowe	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5

9. Na czym głównie opiera się Pani/Pana ocena stanu bezpieczeństwa województwa mazowieckiego?

- Na własnych doświadczeniach
- Na informacjach z prasy, radia, telewizji, Internetu
- Na własnych obserwacjach
- Na opiniach członków rodzin, sąsiadów, znajomych
- Na innych źródłach

10. Jeśli „innych” to jakich?

.....

.....

.....

11. Czy zna Pani/Pan rolę poszczególnych organów i instytucji państwowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo powszechne na terenie województwa mazowieckiego?

- Tak
- Nie

12. Proszę uszeregować poszczególne podmioty odpowiedzialne za bezpieczeństwo powszechne na terenie województwa mazowieckiego (na skali od 1 do 5 wiedząc, że liczba 1 określa rodzaj wg Pani/Pana najważniejsze a 5 najmniej ważne).

Podmioty	Skala od 1 do 5
Komendant Wojewódzki/Stołeczny Policji	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
Wojewoda Mazowiecki	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
Komendant Wojewódzkiej Straży Pożarnej	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
Komendanci Straży Miejskich/Gminnych	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
Marszałek Województwa Mazowieckiego	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

13. Czy znasz programy ukierunkowane na bezpieczeństwo powszechne województwa mazowieckiego.

- Nie
- Tak

14. Jeśli „Tak” to jakie:

.....

.....

.....

15. Który według Pani/Pana model współpracy obywatela z podmiotami odpowiedzialne za bezpieczeństwo powszechne na terenie województwa mazowieckiego jest właściwy?

- Społeczeństwo nie powinno angażować się w sprawy związane z zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego, gdyż należy to tylko i wyłącznie do zadań tych instytucji.
- W interesie każdego obywatela jest pomoc w zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego, na tyle, ile jest to możliwe.
- Nie mam zdania

16. Czy Pani/Pana zdaniem władze/instytucje państwowe prowadzą spójną politykę informacyjną na temat zagrożenia katastrofami naturalnymi na terenie województwa mazowieckiego?

- Zdecydowanie tak
- Raczej tak
- Raczej nie
- Zdecydowanie nie
- Nie mam zdania

17. Czy Pani/Pana zdaniem, w sytuacji zaistnienia zagrożenia katastrofą naturalną (np. powódź), władze województwa mazowieckiego są przygotowane do właściwego i skutecznego informowania społeczeństwa na ten temat?

- Zdecydowanie tak
- Raczej tak
- Raczej nie
- Zdecydowanie nie
- Nie mam zdania

18. Czy Pani/Pana zdaniem, w sytuacji wystąpienia katastrofy naturalnej (np. powódź, zawalenie budynku) władze województwa mazowieckiego są przygotowane do

właściwego i skutecznego zwalczania jej skutków oraz przywrócenia stanu pierwotnego?

- Zdecydowanie tak
- Raczej tak
- Raczej nie
- Zdecydowanie nie
- Nie mam zdania

19.Który, Pani/Pana zdaniem, podmiot odpowiedzialny jest za monitorowanie, planowanie, reagowanie i usuwanie skutków zagrożeń na terenie województwa mazowieckiego?

- Komendant Wojewódzkiej Policji
- Wojewoda Mazowiecki
- Komendant Wojewódzkiej Straży Pożarnej
- Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska
- Marszałek Województwa Mazowieckiego

20.Czy w ciągu ostatniego roku korzystał(a) Pani/Pan z pomocy instytucji wymienionych w pkt. 19, w jakimkolwiek przypadku?

- Nie
- Tak

V. ZAGROŻENIA POWODZIĄ BEZPIECZEŃSTWO WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO (Beata Lupa)

1.Płeć:

- kobieta
- mężczyzna

2.Wiek:

- 19-29 lat
- 30-39 lat
- 40-49 lata
- 50 i więcej lat

3.Wykształcenie:

- średnie
- policealne
- wyższe
- podyplomowe

4.Status pracowniczy:

- pracujący – praca na czas nieokreślony
- pracujący – praca na czas określony
- wolontariat

5.Stanowisko:

- dyrektor/szef Zespołu Zarządzania Kryzysowego
- kierownik Zespołu Zarządzania Kryzysowego
- członek Zespołu Zarządzania Kryzysowego

6.Jaki długo Pan/Pani pracuje w Zespole Zarządzania Kryzysowego?

- poniżej 1 roku
- od 1 roku do 2 lat
- powyżej 2 do 5 lat
- powyżej 5 lat

7.Liczba mieszkańców miasta/gminy

- do 5 tys.
- 5-10 tys.
- 10-50 tys.
- ponad 50 tys.

8.Jakie środki przekazu w sprawach związanych z zarządzaniem kryzysowym uważa Pan/Pani za najlepsze?

- prasa ogólna
- prasa specjalistyczna
- radio
- telewizja
- Internet

9.Czy interesuje się Pan/Pani tematyką ochrony przeciwpowodziowej na świecie/w Europie?

- Tak
- Nie

10.Które hasło z niżej wymienionych najbardziej kojarzą się Panu/Pani z ochroną przeciwpowodziową?

- Wały i obwałowania
- Zapory
- Renaturyzacja
- Poldery
- Zbiorniki retencyjne
- Regulacja rzek
- Wzmacnianie koryt rzek betonem
- Melioracja
- Inne/jakie?.....

11.Jakie zjawiska wystąpiły w ostatnich 12 miesięcy na terenie Państwa gminy, powiatu, województwa?

- powódź
- podtopienia
- żadne z powyższych

12.Czy w ciągu ostatnich 10 lat na terenie Państwa gminy, powiatu, województwa wystąpiły poniższe zjawiska?

- powódź
- podtopienie
- żadne z powyższych

13.Jak duże jest zagrożenie powodziowe w Państwa gminie, powiecie, województwie?

- bardzo duże – rokrocznie

- duże – częściej niż raz na 10 lat
- średnie – rzadziej niż raz na 10 lat
- sporadyczne
- brak zagrożenia powodziowego

14. Jak bardzo zagrożona jest infrastruktura krytyczna w Państwa gminie, powiecie, województwie w przypadku powodzi?

Proszę wskazać w skali od 1 do 5

1. niezagrożona;
2. zagrożona w małym stopniu;
3. zagrożona w ograniczonym zakresie;
4. zagrożona;
5. zagrożona całkowitym zniszczeniem.

1 2 3 4 5

15. Jakie są według Pana/Pani główne przyczyny strat materialnych, spowodowanych przez powódź?

- Złe zabezpieczenie brzegów rzek i wałów
- Zła regulacja nurtu rzek, zbyt mała liczba zbiorników retencyjnych
- Brak dostatecznie wczesnego ostrzeżenia przed powodzią
- Złe działanie władz centralnych
- Zbyt małe uprawnienia władz lokalnych w takich sytuacjach

16. Jak bardzo zagrożeni są mieszkańcy w Państwa gminie, powiecie, województwie podczas powodzi? Proszę wskazać na skali od 1 do 5

1. brak zagrożenia;
2. zagrożenia w niewielkim stopniu,
3. zagrożenia w określonych obszarach,
4. zagrożone,
5. bardzo duże zagrożenie.

1 2 3 4 5

17. Jak oceniają Państwo stan techniczny wałów i innych urządzeń przeciwpowodziowych w Państwa gminie, powiecie, województwie?

- spełniają swoją rolę ochronną
- spełniają swoją rolę ochronną w stopniu niezadowalającym
- nie spełniają swojej roli ochronnej

18. Czy stan techniczny wałów i innych urządzeń przeciwpowodziowych od czasu ostatniej powodzi:

- uległ poprawie
- nie uległ poprawie
- pogorszył się

19. Jakiego Pana/Pani zdaniem powinny zostać podjęte kroki w celu zwiększenia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego w Państwa gminie, powiecie, województwie?

- Budowa nowych i wzmacnianie istniejących wałów przeciwpowodziowych
- Renaturalizacja rzek
- Prostowanie koryt rzek
- Świadoma melioracja
- Tworzenie zapór i zbiorników retencyjnych
- Wprowadzenie zakazu budowy na terenach zalewowych
- Tam, gdzie to możliwe, przesiedlenie ludności z terenów zalewowych i utworzenie polderów
- Wzmacnianie nadbrzeży betonem
- Inne - jakie?.....

20. Czy kanały informacyjne informujące mieszkańców gminy, powiatu, województwa o zagrożeniu powodziowym spełniają swoją rolę?

(proszę podać efektywność w skali 1-5)

Kanały informacyjne	Tak/Nie	Skala efektywności od 1 do 5
prasa lokalna i lokalne działy prasy ponadlokalnej		☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
radio		☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
telewizja		☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
strona internetowa Urzędu Gminy		☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
powiadomienie przez posłańca/ gońca		☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
powiadomienie telefoniczne		☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
prywatne kanały komunikacyjne (telefon, CB radio, e-mail itp.)		☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

VI. ZAGROŻENIA TWARDE I MIĘKKIE BEZPIECZEŃSTWA W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM (Marzena Oszast)

1. Proszę podaj swoją płeć

- Kobieta
- Mężczyzna

2. Proszę podać swój wiek

- do 18 lat
- od 19 do 25 lat
- od 26 do 35 lat
- od 36 do 50 lat
- 51 lat i powyżej

3. Proszę zaznaczyć swoje wykształcenie

- podstawowe
- zawodowe
- średnie
- wyższe

4. Podaj swoje miejsce zamieszkania

- miasto
- wieś

5. Czy województwo mazowieckie można zaliczyć do bezpiecznego miejsca zamieszkania?

- tak
- nie
- trudno powiedzieć

6. Czy był(a) Pan(i) ofiarą zagrożenia niemilitarnego/militarnego?

- tak
- nie
- trudno powiedzieć

7. Czy obawia się Pan(i), że może stać się ofiarą zagrożenia niemilitarnego /militarnego?

- tak
- nie
- trudno powiedzieć

8. Czy słyszał(a) Pan(i) o Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego?

- tak

- nie
- trudno powiedzieć

9. Jak ocenia Pan(i) funkcjonowanie (działalność) Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego na terenie województwa mazowieckiego?

- bardzo dobrze
- dobrze
- dostatecznie
- niedostatecznie

10. Miał(a) Pan(i) kiedykolwiek osobisty kontakt z pracownikiem Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego?

- tak
- nie
- trudno powiedzieć

11. Czy w ciągu ostatniego roku zwracał(a) się Pan(i) do pracownika Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego o pomoc, informację lub radę?

- tak
- nie
- trudno powiedzieć

12. W jakiej sprawie zwracał(a) się Pan(i) do pracownika Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego?

- pomoc
- informację
- radę

13. Czy zdaniem Pana(i) są podejmowane działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa przez Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego?

- tak
- nie
- trudno powiedzieć

14. Czy zdaniem Pana(i) współdziałanie Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Warszawie z innymi służbami np. Państwową Strażą Pożarną, jest widoczne?

- tak
- nie
- trudno powiedzieć

VII. WPŁYW PRZEMOCY NA POCZUCIE BEZPIECZEŃSTWA MŁODZIEŻY GIMNAZJALNEJ W POWIECIE OTWOCKIM (Katarzyna Parzyszek)

1.Płeć:

- chłopak
- dziewczyna

2.Rok szkoły:

- 1 klasa
- 2 klasa
- 3 klasa

3.Czy uważasz swoją szkołę za bezpieczne miejsce?

- tak
- raczej tak
- raczej nie
- nie

4.Czy byłeś świadkiem agresji lub przemocy odbywającej się na terenie twojej szkoły?

- tak
- nie

5.Czy na terenie szkoły zdarzyło ci się, że;

- użyto wobec ciebie przemocy fizycznej
- zostałeś okradziony
- ktoś ci groził
- pod przymusem zrobiłeś coś, czego nie chciałeś
- nic powyższych rzeczy nie miało miejsca

6.Czy zdarzyło ci się, że ktoś agresywnie odniósł się do ciebie bez powodu?

- tak
- nie

7.Czy miała miejsce sytuacja, że ktoś próbował wyludzić od ciebie pieniądze?

- tak
- nie

8.Czy byłeś świadkiem, kiedy twój kolega czy koleżanka?

- został pobity
- został okradziony
- ktoś mu groził
- ktoś zmusił go do zrobienia czegoś, czego nie chciał
- nie byłeś świadkiem takiej sytuacji

9.W przypadku wyżej wymienionych zdarzeń twoim zdaniem napastnicy byli?

- młodszy od ciebie
- w twoim wieku
- starszy od ciebie
- dorośli
- nie potrafisz określić
- nie miałeś do czynienia z wyżej wymienionymi sytuacjami

10.W przypadku sytuacji agresywnych, których byłeś ofiarą lub świadkiem uważasz, że napastnik był:

- uczniem twojej szkoły
- znajomy, ale nie z twojej szkoły
- osobą ci nieznaną
- nie byłeś ofiarą ani nie miałeś do czynienia z agresją na terenie twojej szkoły

11. Według ciebie jak często zjawisko przemocy występuje w twojej szkole?

- bardzo rzadko
- raczej rzadko
- dosyć często
- prawie codziennie

12.Zaznacz wszystkie sytuacje, które miały miejsce w twojej szkole:

- przezywanie
- wyśmiewanie
- obgadywanie
- izolowanie w klasie
- grożenie i zastraszanie
- okradanie
- wymuszanie pieniędzy
- bicie, kopanie i popychanie
- zamykanie w pomieszczeniach
- inne, proszę podać przykłady

13. Gdzie najczęściej dochodziło do takich sytuacji?

- na korytarzu
- w szatni
- na boisku
- w sali lekcyjnej
- przy sklepiku
- w łazience
- przed szkołą
- w drodze do szkoły/do domu

14. Jeśli zdarzyło się, że użyto wobec ciebie lub twoich kolegów czy koleżanek przemocy to, komu o tym powiedziałeś?

- rodzicom
- bratu lub siostrze
- nauczycielowi
- koledze lub koleżance
- policjantowi
- nikomu
- nie zdarzyła się taka sytuacja

15. Jeśli byłeś ofiarą lub świadkiem agresji na terenie szkoły, a nikomu o tym nie powiedziałeś to zrobiłeś to z powodu:

- strachu
- wstydu
- nie wiedziałeś, komu może zaufać
- chciałeś sam sobie poradzić
- uważałeś, że to nie ma sensu
- nie byłeś ofiarą ani świadkiem takiej sytuacji

VIII. BEZPIECZEŃSTWO KULTUROWE I JEGO ASPEKTY NA OBSZARZE WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO (Krzysztof Pazera)

1. Płeć:

- kobieta
- mężczyzna

2. Wykształcenie:

- zawodowe
- średnie
- wyższe

3. Zajmowane stanowisko:

- kierownicze wyższego szczebla
- kierownicze średniego szczebla
- pracownik

4. Praca w instytucji zajmującej się kulturą:

- tak
- nie

5. Wiek:

- 18 – 35 lat
- 36-50 lat
- 51 – 65 lat

6. Czy kultura (dziedzictwo kulturowe, zabytki) pełnią ważną rolę społeczną?

- tak
- nie
- nie wiem

7. Czy Pani/Pana zdaniem dziedzictwo kulturowe ma wpływ na rozwój społeczno- ekonomiczny regionu?

- tak
- nie
- nie wiem

8. Czy Pani/Pana zdaniem dziedzictwo kulturowe powinno podlegać ochronie?

- tak
- nie
- nie wiem

9. Czy Pani/Pana zdaniem dziedzictwo kulturowe podlega ochronie prawnej?

- tak
- nie
- nie wiem

10. Czy Pani/Pana zdaniem dziedzictwo kulturowe Mazowsza posiada szczególną wartość?

- tak
- nie*
- nie wiem*

11. Jaką przede wszystkim?

- historyczną
- sentymentalną
- finansową
- społeczną

12. Czy dostrzega Pani/Pan jakieś zagrożenia dla dziedzictwa kulturowego Mazowsza?

- tak
- nie*
- nie wiem*

13. Jakie przede wszystkim?

- wandalizm
- kradzieże
- bezczynność władz
- obojętność społeczeństwa

14. Czy Pani/Pana zdaniem władze samorząd województwa mazowieckiego podejmuje jakiegokolwiek działania na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego regionu?

- tak
- nie*
- nie wiem*

15. Proszę wskazać przykłady takich działań:

- zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

oraz przy kształtowaniu środowiska

- wszystkie powyżej

16. Czy Pani/Pana zdaniem działania te są wystarczające?

- tak
- nie
- nie wiem

17. Czy regularnie odwiedza Pani/Pan obiekty zabytkowe na Mazowszu?

- tak
- nie
- nie wiem

18. Co jest dla Pani/Pana najważniejsze w zabytku?

- wartość materialna
- wartość historyczna
- wartość estetyczna
- wartość sentymentalna
- autentyczność

* Udzielenie odpowiedzi oznaczonej tym symbolem powoduje pominięcie pytania następnego.

**IX. BEZPIECZEŃSTWO EKOLOGICZNE WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO
(Aneta Sieńska)**

1. Płeć?

- Kobieta
- Mężczyzna

2. Wiek?

- 19- 29
- 30 – 39
- 40 – 49
- pow. 50 lat

3. Wykształcenie?

- średnie
- policealne
- wyższe
- studia podyplomowe

4. Miejscowość, w której Państwo zamieszkujecie?

- wieś
- miasto

5. Proszę zaznaczyć orientacyjną liczbę mieszkańców Twojego miejsca zamieszkania?

- do 20 tys. mieszkańców
- 20 - 50 tys. mieszkańców
- 50 - 100 tys. mieszkańców
- 100 – 500 tys. mieszkańców
- powyżej 500 tys. mieszkańców

6. Proszę wpisać swoje miejsce zatrudnienia?

- administracja publiczna
- administracja samorządowa
- przedsiębiorstwo / firma
- własna działalność gospodarcza
- inne

7. Proszę zaznaczyć zajmowane stanowisko w pracy?

- komendant / dyrektor
- właściciel
- kierownik
- Specjalista
- inne, jakie?.....

8. Czy wg. Państwa edukacja w kraju w obszarze ochrony środowiska jest na odpowiednim poziomie?

- tak
- nie
- budzi ogólnospołeczny niepokój
- nie mam zdania

9. Jakie problemy związane ze stanem środowiska występują w okolicy Państwa zamieszkania?

- zaśmiecanie przez ludzi
- zanieczyszczenie powietrza
- zanieczyszczenie wody
- zaniedbania ze strony instytucji

- przemysł
- brak zieleni
- samochody
- nie ma takich problemów

10. Jakie ograniczenia zużycia starali się Państwo wprowadzić w i swoim gospodarstwie w ostatnim roku?

- energii
- wody
- gazu

11. W jaki sposób rozliczacie Państwo zużycie wody we własnym gospodarstwie domowym?

- płace tylko za ilość wody zużytej
- płacę zryczałtowaną stawkę
- nie zastanawiam(em) się nad tym
- nie korzystam z wodociągu

12. Jaki rodzaj paliwa stosujecie Państwo do ogrzewania w swoich gospodarstwach domowych?

- Gaz
- węgiel i jego pochodne
- olej opałowy
- drewno i jego odpady poprodukcyjne
- inne

13. Czy w w ostatnim roku podejmowaliście Państwo działania w ograniczeniu zanieczyszczenia środowiska?

- unikał(a) Pan(i) kupowania produktów szkodliwych dla środowiska?
- zbierał(a) Pan(i) śmieci napotkane w lesie, na łące, nad rzeką?

14. Jakie działania podejmowaliście Państwo dla zwiększenia ochrony przed zanieczyszczeniami środowiska?

- podpisał(a) się Pan(i) pod petycją mającą na celu ochronę przyrody?
- kontaktował się Pan(i) z urzędnikami lub instytucjami odpowiedzialnymi za ochronę środowiska?
- działał(a) lub zapisał(a) się Pan(i) do organizacji ekologicznych?

15. Jakie odpady powstają w Państwa gospodarstwie domowym?

- komunalne (stałe i płynne)
- niebezpieczne (np. baterie, opakowania łatwopalne, itp.)

- organiczne (kuchenne, z utrzymania ogrodów itp.)
- surowce wtórne (makulatura, szkło, plastik, złom)

16. Czy staracie się Państwo ograniczać powstawanie odpadów w Waszym gospodarstwie domowym?

- tak
- nie
- nigdy się nad tym nie zastanawiałam(em)

17. Czy dokonujecie Państwo segregacji odpadów?

- tak, zawsze
- tak, ale nie zawsze o tym pamiętam
- nie, nigdy

18. W jaki sposób pozbywają się Państwo odpadów? (możliwość zaznaczenia więcej niż jednej odpowiedzi).

- przekazuję profesjonalnej firmie, z którą mam podpisaną umowę
- wyrzucam na śmietnik osiedlowy/do kontenera
- palę/wykorzystuje do ogrzewania domu
- kompostuję (dot. organicznych)
- inne

19. Czy wiadomo Państwu o składowisku odpadów niebezpiecznych?

- tak
- nie

20. Czy według Państwa wiedzy władze samorządowe posiadają długofalowy program ochrony środowiska?

- tak
- nie
- nigdy o czymś takim nie słyszałem (a)

21. Jakie tereny według Pani/Pana są najbardziej zagrożone dla środowiska na obszarze województwa mazowieckiego?

- rejon Płocka
- rejony na granicy województwa przyległe do Zakładów Azotowych w Puławach

- rejon Elektrowni Kozienice
- rejon NCBJ w Świerku / Otwocka
- rejon Elektrowni Ostrołęka
- nie mam zdania

**X. ROLA MEDIÓW W KSZTAŁTOWANIU BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO NA
OBSZARZE WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO W WYBRANEJ KATEGORII
(Grzegorz Skwierczyński)**

1. Proszę podaj płeć?

- kobieta
- mężczyzna

2. Proszę podać swój wiek?

- do 18 lat
- od 19 do 25 lat
- od 26 do 35 lat
- od 36 do 50 lat
- 51 lat i powyżej

3. Proszę wskaż swoje wykształcenie?

- zawodowe
- średnie
- wyższe licencjackie
- wyższe magisterskie

4. Zaznacz swoje miejsce zamieszkania?

- miasto
- wieś

5. Jakie jest Pani/Pana miejsce zatrudnienia?:

- administracja państwowa
- administracja samorządowa
- przedsiębiorstwo/firma
- inne

6. Z jakich mediów korzysta Pani/Pan najczęściej?

- Prasa
- Radio
- Telewizja
- Internet

7. Czy spotkała się Pani/Pan z określeniem zarządzanie kryzysowe?

- tak
- nie

8. Czy media w Polsce są wykorzystywane do opanowywania sytuacji kryzysowych?

- tak
- nie

9. Jeśli tak, to jaką rolę wykonują media podczas zarządzania kryzysowego?

- przekaz rzetelnych informacji
- oswojenie opinii publicznej z zaistniałym problemem, zagrożeniem, sytuacją
- poprawa wizerunku osób, firm, instytucji
- przekazywanie pewnych poglądów, sposobów myślenia na dany temat
- Inne, jakie?

10. Które media Pani/Pana zdaniem są najbardziej rzetelne?

- Prasa
- Radio
- Telewizja
- Internet

11. Co wg. Pani / Pana jest największym zagrożeniem bezpieczeństwa imprezy masowej?

- agresywni uczestnicy
- zła informacja mogąca powodować zamieszanie
- zdarzenia losowe takie jak pożar czy też katastrofa budowlana

12. Co wg. Państwa powoduje pojawienie się zagrożeń w imprezie masowej, które powodują następstwa szeregu zagrożeń?

- agresywne postawy uczestników
- alkohol wśród publiczności
- zła organizacja imprezy
- słabe zabezpieczenie bezpieczeństwa

13. Czy Pani/Pan uczestniczyli w EURO 2012?

- tak
- nie

14. Jeśli tak to czy Pani/ Pan czuła się bezpiecznie w skali od 1 do 5 poziom porządku publicznego wiedząc że 1 to poziom najwyższy a 5 to poziom najniższy bezpieczeństwa. Proszę o wstawienie w odpowiednią rubrykę „X”

1	2	3	4	5

15. Czy Pani/Pana zdaniem służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo były odpowiednio przygotowane do zabezpieczenia EURO 2012 w skali od 1 do 5 poziom porządku publicznego wiedząc że 1 to poziom najwyższy a 5 to poziom najniższy bezpieczeństwa. Proszę o wstawienie w odpowiednią rubrykę „X”

1	2	3	4	5

16. Czego Pani/Pana zdaniem mieszkańcy Warszawy i Mazowsza bali się najbardziej w trakcie trwania EURO 2012 od 1 do 5 z tym, że liczba 5 jest określona jako największe zagrożenie.

Nazwa	Skala od 1 do 5
bójki i pobicia	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
kradzieże	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
rozboje	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
uszkodzenie mienia	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
inne	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

17. Czy Pani/Pana zdaniem media odpowiednio informują o sytuacjach kryzysowych?

- tak
 nie